

The background is a painting. A large American flag with stars and stripes is flying from the top left towards the center. Below the flag, there are soldiers in uniform, some wearing hats and carrying rifles. The scene is set in a landscape with rolling hills and a sky with soft, painterly clouds. The overall color palette is dominated by blues, greys, and earthy tones.

R. B. THIEME, JR.

**SUNDI
ANG**

MGA BANDERA

(Ilonggo Version)

KATIE

With permission of R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries,
this publication is distributed in the Philippines
by Grace Logos Support Philippines, Inc.,
without charge or obligation.

For more information text or call:

*(Ginhatag pinaagi sa GLSP nga wala sing bayad ukon obligasyon.
Para sa dugang pa nga kasayuran mag-text ukon magtawag sa:)*

email: jersal1978@yahoo.com (Visayan)

smart: 0998-845-2964 (visayan)

email: naconasg@yahoo.com (Ilonggo)

smart: 0970-034-3191 (Ilonggo)

The electronic version of this book can be read or downloaded
through the Internet address <https://www.gracelsp.ph>.

*(Ang sa electronic nga porma sang sini nga libro mahimong mabasa ukon ma-download
pinaagi sa internet address nga <https://www.gracelsp.ph>.)*

Nagapadayon ako pakadto sa lalambuton [nga nagasunud sa mga bandera didto sa karsada pakadto sa himaya: halin sa nagaluwas nga grasya pakadto sa maayo kaayo nga grasya, halin sa maayo kaayo nga grasya pakadto sa grasya para sa tagumatayon, halin sa grasya para sa tagumatayon pakadto sa nagapangibabaw nga grasya] para sa katuyoan sang padya [ang parapo sang nagapangibabaw-nga grasya sa eternidad] sang mataas nga pagtawag halin sa Dios nga yara sa kay Kristo Jesus.

Mga Taga-Filipos 3:14 (ginpasangkad nga pagbadbad)

SUNDI ANG MGA BANDERA

R. B. THIEME, JR.

R. B. THIEME, JR., BIBLE MINISTRIES
HOUSTON, TEXAS

PALAKAT SA PANANALAPI

Wala sang bayad para sa bisan anong materyal halin sa R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries. Ang bisan sin-o nga nagahandum sang pagpanudlo sa Bibliya makabaton sang amon mga bantalaan kag sang mga narekord sa audio kag video nga wala sing obligasyon. Ang Dios nagasangkap sing doktrina sang Bibliya. Kami nagahandum nga ipakita ang Iya grasya.

Ang R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries isa ka grasya nga buluhaton sing pagpangalagad kag intero nga nagapanghikot sa boluntaryo nga mga amot. Kon ang pagkamapasalamaton para sa Pulong sang Dios ang nagaengganyo sa tumuluo agud maghatag, siya may pribilehiyo sang pag-amot para sa pagpalapnag sing doktrina sang Bibliya

Unang ginbantala subong *FOLLOW THE COLORS*

© 2002, 1975, ni R. B. Thieme, Jr.

Unang edisyon ginbantala sadtong 1975. Ikaduhang edisyon ginbantala sadtong 2002. Ikaapat nga pagpatik sadtong 2020

Ang tanan nga mga katungud ginreserba.

Ini nga libro gin-andam pag-imprenta halin sa mga panudlo kag wala nabantala nga mga sinulat nga mensahe ni R. B. Thieme, Jr.

Ang katalogo (sa English) sang pagtolon-an nga mga pagtoon sa Bibliya igasangkap sa tion nga pangayoon, magpahibalo sa:

R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries

P. O. Box 460829, Houston, Texas 77056-8829

www.rbthieme.org

Wala sang bahin sining bantalaan nga basi ginpahimo liwat ukon ginpadala sa bisan ano man nga porma ukon sa bisan ano man nga pamaagi, elektronika ukon minakina, lakip ang potograpiya, rekording, ukon bisan ano man nga mga pahibalo nahanungud sa pagtipig kag pamaagi sang pagkuha kag pagpadala, sang wala pagtugot paagi sa sulat halin sa tagbantala.

Gin-imprenta sa Tagbilaran, Bohol, Philippines, 2022

Ginbadbad kag gin-andam sa pagpaimprenta ni

Gloria Estanda Naconas

Ginrepasso nila Alma Avila Cachopero

kag Dante Mallorca Canja

Gin-imprenta nga may pagtugot sang

R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries.

Mga Hilisgutan

Pasiuna.....	v
Ang Hangkat nga Sundan ang mga Bandera.....	1
Ang Istratehiya kag mga Taktika sang Aton Espirituhanong Pagpakig-away.....	6
Ang Tagumatayon nga Mando sang Aton Ginoo nga Sundan ang mga Bandera.....	8
Pagpalista sa Harianong Batalyon sang Inaway.....	14
Nagaluwas nga Grasya.....	15
Buhi nga Grasya.....	17
Maayo Kaayo nga Grasya.....	20
Grasya para sa Tagumatayon.....	22
Nagapangibabaw nga Grasya.....	23
Pag-angkon sang Mataas nga Kahimtangan:	
Mga Hebreo 10:32–39.....	24
Pag-umpisa sang Pag-abante.....	24
Pagbatas sa Kauswagan ukon Kalisdanan.....	27
Suporta sa Inaway.....	34
Disiplina kag Awtoridad sa Kampihan.....	38
Pagpadayon sang Pag-ataki.....	44
Pagpahimulus sang Kadaugan.....	49
Ang Istruktura sang Edukasyon.....	55
Ang Importansya sing Pag-abot sang Mataas nga Kahimtangan.....	57
Pag-atras sa Inaway.....	61

Kinabubut-ong Determinasyon nga Magsunud sa mga Bandera	67
Ang Gagmay nga Hayahay sing Doktrina sang Bibliya	72
Doktrina sa Pag-abante pakadto sa Maayo Kaayo nga Grasya	72
Doktrina sa Pag-agum sang Maayo Kaayo nga Grasya.....	77
Doktrina sa Pagpahanas sa Kasaysayan.....	78
Ang Importansya sing Doktrina sang Bibliya	85
Nakahanda para sa Inaway.....	94
Ang Tatlo-ka Parapo sing Mando sa Inaway:	
Mga Hebreo 12:1–3.....	100
Awtorisasyon nga Mag-abante	101
Tanutuyo sang Pag-ataki.....	106
Paglaragway sing mga Pwersa sang Kaaway.....	111
Ang Bag-ong Panan-awon sang Mataas nga Kahimtangan: Mga Taga-Filipos 3:4–8	114
Ang Konsepto sang Tawhanong Pagkabantog.....	114
Ang Sayup nga Panan-awon.....	118
Ang Matuud nga Panan-awon nahanungud sang Tawhanong Pagkabantog	123
Ang Nagapadayong Desisyon nga Magsunud sa mga Bandera: Mga Taga-Filipos 3:12–14.....	130
Ang Pagpabakod sang Imo mga Kadalag-an.....	130
Pagpaniguro sang Imo Posisyon.....	135
Ang Premyo sang Kadalag-an.....	138
Dugang sa Basahon A: Doktrina sang Harianong Pamilya sang Dios.....	143
Dugang sa Basahon B: Doktrina sang Pagpakahulugan sang Kasaysayan	150
Tultulanan sang Balaan nga Kasulatan.....	155

Pasiuna

Sa wala ka pa mag-umpisa sang imo pagtoon sa Bibliya, kon tumuluo ka ni Ginoong Jesu-Kristo, siguroha nga ginhinganlan mo ang imo mga sala sa pribado didto sa Dios nga Amay.

Kon ituad ta ang aton [nahibaloan] mga sala, matutum kag matarong Siya, kag magapatawad sang aton [nahibaloan] mga sala kag magatinlo sa aton sa tanan nga pagkadimatarong [wala nahibaloan ukon nakalimtan nga mga sala]. (1 Juan 1:9)

Niyan sa gilayon ara ka sa pakig-upod sa Dios, napun-an sang Balaan Espiritu, kag andam magtoon sing Doktrina sang Bibliya halin sa Pulong sang Dios.

“Ang Dios Espiritu, kag ang mga nagasimba sa Iya kinahanglan magsimba sa [sa pagpuno sang] espiritu kag [bibliyanhong] kamatuuran.” (Juan 4:24)

Kon wala ka pa gid sa kinaugalingon nagtoo kay Jesu-Kristo subong imo Manluluwas, ang harambalon indi ang pagnganlan sang imo mga sala. Ang harambalon amo ang pagtoo lamang sa kay Kristo lamang.

“Ang nagtoo sa Anak may kabuhi nga walay katapusan; apang ang wala nagatuman [sa sugo agud magtoo] sa Anak indi makakita sang kinabuhi, kondi ang kasingkal sang Dios nagapabilin sa iya.” (Juan 3:36)

KAY ANG PULONG SANG DIOS buhi kag gamhanan, matalum pa sa bisan ano nga espada nga duha sing sulab, nga nagalapus tubtub sa nautlan sang kalag kag espiritu, sang mga lualutahan kag utok, kag nagahantup sang mga hunahuna kag mga tinutuyo sang tagiposoon. (Mga Hebreo 4:12)

Ang bug-os nga Kasulatan ginbugna sang Dios kag mapuslanon sa pagpanudlo, sa pagsabdong, sa pagsaway, kag sa paghanas sa pagkamatarong, agud nga ang tawo sang Dios mahimpit, nga masangkapan nga sa tagsa ka maayong buhat. (2 Timoteo 3:16–17)

Magtinguha sing maayo gid sa pagpakita sang imo kaugalingon sa Dios subong nga pinakamaayo, manugpangabudlay nga indi kinahanglan magkahuya, nga nagagamit sing matadlong sang pulong sang kamatuuran. (2 Timoteo 2:15)

ANG HANGKAT NGA SUNDAN ANG MGA BANDERA

HALIN SANG GINSUGURAN SANG SIBILISASYON, ang pagpa-kig-away nakahimo sang isa ka dakong papel sa mga hilikuton sang katawhan. Ang Bibliya nagapamatuud sa sini nga pagkamatuud, indi lamang pinaagi sa tagna (Mateo 24:6–8; Bugna 6:2–4), kondi pinaagi man sa makasaysayang komentaryo. Ang Daan nga Katipan nagasugid sang mga preparasyon kag pag-abante sang Israel pakadto sa Ginsaad nga Duta, pagdepensa sang Duta, kag sang divine nga paghukum sa nagbiya nga ginpatuman pinaagi sa nagapanalakay nga mga army. Ang dakong kadamoon sang inspirado nga mga manunulat sang Kanon naggamit sang pangmilitar nga mga idyoma kag mga pagpaanggid agud ipahayag ang sa pagtolon-an nga mga kamatuuran. Gani, importante gid, nga ang pagpangita sang perpektong halimbawa sang espirituhanong pagkahamtong dapat malaragway sa Balaan nga Kasulatan suno sa lenggwahe sang militar.

Sa sulud sang malawig nga panahon, ang organisasyon sang militar naggamit sang sarisari nga mga tipo sang pangrehimyento nga mga hayahay ukon mga bandera sa diin ang mga sundalo puwede makakilala sang ila batalyon sa tunga sang kagamo sa inaway. Halimbawa, ang naka-marka dira sa dumaang Romanhong hayahay amo ang hambog nga, pilak, nakadupa nga agila nga may nagaigpat nga pitala sa toktok sini, ang mga marka nga SPQR (*Senatus Populusque Romanus*) kag ang numero sang partikular nga tropa nga makit-an gid dayon. Ang pangrehimyento nga mga bandera ni Napoleon, nga sa diin makit-an pa gihapon nga nakabitay didto sa *Invalides* sa Paris, nagpabugal man sang agila nga may pula, puti, kag asul nga French Tricolor nga may purongpurong sa puti nga bahin nga ginbutangan sing numero sang mangangaway nga tropa. Ang kada rehimyento sa Gira sa Tunga sang mga Estado nagapanag-iya sang kaugalingong mga bandera sini, kag sa idalum sang mas naunang sistema sang paghan-ay-sang militar ang solo nga hayahay ginpas-an sa atubangan sang intero nga rehimyento.

Pinaagi sa pang-umpisa sing modernong mga taktika sang militar sa ginpasangkad nga inaway kag malapad nga pagpalapta sang mga tropa, ang army nakahimo sing sistema sa paggamit sing gagmay nga hayahay. Ini amo ang gagmay, naikogan-sang makolor nga mga bandera nga nagadala sang kolor, marka nga simbolo, numero, kag letra sang kada kompanya ukon tropa. Ang nakaikis nga espada nga nakadekorasyong simbolo sa dalag nga hayahay sang kabalyero; nakaikis nga malagba nga mga pusil, ang asul kag puti nga gagmay nga hayahay sang impanterya; ang nakaikis nga mga kanyon, ang pula nga bandera sang artilyeriya.

Ang gagmay nga mga hayahay wala lamang nagaser-

bi bilang ang bulig sa pang-organisasyong pagkakilalahan, kondi nagapabilin sang tropa sing militar nga ululupod sa idalum sang pag-ataki. Sila amo ang kalkuladong pamaagi para sa pagtipon sang mga tropa sa kainiton sang inaway. Ang nagaataki nga pwersa nga nagasunud sa gagmay nga hayahay nakahimo sa pagpadayon sang pagkamatinudanon sang batalyon samtang ginahimuslan ang pag-abante. Ang singgit sa inaway, “Sundi ang mga bandera!” nangin ang mando nga mag-upod sa ilinaway kag magbuhi sang makapatay nga pag-ataki batok sa kaaway, magpakig-away agud makaagum sang kinataasang kahimtangan—ang duug sang kadaugan.

Ang kadaugan sa sadto anay nga pagpakig-away, subong man sa mas bag-o pa lang gid nga mga tinion, amo ang pirmi gid may kaangtanan sa pagsunud sa mga bandera. Ang isa ka subong nga kaso natabo didto sa Gettysburg sa panahon sang Gira sa Tunga sang mga Estado. Ang Ika-Byente-Sais North Carolina, ang maayo kaayo magpakig-away nga rehimyento nga ginpamunoan sang byente-uno-anyos nga bug-os nga koronel, Henry King Burgwyn, ginsugo nga salakayon ang ginbantog nga Iron Brigade, nga nasakupan sang Ikaduha kag Ikapito nga Wisconsin, ang Ika-Desi-Nuwebe nga Indiana, kag ang Ika-Byente-kwatro nga Michigan nga mga Rehimyento. Pagkatapos sang makainspiradong diskurso, si Koronel Burgwyn naghatag konklusyon nga “Sanglit nga kamo wala kasarang magbaton sang bisan anong mga mando halin sa akon sa panahon sing kagahod sa inaway, nagahatag ako sing isa ka sugo karon gid mismo—Palapit didto sa mga bandera!” Ang bag-ong rehimyentong mga bandera, bag-o lang gid napanghatag sang Estado sang North Carolina, niyan ginpanghumlad kag ginbutang sa atubangan sang rehimyento. “Karon,” siya nagmando, “ta-

nan kamo nga mga kalalakin-an ang dapat himoon sundan ang mga bandera!”

Si J. B. Mansfield maalamong nagtikang paabante sing apat ka tikang sa atubangan sang linya, nagapabugal nga mangin unang manugdala-sang hayahay bisan nga nakahibalo gid sing bug-os nga indi siya mangin ang kinatapusan. Dimalikawan nga, ang mga manugdala-sang bandera nag-antos sing mataas nga kadamoon sing magkalamatay, kag matuud sa pagporma, sing walo ka mga gwardya sang bandera kag napulo ka mga manugdala-sang hayahay napusil sadtong tinion nga ang North Carolina nakalambot na sa pangunang Pederal nga linya.

Gilayon sa tapos na nakalambot ang Ika-Byente-sais nga Rehimyento sang North Carolina kag nakuha ang pangunang Pederal nga linya, ang isa ka opisyal sang mga tinawo, si Kapitan W. W. McCreery, nagdala sang sugo nga magpadayon sa pag-abante. Dayon, nangin inspirado sang pagkamahimulaton sang mga maisog nga mga manugdala-sang hayahay, iya ginpudyot ang nahulog nga mga bandera kag gindalagan pakadto sa atubangan sang linya agud kombinsihon ang rehimyento. Nakaabante siya sang malip-ot lamang nga distansya sang siya natumba, lima ka mga pilas sang bala sa iya dughan.

Si Tenyente George Wilcox nagdalidali paunahan kag ginbutong ang naputos-sa dugo nga bandera sa idalum sang lawas ni McCreery. Nag-abante siya sing pila lamang ka mga tikang upod sa bandera sang wala pa siya mapatay man. Ang rehimyento nangurog, apang gin-agaw ni Koronel Burgwyn ang mga bandera kag nagsinggit, “Maghanda para sa mga bandera!” Samtang nag-abante siya, isa ka pamatan-ong sundalo, si Frank Honeycutt, nagpalapit halin sa grupo agud buslan ang koronel—ulihi

na kaayo. Si Koronel Burgwyn naigo sa dughan, napilasan sang makamatay. Si Honeycutt natumba man.

Bisan pa nga ang mga bandera ginpasapasa sa trese ka beses, ang walay kahadlok nga rehimyento, nga nalabwan sing katunga sang duha sa isa nakasaylo sa bungyod kag natabog nila paatras ang gamhanang Iron Brigade. Ang North Carolina nag-antos sing 71.7 ka porsyento nga mga nagkalamatay kag samaran—ang pangatlo nga kinataasang pagkawala sang bisan anong rehimyento sa Pederasyon, apang may ara sila isa ka sugo—sundi ang mga bandera, kag ang pagsunud ila ginhimo tubtub sa kamatayon!

Sa panahon sang Boxer Rebelyon sadtong 1900, isa sa pang-ulihing mga tinawo nga magdala sang mga bandera amo ang isa ka batan-on nga manugtrumpeta sang Kompanya E sang Ika-katorse nga Impanterya. Siya ang nagdala sing bandera sang Amerika didto sa mga pader sang Peking kag gintubsok ini sa ibabaw sang kota. Tungud sining maisog nga pagsaka, ang manugtrumpeta nga si Calvin P. Titus nagdaog sing Pangkongresong Medalya sing Kadunggan.

Sa matuud gid nga kahulugan ang mando nga sundi ang mga bandera ginhatag sa kada tumuluo ni Jesu-Kristo, ang Kinataasang Komandante sang langitnong army. Ang kaluwasan kag ang sunud nga pagkatawo liwat¹ sing tumuluo sa Panahon sang Simbahan nagpalista sa iya sing permanente sa armadong pwersa sang harianong rehimyento sang pamilya sang Dios. Bisan kon ginahan-

1. Ang pagkatawo liwat amo ang espirituhanong pagkabun-ag ukon ang mangin “matawo liwat”; sa tion nga ang tawo nagapahayag sang pagtoo lamang sa kay Kristo lamang kag nagaagi halin sa espirituhanong kamatayon pakadto sa espirituhanong kinabuhi.

dum man niya ukon wala, masapwan sang Kristohanon ang iya kaugalingon sa teritoryo sang kaaway, sa *cosmos daibolicus* (ang kalibutanong sistema ni Satanas). Siya nakandadohan sa dimakit-an apang makamalatay nga inaway nga may ara sing dimakit-an, makusog nga kaaway—ang yawa kag ang iya demonyo nga army (Mga Taga-Efeso 6:12).

Ining dimakit-an nga pagpakig-away sa diin siya nagapakig-away, nga gintawag ang anghelong pagsinumpunganay,² pagatapuson lamang sa katapusan sang tinion. Busa, ang sundalo sang harianong inaway nagakinahanglan sing detalyadong impormasyon, liderato, kag lohistika para sa malawig nga karsada pakadto sa kadaugan.

Ang Istratehiya kag mga Taktika sang Aton Espirituhanong Pagpakig-away

Ang terminolohiya nga “istratehiya” ginpaathag bilang ang labing mabentaha nga pagpalapta sang mga tropa sa masangkad nga hiyograpikong duug para sa katuyoan sang pag-agum sang pinakamaayong posible nga posisyon sa diin ang kaaway puwede atakihon kag pamatyon.

2. Ang anghelon nga pagsinumpunganay amo ang dimakit-an nga espirituhanong pag-ilinaway sa tunga sang mga pwersa ni Satanas kag sang mga pwersa sang Dios. Si Satanas nakapasulud sing isa-sa tatlo ka bahin sang mga anghel kag ginpadabdab sing pagribuk sining sadto anay nga kasaysayan, kag sunud sina sila ginhusay kag nasilotan pakadto sa linaw nga kalayo (Mateo 25:41). Si Satanas nag-apela sang paghukum, kag pinaagi sa grasya ang Dios nagtuga sang katawhan agud sulbaron ining dumaan nga pagsinumpunganay, sa diin nagapadayon bilang ang espirituhanong pag-ilinaway sa kasaysayan sang tawo. Tan-awa ang R. B. Thieme, Jr., *Ang Anghelon nga Pagsinumpunganay* (Houston: R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries, 2020); amo man sa *Ang Pagkaditumuluo* (2016), 2–4. Sa palaabuton, ang dugang-mga kasayuran sang akon mga libro magasambit lamang sang manunulat, titulo, petsa sang pagbantala (sa unang kasayuran), kag (mga)pahina.

Ang terminolohiya nga “mga taktika” nagatumod sa partikular nga paghulag sang mga sundalo sa duug awayan.

Sa anghelon nga pagsinumpunganay si Jesu-Kristo nagdaog sang kalkuladong kadaugan pinaagi sa Iya paghalili nga kamatayon didto sa krus. Sa pagkabanhaw, pagkayab, kag pakigtipon ni Jesu-Kristo, ang Amay nagpahayag: “LINGKOD SA AKON TUO NGA KAMUT, TUBTUB NGA MAHIMO KO ANG IMO MGA KAAWAY NGA PALATUNGAN SANG IMO MGA TIIL” (Mga Hebreo 1:13*b*, NASB). Amo ini ang nangin anunsyo nga ang kalkuladong kadaugan natuman na. Para kay Satanas kag sa iya mga demonyo, ang pagdugmok sang tikud sang Manluluwas (Genesis 3:15) nagsenyas sang dimalikawan nga pagkawasak sang kada mapintas nga plano sugod pa sang Eden (1 Juan 3:8), subong man sang ila katapusan kalaglagaan (Mateo 25:41*b*). Para sa tumuluo, ang krus nagkahulugan ang pag-ambit sang ganansya sang kadaugan (1 Mga Taga-Corinto 15:57; Mga Taga-Efeso 4:8). Sang si Jesu-Kristo gin hukman didto sa Kalbaryo tungud sang mga sala sang intero nga kalibutan (1 Juan 2:2), Siya nagsangkap indi lamang sang walay katapusang pagtubus para sa tanang katawhan, kondi sa labing mabentaha nga kalkuladong posisyon man para sa pagpiyerde sang kinadak-an nga mga kontra sang tumuluo: ang kalibutan (1 Juan 2:16), ang unod (Mga Taga-Galacia 5:16–17), kag ang yawa (1 Pedro 5:8).

Karon, may oportunidad na kita agud maagum ang kalkuladong mga kadaugan sa aton espirituhanong pakig-away. Sa makaisa nga aton himuslan ang kalkuladong kadaugan sang krus pinaagi sa pagtoo sa Anak sang Dios (Mga Binuhatan 16:31), gani ginlaygayan kita nga sundan ang mga bandera pinaagi sa padayon nga pagtoon sang doktrina sang Bibliya. Pinaagi sinang amo man nga

doktrina nga nagapuyo sa aton mga kalag nagaabante kita pakadto sa kinataasang kahimtangan sang espirituhanong pagkahamtong. Sa tion nga nahugakum na naton ang kinataasang kahimtangan, ginmandoan kita nga *kaptan* ina nga posisyon pinaagi sa padayong positibo nga kabubut-on nahanungud sa doktrina sang Bibliya kag sang padayon nga paggamit sang divine nga palanan-awon sa kada kahitaboan kag desisyon sa kinabuhi. Ini nga libro, gani, gintuyo agud hangkaton ang Kristohanong sundalo nga sundan ang mga bandera pakadto sa tinutuyo—ang kalkuladong kadaugan sang kinabuhi nga may maayo kaayo nga grasya.³

ANG TAGUMATAYON NGA MANDO SANG ATON GINOO NGA SUNDAN ANG MGA BANDERA

Agud nga basi aton mahangpan ang aton misyon diri sa kalibutan, si Ginoong Jesu-Kristo nagpresenta sa harianong pamilya sang Dios⁴ sang rehimyentong mga bandera sini kag naghatag sang mando nga sundan ang mga bandera kag hugakumon kag kaptan ang kinataasang kahimtangan sang kinabuhi nga may dakong grasya. Samtang ang doktrina sang Bibliya nagaporma sang aton rehimyentong mga bandera, makaabante lamang kita pinaagi sa pagpuyo sang doktrina sa aton mga kalag. Ini nga pag-abante nagakinahanglan sang positibong panghunahuna nahanungud sa Pulong sang

3. Thieme, *Ang Pagkamatitud-anon sang Kristohanon* (2019), 64–65.

4. Tan-awa ang Dugang sa Basahon A.

Dios kag sang padayon nga pagpanghikot sang grasya nga galamiton para sa pag-inoino.⁵ Si Jesu-Kristo ang lya mismong kaugalingon nagsunud sa mga bandera pakadto sa mataas nga kahimtangan sa panahon sang Pagpakatawo, nga nakaabot sa kinaputokputokan sang labing madramahon kag makahuluganong mga panghita-bo sa kasaysayan—ang krus. Halin didto, lya ginpasa ang mga bandera sa aton. Ini nga panublion sang doktrina para sa harianon nga pamilya sang Dios puwede madiskubrihan pinaagi sa pagtoon sang apat ka mga bersikulo sang Balaan nga Kasulatan, tatlo halin sa kasumahan sang mga Maayong Balita kag isa halin sa Daan nga Kati-pan. Ang kada manunulat sang Maayong Balita nagbutang sang espesyal nga pagpatalupangud sa iban nga bahin sang harambalon.

Si Jesus, sang siya nagsinggit [*krazo*] liwat sa mabaskog nga tingog, nagtugyan [*aphiemi*] sang kalag [ginbuy-an ang lya espiritu]. (Mateo 27:50)⁶

Ang aorist active participle sang *krazo*, “nagsinggit,”

5. Ang grasya nga galamiton para sa pag-inoino (GGP) amo ang dinangin-takus nga sistema sang espirituhanong paghangup nga hinatagan sing gahum pinaagi sa pagpuno sang Balaan Espiritu. Ang GGP nagapasarang sang kada tumuluo nga mahangpan, maton-an, kag maaplikar ang bug-os nga nasakupan sang doktrina sang Bibliya, walay sapayan sang edukasyon ukon tawhanong IQ, Tan-awa ang Thieme, *Reversionism* (2000), 3–7.

6. Luwas kon gintumod, ang tanang mga kinutlo sa Balaan nga Kasulatan amo ang mga binadbad sang manunulat halin sa orihinal nga Hebreo kag Griyego. Ang dugang nga mga kasayuran nga ginmarkahan (KJV) mga ginkutlo halin sa King James Version. Ang kinorsetihan nga komentaryo nagapaklaro sang kahulugan, nagapakita sang exegesis, ukon may kaangtanan sa dalanon nga ginadiskusyonan sa karon. Ang mga nakarekord nga mga klase sa Bibliya mga nakahanda na sa R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries, Houston Texas.

amo ang constative aorist nga nagatan-aw sang aksyon sang berbo subong ang tion sang tinion sang ang aton Ginoo nagsinggit sang Iya tagumatayon nga mga pulong. Ang “nagtugyan” amo ang culminative aorist sang *aphiemi* kag nagatan-aw sang panghitabo halin sa naggolowa nga mga resulta—ang Iya lawasnong kamatayon. Apang bisan pa sina, si Mateo wala maghatag sing pulong sang singgit nga ginsambit ni Jesus. Si Marcos nagpahayag sing dugang nga pagpaklaro sa konsepto sang constative aorist.

Kag si Jesus nagsinggit [*aphiemi*] sa mabaskog nga tingog, kag gintugyan [*ekpneo*] ang kalag [napatay]. (Marcos 15:37)

Diri, ang “nagsinggit” amo ang aorist active participle sang *aphiemi*, sa liwat isa ka constative aorist. Si Mateo naggamit sini nga berbo agud hatagan pagtalupangud ang lawasnon nga kamatayon ni Kristo, apang si Marcos nagagamit sini agud maghatag sing pagtalupangud sang Iya pagdominar sang Iya ginhawa. Ang constative aorist nagasaysay sang tion sang kinatapusang ginhawa sang aton Ginoo; sa literal, “Kag si Jesus sang nagpusnga sang mabaskog nga tingog, napatay [pinaagi sa Iya kaugalingong kabubut-on].” Si Marcos nagatumod nga si Jesus nagpusnga sini nga mga pulong pinaagi sa paghimo sang Iya kaugalingong kabubut-on kag wala na nagginghawa liwat. Iya ginapakita nga sang si Jesus nagsambit sang Iya kinatapusan nga mga pulong, Siya bug-os nga nakahibalo kag nakahangup. Kon si Jesus nagpaagay sang dugo, kuntani nalipungan Siya; apang ara Siya sa bug-os nga pagdominar sang tanan Niya nga kapasidad tubtub sa katapusan, ang pagkamatuud nga ginpasad man ni Juan

sa iya nga saysay: “kag siya [si Jesus] nagduko sang iya ulo” (Juan 19:30b). Ang Iya ulo nagpabilin nga nakatadlong tubtub natapos Niya ang Iya misyon.

Wala man si Mateo ukon si Marcos nagpahayag sing harambalon sang mensahe. Apang si Lucas nagapahayag sang ulihing dinalan ni Jesus didto sa krus pinaagi sa paghatag sing diyutay nga parte sang kinutlo.

Kag sang si Jesus nakasinggit na [*phoneo*] sang mabaskog nga tingog, siya nagsiling, Amay, sa Imo mga kamut ginatugyan ko [*paratithemi*] ang akon espiritu: kag sang nakasiling sini gani, gintugyan niya [*ekpneo*, napatay] ang kalag. (Lucas 23:46)

Ang pulong “nagsinggit” naggowa sing tatlo ka beses. Sa sini nga tinion bisan pa sina ini amo ang constative aorist active participle sang berbo *phoneo* kag nagakahulugan “mitlangon.” Pinaagi sa paggamit sang Griyegong berbo si Lucas nagapatalupangud sang harambalon. Ang sunud nga panghambal nagapahayag sang matuud nga mga pulong nga ginhambal ni Jesus. Halin sa tatlo ka mga manunulat sang Maayong Balita kita makahimo konklusyon nga kon ano man ang ginsiling sang Ginoo importante subong sang gintumod sang Iya mabaskog nga tingog, sang Iya perpektong pagdominar sang ginhawa, kag sang Iya klarong ginmitlang nga mga pulong. Ang “nagatugyan,” *paratithemi*, nagakahulugan “magdeposito.”

Kon sa diin ang apat ka mga Maayong Balita may makahuluganong impormasyon nahanungud sa lawasnon nga kamatayon ni Kristo, ang culminative aorist gingamit. Si Mateo nagsiling, “*aphiemi*,” nagakahulugan nga ang tunog nauntat sa punto sang Iya kinatapusang pagpusnga.

Sila Marcos kag Lucas naggamit sang *ekpneo* sa pagtumod nga sa pagtapos sang Iya mga pulong si Kristo wala na nagginhawa liwat. Si Juan nagpatalupangud sang ika-anum nga singgit ni Kristo didto sa krus kag naggamit pa sang lain pa gid nga pulong para sa Iya lawasnong kamatayon—*paradidomi*—nga nagakahulugan “itugyan” (Juan 19:30). Ini nga nagpatalupangud nga si Jesus wala na nagakinahanglan magginhawa ukon sang lawasnong kinabuhi sa gilayon nga nakompleto na ang Iya trabaho. Gani Iya na gintugyan ang Iya tawhanong espiritu didto sa Dios nga Amay. Ang Iya espirituhanong kamatayon nagsangkap para sa aton walay katapusan nga kaluwasan; ang Iya lawasnong kamatayon nagsangkap para sa aton espirituhanong pagsuporta sa sining tinion. Bilang resulta, kon ano ang ginsiling ni Jesus sang bag-o lang Siya napatay sa lawas amo ang importante kaayo nga walay sakup sang harianong pamilya sang Dios ang makasarang magbale-wala sini. Ang nakompletong mensahe matagnaong ginhambal sa Salmo.

Sa imo kamut ginatugyan ko [*paqad*] ang akon espiritu:

Ikaw ang nagtubus [nagpalingkawas] sa akon,
O GINOONG Dios [*el*] sang kamatuuran [*emet*].
(Salmo 31:5)

Kaangay sang *paratithemi* sa Griyego, ang *paqad* sa Hebreo nagakahulugan man sang “magdeposito,” Ang Tetragrammaton (*YHWH* ukon *Yahweh*),⁷ ang “Ginoo,”

7. Ang *Yahweh* nagarepresenta sang sagradong Tetragrammaton sa Hebreo. Ining kinaugalingong ngalan sang Dios kon kaisa ginbadbad *Jehovah*. Amo ini ang ngalan nga ginkilala sang Israel nga Ikaduhang Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa

nagatumod diri sa isa ka partikular nga Persona sa Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios—ang Amay, “Ginoo” diri sini ginsundan sang tumalagsahong pulong para sa Dios—*el*—nagapatumod sang pagtalupangud sa Iya gahum kag pagkalabaw nga kagamhanan. Sunud, Ang Salmista nagapahayag sing ginhalinan sang pagpalingkawas: *emet*, “kamatuuran.” Ang *emet* amo ang partikular nga dugang kasayuran sa doktrina sang Bibliya. Ining Hebreo nga pulong nag-anunsyo sing ginhalinan sang pagpalingkawas sang aton Ginoo kag nagatumod partikular sa doktrina sang Bibliya. Gani si Kristo literal nga nagpatumod sa Amay subong “*Yahweh*, Dios sang doktrina!”

Ano bala ang nagsakdag sa aton Manluluwas didto sa krus? Ano bala ang nagpreserba sa Iya kag naghatag sa Iya sing kabakod agud batason ang aton mga sala? Ano bala ang nagpabilin sang Iya hunahuna nga klaro kag alerto? Ang doktrina sang Bibliya nga nagapuyo sa Iya kalag! Naghamtong Siya sa pagkaespirituhanon kag lawasnon nga may madamo kaayo nga doktrina sa Iya kalag (Lucas 2:40, 52). Ang palaagihan sang aton suporta sa ikaduhang bahin sa diin puwede naton matuman ang plano sang Amay amo ina mismo ang amo man nga kabakod nga nagasakdag sa aton Ginoo sa bug-os Niya nga buluhaton sing pagpangalagad kag sang Iya mga kamatayon didto sa krus. Sa Iya tagumatayon nga pagginhawa, ginpasa ni Jesu-Kristo ang mga bandera sa harianong pamilya. Ini amo ang aton misyon nga sundon ang doktrina sang Bibliya pakadto sa kinataasang kahimtangan sang kinabuhi nga may maayo kaayo nga grasya!

ka Dios. Sa iban nga mga konteksto, ang *Yahweh* nagatumod sa Dios nga Amay ukon sang Balaan Espiritu. Tungud sang dakong pagtahod ang mga Hudiyo wala gid nagmitlang sini nga ngalan; sa baylo, ang Ginoo amo ang gintawag *Adonai*.

PAGPALISTA SA HARIANONG BATALYON SANG INAWAY

Ang pangunang katuyoan sing Panahon sang Simbahan amo ang pagporma sang harianong pamilya sang Dios. Sa paghimo sang kinaugalingong pagtoo kay Ginoong Jesu-Kristo, ang kada tumuluo mangin anak nga gindala sa himaya (Mga Hebreo 2:10). Ayhan basi kon magpamangkot ka, “Ngaa bala, niyan, nabilin ako diri sa kalibutan pagkatapos sang kaluwasan?” Ang sabat amo nga ang imo pagsaylo halin sa ginharian ni Satanas pakadto sa ginharian sang Dios isa ka espirituhanong pagsaylo kag wala sa bisan ano nga pamaagi nagapanugyan sang gilayon nga PPI (permanenteng pagbaylo sang istasyon). Sa baylo, sa tion sang imo pagkatawo liwat kag sunud ang pagpalista sa Harianong Batalyon sang Inaway, ang imo kinabuhi nakabaton sang espesyal nga kahulugan. Sa kalkuladong disposisyon sang Iya harianong mga tropa, ang pagkahibalo sang tanan sang Dios nagahin sang kada tumuluo sing partikular nga bahin sang tinion kag duug diri sa kalibutan sa diin sa kinaayohan makaserbi sa Ginoo.

Ang kakulang sing husto nga panudlo sang pagtolonan ang nakapahimo sang madamong mga sayup nga paghangup nahanungud sang katuyoan sa Kristohanong pamaagi sang pagkinabuhi sang tumuluo. Ang iban sini amo ang natuis nga mga opinyon nga para sa nabilin sa imo kinabuhi, kinahanglan ka ‘magbatas’ ukon ‘magantos para kay Jesus.’ Bug-os nga dimatuud ina. Ang imo padayon nga presensya sa kalibutan indi gid amo ang bagay nga kon ano ang mahimo mo para sa Dios, kondi nga kon ano ang Iya puwede mahimo para sa imo. Apang

bisan pa sina, ang padayon nga pagsangkap sang Dios sa imo adlaw-adlaw nga mga kinahanglanon isa lamang ka parte sang Iya disenyo. Ang matuud nga kabangdanan kon ngaa ginpabilin ka sang Dios diri amo ang agud nga puwede Siya mahimaya pinaagi sa *pagpakamaayo* sa imo sa kalibutan sang yawa. Agud nga basi bug-os mo ma-binagbinag ini nga mga pakamaayo, kinahanglan mo ma-hangpan ang binulag nga mga parapo sa espesyal kaayo nga plano nga gin-aman sang Dios para sa imo kinabuhi.

Ang interong plano puwede masuma sa isa ka pu-long—*grasya*.⁸ Sanglit nga ang Dios perpekto, ang Iya plano perpekto kag kompleto. Wala Siya nagakinahanglan sing bulig halin sa mga tumuluo sa pagtuman sini; kag tungud kay ang *grasya* amo ang harambalon, ang plano nagadepende sing bug-os sa kon sin-o kag kon ano ang Dios. Ang plano sang *grasya* nakapaidalum sa lima ka kabilogang mga kategorya.

Nagaluwas nga Grasya

Ang nagaluwas nga *grasya*, sa “unang bahin,” nagalikip sang tanang natuman sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios para sa aton kaluwasan: Ang disenyo sang Amay, ang trabaho sang Anak, kag ang pagpahayag sang Balaan Espiritu sang plano. Samtang nakabitay Siya sa tunga sang langit kag duta, si Jesu-Kristo napatay sa makaduha. Ang Iya unang kamatayon amo ang paghalili nga espirituhanong kamatayon sa diin ang tanang mga

8. Ang *grasya* amo ang tanang hilway nga mahimo sang Dios para sa katawhan suno sa nagaluwas nga trabaho ni Kristo didto sa krus. Ang tawo indi gid makatuman ukon makaagum sang pagpanugot ukon pabor sang Dios pinaagi sa iya kaugalingong trabaho, kusog, ukon moralidad.

sala sang kalibutan—sadtong nagligad, karon, kag sa pa-laabuton—ginbubu sa Iya kag ginhukman. Ini amo ang tatlo-ka oras ang kadugayon sang si Jesus ginsikway sang Dios nga Amay. Sa pagka-kompleto sini, si Jesus nagsinggit, (*tetelestai*)—“Natapos na” (Juan 19:30).⁹ Ang kaluwasan ginsangkap sa kabilogan; wala na gid sing puwede ukon ginakinahanglan idugang.

Kay tungud sa grasya naluwas kamo pinaagi sa pagtoo, kag ina indi sa inyo mga kaugalingon; *ini amo* ang dulot sang Dios: Indi tungud sang mga trabaho, basi ang bisan sin-o nga tawo magpabugal. (Mga Taga-Efeso 2:8–9)

Ang mga landong sang kon ano ang mag-abot, ang Daan nga Katipan nga mga paghalad kag mga ritwal, mangin reyalidad. Sadto nga tion, isa ka mabug-at nga kurtina ukon nakabalabag nga kumbong sa entrada pakadto sa Balaan sang mga Balaan didto sa Tabernakulo para sa tanan luwas sa pinakamataas nga pari (Mga Hebreo 9:7–9). Karon, ang dalan pakadto sa Balaan sang mga Balaan—ang mismong presensya sang Dios—nabuksan na para sa tanan nga katawhan (Mga Hebreo 10:19–20). Nagasulud kita pinaagi sa pagtoo kay Jesu-Kristo.

Si Jesus nagsiling sa iya, Ako ang dalan, ang kamatuuran, kag ang kinabuhi: wala sing ta-

9. Thieme, *Ang Dugo ni Kristo* (2019); *Hari sang mga Hari kag Ginoo sang mga Ginoo* (2016), 50–57.

wo nga makakadto sa Amay, kondi paagi sa akon. (Juan 14:6)

Magtoo kay Ginoong Jesu-Kristo, kag maluwas ka. (Mga Binuhatan 16:31b)

Buhi nga Grasya

Ang buhi nga grasya, “ikaduhang bahin,” nagalakip sang tanan nga kinahanglan himoon sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios agud magapabilin ang tumuluo nga buhi sa kalibutan sang yawa. Ang ikaduhang bahin nagaumpisa sa gilayon pagkatapos sang kaluwasan kag nagapadayon tubtub bisan diin sini sa duha kamatayon ukon pagkatabo sang Pagsabnit.¹⁰ Sanglit nga ang Dios naggahin sa kada tumuluo sang pat-ud nga kalawigon sang tinion sa sini nga kalibutan, walay tawo, walay ang-hel, ni bisan anong kahitaboan ang puwede makapahalin sa iya sa sini nga kinabuhi tubtub ang iya nakagahin nga tinion natapos na. Para sa sining ikaduhang bahin sang plano sang grasya, ang Dios nagahatag sang ‘beans and bullets,’ ang mga kinahanglanon para sa lawasnon kag espirituhanong mga kinabuhi sang Iya pamilya. Ara ang kada adlaw nga ginakinahanglan, subong sang pagkaon, pasilongan, salakyan, kag bayo; apang ang labing importante, nagsangkap Siya sang libro nga giya sa paghanas para sa Kristohanong sundalo—doktrina sang Bibliya—kag sang grasya nga galamiton para sa pag-inoino.

10. Ang Pagsabnit sang Simbahan amo ang pagkabanhaw ukon pagkuha sang tanang mga tumuluo sa Panahon sang Simbahan, bisan kon patay ukon nagakinabuhi pa, halin sa kalibutan agud magsugata sa Ginoo sa kahanginan kag magbaton sang ila nabanhaw nga mga lawas (1 Mga Taga-Tesalonica 4:14–17).

Ini nagasakdag sang iya espirituhanong kinabuhi kag nagahatag kasarang sa iya agud malambot ang tinutuyo sang espirituhanong kahamtong kag sang mataktikanhon nga kadaugan sa anghelon nga pagsinumpunganay.

Sa pagkabanhaw, pagkayab, kag pakigtipon ni Jesu-Kristo, ang Amay nagproklama, “LINGKOD SA AKON TUO NGA KAMUT, TUBTUB NGA MAHIMO KO ANG IMO MGA KAAWAY NGA PALATUNGAN SANG IMO MGA TIIL” (Hebreo 1:13*b*, NASB). Sa pagkamatuud, ini amo ang gin-anunsyo nga ang kalkuladong kadaugan sang anghelon nga pagsinumpunganay nahimo na: Si Satanas kag ang nagpakasala nga mga anghel nahukman na, ang ila sentensya naghulat lamang sang kinatapusan nga pagpatuman nga nagasunud sa Millennium. Sa karon si Jesu-Kristo nagakinahanglan sang harianon nga pamilya agud maghiwat kag maghinumdum sang kalkuladong kadaugan. Gani sa tion sang kaluwasan bilang parte sang plano sang grasya, ang kada tumuluo ginbutang sang Balaan Espiritu sa paghiusa sa kay Kristo—sa nakaposisyon na nga kamatuuran,¹¹ hinatag nga kwarenta ka mga hingpit,¹² kag naghimo nga isa ka sakup sang harianon nga pamilya sang Dios sa walay katubtuban.

11. Ang nakaposisyon nga kamatuuran nabahinbahin sa duha ka mga kategorya: Una, ang epektibo sang nagligad pa nga nakaposisyon nga kamatuuran nga nagakilala sang tumuluo upod kay Kristo sa lya espirituhanong kamatayon, lawasnon nga kamatayon, kag lubong agud nga ang pagdumala ni Satanas kag ang labaw nga kagamhanan sang makasasala nga kinaiya mautod (Mga Taga-Roma 6:4–14). Ikaduha, ang sa karon nga nakaposisyon nga kamatuuran nagakilala sang tumuluo upod sa kay Kristo sa lya pagkabanhaw, pagkayab, kag pakigtipon kag amo ang pagsangkap para sa tumuluo sing bag-ong espirituhanong kinabuhi upod sini ang bulig nga, posibleng mga pakamaayo (Mga Taga-Roma 6:4*b*; Mga Taga-Colosas 2:12).

12. Para sa paglaragway sang kwarenta ka mga kahingpit (trentay nuwebe ka indi mabawi dugang pa ang isa nga mabawi), tan-awa ang Thieme, *Ang Plano sang Dios* (2014), Dugang sa Basahon.

Ang Dios nga Amay naglakip sing subong ka ma-taas nga bili sa kalkuladong kadaugan sang krus, pag-kabanhaw, pagkayab, kag pakigtipon nga Iya gin-awat ang Panahon sang Hudiyo, nga may ara pa sing pito ka tuig nga pagadumalahan kag nagpasad sang kompletong pagbaylo sa espirituhanong kasaysayan sang katawhan. Ang bag-o nga pagdumala¹³ amo ang gin-abiabi sa-Panahon sang Simbahan. Ang harianong pamilya sang Dios nangin mga manunubli sang kalkuladong kadaugan sa anghelon nga pagsinumpunganay. Subong nga ang harianong mga kabataan sa tawhanong ginsakupan mag-baton sang espesyal nga ginpreparar para sa ila kina-tapusang katungdanan bilang harianon, gani ang pagka-madungganon sa espirituhanong ginsakupan kinahanglan maedukar man sa sigurado nga pamaagi. Bilang resulta, ang bug-os nga bag-ong sistema ginsaysay sa sini nga pagdumala para sa pagpalapnag sang divine nga pagbuot kag doktrina.

Wala na sing pinauswag nga Lebitanhong pagkapari. Wala na sing masangkad nga sistema sang ritwal nga nagalaragway sang dalagko nga mga doktrina sang pag-too. Wala na sing mga manalagna nga gin-ordinahan sang Dios agud magproklama sang Pulong, bisan sa pagsulat ukon paghambal. Indi na ang pungsod sang Israel ang manugtipig sang kanon sang Balaan nga Kasulatan; ini karon amo ang panublion sang Simbahan. Agud nga ang kada sakup sang harianong pamilya sang Dios basi pa

13. Ang mga pagdumala amo ang pagsunudsunud sang divine nga mga administrasyon nga nagbabinbahin sang kasaysayan sang tawo sa magkasunod nga mga tyempo kag nagpundar sang divine nga palanan-awon kag sang teyolohiyang pagpakahulugan sang kasaysayan. Ang mga pagdumala naghatag kasarang sa tumuluo agud mahanas sa pagkatapos sang kaluwasan nga espirituhanong kinabuhi.

lang makabaton sang kabahin sang Pulong suno sa regular nga basihanan, ang bag-o nga kuwarto tolon-an ginpasad—ang lokal nga simbahan—kag ang bag-ong manugpalapnag nga salakyan—ang dulot sang pastor-manunudlo.

Maayo Kaayo nga Grasya

Maayo kaayo nga grasya, ang “mas dako nga grasya” sang Santiago 4:6 (NASB), amo ang mataktikanhon nga kadaugan sa anghelon nga pagsinumpunganay, ang mataas nga kahimtangan, ang tinutuyo sang Kristohanon nga kinabuhi. Ini amo ang duug sang pinakadako nga paggamit sang grasya sa parehong kalisdanan kag kauswagan kag ang lugar sang pag-ani sing kon ano ang ginsab-og sang Dios. Ang nagahatag sini nga “kabugana sang grasya” (Mga Taga-Roma 5:17) sa kay bisan sinong tumuluo nga nagapahimulus sang divine nga mga pagsangkap sing buhi nga grasya. Para sa tumuluo nga madamo kaayo nga doktrina sa iya kalag, ang maayo kaayong grasya sa iya kinabuhi amo ang karsada pakadto sa himaya.

Ang espesyal nga mga pakamaayo amo ang mga padya sang maayo kaayong grasya. Sila nagalakisang espirituhanong mga pakamaayo, temporaryong mga pakamaayo, mga pakamaayo paagi sa pag-inupdanay, makasaysayang mga pakamaayo, mga pakamaayo nga may kaangtanan sa nangin-ditakus nga pag-antos, kag sa ulihi, mga pakamaayo sa tagumatayon. Ini amo ang mga tumalagsahong mga bentaha nga ginhatag sa hamtong nga tumuluo sa ikaduhang bahin nga regular ang pagtoon kag paggamit sang doktrina sang Bibliya. Sa paghatag sining espesyal nga mga pakamaayo sa tumuluo nga na-

gakaigong hamtong agud mahatagan sila sing bili nga indi maawat paagi sa ila, ang Dios nagapakita sang Iya gugma kag perpektong kinaalam. Ang Dios nagahandum gid nga pakamaayohon ang tumuluo sa espesyal kag talagsahon nga mga pamaagi nga ginsulat ni Isaias:

Kag gani ang Ginoo bala magahulat, agud nga siya magmagrasyahon sa inyo,
 Kag gani siya bala pagabayawon, agud nga siya malooy sa inyo:
 Kay ang GINOO *amo* ang Dios sang paghukum [katarungan]:
 Bulahan *amo* sila tanan nga magahulat sa iya.
 (Isaias 30:18)

Ang espirituhanong mga pakamaayo sing maayo kaayong grasya nagalakip sang pagkanalikupan ni Kristo; nagapakig-ambit sang kalipay sang Dios; ang bug-os nga paghatag bili para sa grasya; pagkakontento sa bisan ano kag sa kada kinaugalingong sitwasyon (Mga Taga-Filipos 4:11–12; 1 Timoteo 6:8–9); ang abilidad nga magpakahulugan sing napanahon nga kasaysayan; mga kapasidad sa maayo kaayong grasya para sa kinabuhi, gugma, kag kahilwayan.

Ini nga mga espirituhanong mga pakamaayo nagahatag sing kapasidad para sa lain pa nga lima ka mga kategorya sang maayo kaayong grasya nga mga pakamaayo: Ang temporaryong mga pakamaayo, nga gindisenyo sing pinasahi para sa kada hamtong nga tumuluo, nagalakip sang manggad, kadalag-an, promosyon, panghunahuna kag pangkultura nga pagpauswag, kabakod sa pagkalider, pag-uswag sang maayong panglawas, nagapapagsik sang kinabuhi pangkatilingban, kag roman-

tikong gugma (1 Pedro 5:6–7). Ang grasya sa pag-inupdanay nagaalawas sa pamilya, mga abyan, kag mga makaupod samtang ang Dios nagapauswag sang tumuluo nga ara sa maayo kaayong grasya pinaagi sa pagpakamaayo yadtong ara sa iya palibot. Ang makasaysayang mabaskog nga impluwensya amo ang pakamaayo tungud sang pag-inupdanay nga ginhatag sa komunidad, estado, kag pungsod sang tumuluo. Ang nangin-didapat nga pag-antos amo ang pakamaayo para sa hamtong nga tumuluo, samtang ini nagakinahanglan sang ginpagrabe pa gid nga aplikasyon sang doktrina sang Bibliya, nagapadasig sang espirituhanong pagtubo, kag nagadugang sing paghatag sang bili sa Ginoo sang tumuluo (Mga Taga-Roma 8:17b–18). Ang grasya para sa tagumatayon amo ang kinatapusang, mahimayaon nga eksperyensya sang hamtong nga tumuluo sang divine nga grasya diri sa kalibutan (Salmo 116:15).

Grasya para sa Tagumatayon

Luwas sa henerasyon sang Pagsabnit, ang Dios naggahin sa kada isa sa aton sang siguradong tipo sang kamatayon. Subong nga Siya naghatag sang aton mga kinahanglanon para magkinabuhi, gani Siya nagsangkap para sa tagumatayon. Ang grasya para sa tagumatayon nagahimo sa pagsaylo sang tumuluo nga ara sa maayo kaayong grasya didto sa langit sa idalum sang mga kondisyon sang espesyal nga pakamaayo sa diin ang pagkapatay mangin mas importante pa kay sa pagkinabuhi. Ang grasya para sa tagumatayon amo ang bulawanon nga taytay sa tunga sang maayo kaayong grasya nga mga pakamaayo sa sining tinion kag sa nagapa-

ngibabaw-nga grasya nga mga pakamaayo sa eternidad (2 Timoteo 4:7–8; Mga Hebreo 11:13).¹⁴

Nagapangibabaw nga Grasya

Ang nagapangibabaw nga grasya, “ikatatlong bahin,” nagalakip sang espesyal nga mga pakamaayo kag mga padya nga nasakup para sa tumuluo nga ara sa maayo kaayong grasya didto sa eternidad. Kon naangkon mo na ang imo maayo kaayong grasya nga parapo sing pakamaayo sa sining tinion, ang Dios may ara pa gid sing mas abunansya nga mga pakamaayo para sa imo didto sa eternidad, nga gintawag “nagapangibabaw nga kamanggaran” dira sa Mga Taga-Efeso 2:7 (NASB). Mas labaw pa sa normal nga mga pakamaayo sang langit subong sa yadtong ginsaysay sa Bugna 21:4, ini amo ang mga ginreserba para sa yadtong mga tumuluo nga maghugakum kag magpanag-iya sang mataas nga kahimtangan sang kinabuhi nga may maayo kaayong grasya sa sining tinion.

Ang harambalon amo ang, paano bala ang isa ka tumuluo makaabante halin sa kahimtangan nga pinakanubo sa ulihing han-ay, espirituhanong pagkalapsag, pakadto sinang mataas sing ranggo nga opisyal, maayo kaayong grasya nga pagkahamtong, sa pinakanubo nga kantidad sang tinion agud nga makatuman siya sang iya katuyoan sa ikaduhang bahin kag makabaton sang pinakamataas nga pakamaayo? Ang sabat nakadepende sa pagsunud sa pangrehimyento nga mga bandera sang doktrina sang Bibliya. Kon paano ini matuman amo ang

14. Thieme, *Dying Grace* (2004).

harambalon sang lima ka mga dalanon sang Balaan nga Kasulatan: Mga Hebreo 10:32–39; 11:1–3; 12:1–3; kag Mga Taga-Filipos 3:4–8, 12–14.

PAG-ANGKON SANG MATAAS NGA KAHIMTANGAN: MGA HEBREO 10:32–39

Pag-umpisa sang Pag-abante

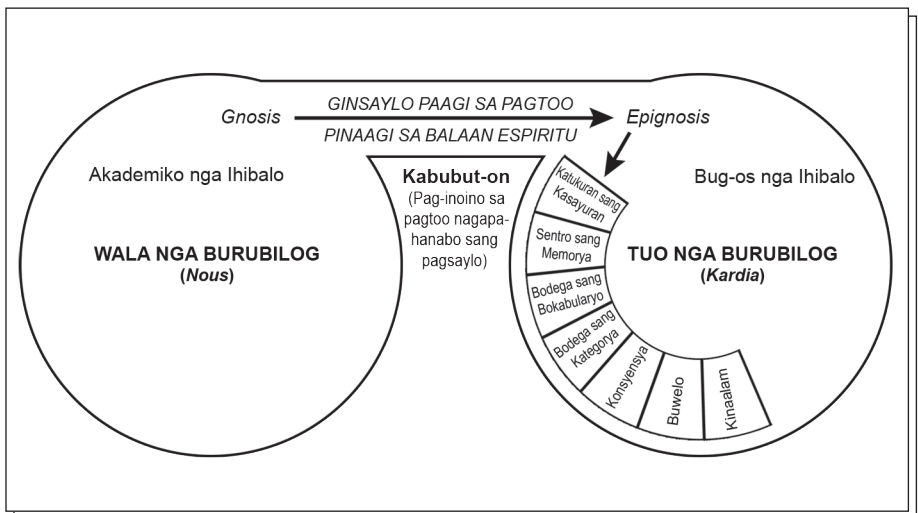
Apang panumduma [*anamimnesko*] ang nahaunang nga mga adlaw, sa diin, sa tapos kamo maiwagan, ginbatas [*hupomeno*] ninyo ang dakong pakig-away sang mga pag-antos. (Hebreo 10:32)

Ang particle nga (*de*), “apang,” amo ang gingamit sa Griyego nga lenggwahe para sa kapadayonan sang ginisip. Diri nagapasad ini sang diperensya sa tunga sang nahaunang anum ka mga bersikulo nahanungud sa ditumuluo, kon sin-o nga ang kinabuhi may gamay nga katuyoan ukon pagpaathag kag kon sin-o ang destinasyon amo ang linaw sang kalayo, kag ang tumuluo sa kay Jesu-Kristo, kon sin-o ang tinuyo amo ang mataas nga kahimtangan sang kinabuhi nga may maayo kaayong grasya.

Sa preparasyon para sa pag-abante, ang Kristohanon nga sundalo kinahanglan magpaabot sang mga mando: Bilang resulta, ang berbo *anamimnesko*, “panumduma,” amo ang ara sa imperative mood. Ang *anamimnesko*, diri sa iterative present tense, nagakahulugan panumdumon ang isa ka butang sing liwatliwat, panumdumon ang tion

sang kalipay, ang hinigugma, ang pila ka kadalag-an, ukon ang panghitabo nga imo ginkasadya sa imo kinabuhi. Wala mo ginahinuyang ang kada tion sang pagmata nga nagahinumdom, kondi ang mga handumanan nagabalikbalik sing sunudsunud sa mga gin-utlan sa bug-os mo nga kinabuhi.

Ano bala ang hanas nga pamaagi sang paghanumdom sing paliwatliwat? Ang pagpanghikot sang panumduman nagapuyo sa kalag. Ang kalag, nga nabahinbahin sa duha ka mga burubilog, nasudlan sang pagkahibalo-sa kaugalingon (pagtalupangud sang imo kaugalingong pagkaara), kabubut-on, konsyensya (mga talaksan kag mga sulundan), kag mentalidad. Ang tuo nga burubilog amo ang nagapangibabaw nga burubilog sang kalag, kag gin-ngalanan sa Griyego sang pulong (*kardia*), ginbadbad “tagiposoon” sa English nga Bibliya. Apang bisan pa sina, ang tagiposoon wala gid gingamit sa lawasnong kahulugan; ini pirmi nagatumod sa panghunahuna nga parte sang mentalidad. Ang impormasyon sa pagtolon-an dira

WALA KAG TUO NGA BURUBILOG SANG KALAG

sa wala nga burubilog, gintawag sa Griyego (*gnosis*), amo ang “akademiko nga ihibalo,” lamang apang dira sa tuo nga burubilog ang doktrina amo ang (*epignosis*), “bug-os nga ihibalo.”¹⁵

Sa tion nga napun-an ka sang Balaan Espiritu, ang impluwensya sing makasasala nga kinaiya mapunggan.¹⁶ Ang paunang impormasyon sing pagtolon-an dira sa wala nga burubilog mabaton kag masaylo paagi sa pagtoo pinaagi sa gahum sang Espiritu pakadto sa tuo nga burubilog, sa diin ini maproseso sa katukuran sang kasayuran, sentro sing memorya, bodega sang bokabularyo kag kategorya, konsyensya, buwelo, kag kinaalam nga mga partiyon. Amo ini ang pagpanghikot sang GGP. Samtang nagsugod ka sa ululupod nga pagbutang sang mga pagtolon-an nga mga pulong, Ang imo bokabularyo nagadugang kag nagauswag ang imo mga kategorya sa pagtolon-an. Sa mas nagadamo ang imo bokabularyo, mas nagamaayo ang imo paghunahuna kag mas madamo ang imo kapasidad

15. Thieme, *Tongues* (2000), 51–53.

16. Ang pagpuno sang Balaan Espiritu amo ang divine nga pagsangkap sang gahum sang Dios sa mga tumuluo sa Panahon sang Simbahan agud magtuman sang Kristohanon nga kinabuhi (Mga Taga-Efeso 5:18). Sa idalum sang pagpuno sang Espiritu nagakahulugan nga ang kalag sang tumuluo ara sa idalum sing pagdominar kag pagpanudlo sang Balaan Espiritu (Juan 14:26). Ining hingpit nga kahimtangan sang pagkaespirituhanon madula pinaagi sa pagpakasala, apang mabawi pinaagi sa pagpanumbalik—sa pribado nga pagngalan ukon pagkilala sang mga sala didto sa Dios nga Amay (1 Juan 1:9).

Luwas kay Jesu-Kristo, ang makasasala nga kinaiya amo ang natural nga parte sang kada tawo, ang sentro sing pagrebelde sang tawo sa Dios. Ang makasasala nga kinaiya naangkon sing orihinal pinaagi kay Adan sa tion sang pagpakasala, dason ginpasa pinaagi sa kaliwat pakadto sa tanang katawhan pinaagi sa pagpamata, kag nagapuyo sa istraktura sing selyula sa lawas sang tawo. Ang makasasala nga kinaiya amo ang ginhalinan sang bug-os nga pagkamalaut sang tanang katawhan. Ang makasasala nga kinaiya amo ang “daan nga kinaugali” sang Mga Taga-Efeso 4:22; ang kinaiya sa “unud” ni Adan sang Mga Taga-Roma 8:3–4; ang palatukuran sang “sala” sang Mga Taga-Roma 7:8–20; ang pagpadayon sang kaliwat sang makasasala nga kinaiya kag sang espirituanong kamatayon “sa kay Adan” sang 1 Mga Taga-Corinto 15:22.

sa pagkinabuhi. Ang tuo nga burubilog nasudlan man sang 'plataporma sing pagpahulag' para sa aplikasyon sang doktrina para sa eksperyensya, nga nagaprodukto sang kinaalam.

Kinahanglan masangkapan ka agud makaabante. Madamo nga tinion sa pag-ilinaway ang pagkakulang sang kasangkapan nga nagpugong sa operasyon sang militar. Sa tion sing Inaway sa Shiloh, nakibon sang mga Confederate ang army ni Grant didto sa Pittsburgh Landing. Sakto nga ara sila sa kinaputokputokan sang kadaugan, ang mga Taga-Bagatnon naubusan sang mga bala. Ang mga Federal nga may madamong bala nagtiponon kag nagmadinalag-on sa mas maluya nga pagpangbayoneta sang mga Confederate. Kon, bilang mga tumuluo, ginakinahanglan maangkon naton ang mataas nga kahimtangan, nagakinahanglan kita sing nagakaigo nga mga bala sa plataporma sing pagpahulag dira sa tuo nga burubilog; gani, ang importansya sang pagsaylo sang doktrina halin sa Bibliya pakadto sa tuo nga burubilog sang kalag. Ang doktrina nga nakaimprinta sa pahina wala sing bili sa imo tubtub nga ini mangin pumuluyo sa imo kalag. Kinahanglan ini makasalupsup sa katukuran sang kasayuran kag sang sentro sang memorya, magporma sing bokabularyo kag mga kategorya, kag masaylo didto sa plataporma sing pagpahulag. Diri sa tuo nga burubilog amo ang lugar sa diin matuman mo ang mando nga "panumduma."

Pagbatas sa Kauswagan ukon Kalisdanan

Ano bala inang kinahanglan panumdumon sing paliwatliwat? Ang mga Hudiyo ginmandoan nga "panumdu-

mon ang nahaunang mga adlaw sa diin sa tapos kamo maiwagan [doktrina nga nagapuyo sa kalag], ginbatas ninyo ang dakong pakig-away sa mga pag-antos” (Mga Hebreo 10:32, ginhusto nga pagbadbad). Ang panghambal nga “nahanunang mga adlaw” amo ang yabi sa pagbadbad sini nga dalanon. Ang Libro sang Mga Hebreo orihinal nga nakatumod sa mga tumuluo sa Jerusalem sadtong 67 A.D. Nakabentaha sila sa paglingkod sa idalum sang pila ka bantugan nga mga manunudlo sang Bibliya sing bug-os nga tinion. Ini nga mga Hudiyong nakaumpisa mag-abante sa pagkaespirituhanon; nagsunud sila sa mga bandera, subong sang ginpakita sa sunud nga panghambal, “kamo naiwagan.” Bisan pa nga sila nagaabante didto sa nagabagabaga nga paghingabot sang kaaway, nagpabilin sila nga positibo sa doktrina. Ini ginpahayag sang berbo “ginbatas,” *hupomeno*, nga nagakahulugan “magpabilin, nga magpadayon sa idalum sang kabug-aton.” Sa tumandok nga hinambalan sang militar, nagpabilin sila nga malig-on!

Sa dumaan nga kalibutan, ang paagi sang pag-abante nalabot ang paglakat sang malapit lamang nga distansya, dason magpundo sa posisyon; maglakat liwat, kag magpundo. Sa isa ka tinion ang Hudiyong mga tumuluo nagasunud sini nga palatukuran, subong sang madamo sa inyo amo man ang ginahimo. Apang ano bala ang nagpauntat sang imo pag-abante? Basi kon nakibot ka; ayhan nadiskobrihan mo nga ang mga tumuluo may mga makasasala nga kinaiya; ang isa ka tawo nagpaugot sa imo sa sayup nga pamaagi ukon nakasiling sang isa ka butang nga nakapakibot sa imo. Nadisturbo ka kag nagmiserable kag nagrebelde batok sa doktrina sang Bibliya. Bilang resulta, ginapunggan mo na ang imo kagugalingon sa panudlo sang Pulong, kag nangin biktima ka

sa pagsinumpunganay.

Ano bala ang natabo sa Hebreo nga mga tumuluo nga mga nagaabante sing maayo kaayo? Sang ang Dios nagpadala sang pakamaayo sa ila dalanon kag nangin mauswagon kag madinalag-on, wala sila makapasar sang pagtilaw sa kauswagan. Ang pinakadako nga katalagman sa kauswagan amo ang dipagsapak sang Ginhalinan kag ang isipon nga may nahimo *ka* sa imo promosyon ukon kadalag-an (Deuteronomio 8:11–14). Kon madula mo ang posibleng grasya, mapatumbayaan mo ang doktrina sang Bibliya. Ang pagpatumbaya kag pagsikway sang doktrina ululupod kag nagatuytuy sa rebersiyonismo.¹⁷ Amo ini ang kahimtangan sang mga tumuluo sa Jerusalem. Ano bala ang nangin resulta sang ila rebersiyonismo?

Sadtong 67 A.D., ang mga tumuluo sa Jerusalem nanod pabalik sa Templo sa diin ang kumbung nabaylohan na kag ang daang ritwal nga pagsimba sang naglabay nga pagdumala ginpadayon. Sa ila rebersiyonismo ila ginpalabi ang magtindog sa atubangan sang kumbung nga nagaproklama, “Magpalayo,” imbis sang magkasadya sang mga pribilehiyo sang pagkinabuhi sa matuud nga Balaan sang mga Balaan luwas sa kumbung. Ang Dios mismo ang naggisi sang halin sa ibabaw pakadto sa idalum sang si Kristo ara didto sa krus, apang madamo sa sining Hudiyo nga mga tumuluo wala makakilala sing importansya sang pagkagisi sang kumbung tungud kay nagpalayo kag nag-atras sa doktrina sang Bibliya. Ini nga

17. Ang rebersiyonismo amo ang pamaagi sang pagkinabuhi nga ginapili sang tumuluo kon siya magtalikod sa plano, pagbuut, kag katuyoan sang Dios para sa iya kinabuhi kag magbalik sa sadto anay nga tinoohan, sadto anay nga palanan-awon, sadto anay nga pagginawi walay kalainan sa sinang ditumuluo. Ang rebersiyonista wala nakadula sang iya kaluwasan, kondi ara siya sa idalum sang impluwensya sang kalibutanong sistema ni Satanas (1 Timoteo 4:1). Tan-awa ang Thieme, *Reversionism*.

dalanon gindisenyo agud pahinumduman ka subong nga ginhimo ini sa yadtong mga Hudiyo sa didto sa Jerusalem.

Wala na sing templo karon kag wala na sing nagahaldang mga halad nga sapat. Ang paghimo sang subong sina mangin, subong sang ginasiling sa Mga Hebreo 6:6, agud “ilansang liwat sa ila mga kaugalingon ang Anak sang Dios.” May ara, bisan paano, sing mga tumuluo nga indi makabatas sa panudlo sang Pulong kada adlaw. Nagabiya sila tungud kay ginapalabi nila ang kalingawan, ang programa para sa pamatan-ong katawhan, grabe nga pagbatyag, ukon pagpakig-upod sa simbahan para sa doktrina sang Bibliya. Ini amo ang kinabatasan sang kadamoan sang suno sa ebanghelyong pagka-Kristohanon. Ang mayoriya wala na nagapabilin sa doktrina; Nag-AWOL sila sa pagsunud sang mga bandera. Sa baylo, ginapadayon nila ang madamong mga porma sang mga paghaylo kag sang mabinatyagong mga eksperyensya nga nagapakita sang ila negatibo nga kabubut-on sa doktrina sang Bibliya. Nagkarahulog sila sa higad sang dalan.

Amo ini kon ngaa ang tumuluo ginmandoan nga “panumduma” (Mga Hebreo 10:32). Kinahanglan pahinumduman niya ang iya kaugalingon sing paliwatliwat nga ang doktrina sang Bibliya mas importante kaysa sa bisan ano pa nga butang sa kinabuhi. May madamong mga barikada kag ginsarado nga mga kalye nga nagabalabag sang pag-abante. Kon ini matabo, ginakinahanglan magpundo sing kadali kag magpabilin nga malig-on. Walay tumuluo nga makahimo mag-atras tungud kay nasiud siya sa pila ka sistema sang tawhanong maayong mga trabaho¹⁸ ukon

18. Ang tawhanong kaayo amo ang bisan anong tinagiposoon nga produkto ukon binuhatan nga nahimo luwas sa pagpuno sang Balaan Espiritu nga nagapaninguha masugata ang mga sulundan sang Dios. Ang tawhanong kaayo amo ang peke nga

paagi sa pagtugyan sa pagkamabinatyagon ukon iban pa nga sa gowa nga mga kabug-aton kag gani mahulog sa pagkaunudnon ukon rebersiyonismo.¹⁹

Ang imo katuyoan bilang isa ka tumuluo amo ang kompleto kag bug-os nga mga kaangtanan sa doktrina sang Bibliya. Ang imo kapasidad sa pagkinabuhi, ang imo kalipay kag pakamaayo, ang kahimayaan sang Dios, ang kamadungganon sang Kristohanong kinabuhi nakaangot sa doktrina sang Bibliya. Ang tanang serbisyo kag pagpanghikot sa Kristohanong kinabuhi amo ang isa ka butang sang pagtuytuy nga nakabase sa doktrina. Ini wala nagakahulugan nga ang kada isa kinahanglan magpanagtag sang mga libreta sa pusod sang mga karsada, manuktok sa mga puwertahan, magpanaksi sa pinat-ud nga kadamoon sang katawhan, ukon mangamuyo sing inoras sa isa ka adlaw. Sigurado nga, ang pagprodukto sang divine nga kaayo amo ang maathag nga parte sang Kristohanon nga pagkinabuhi, apang ini indi amo ang palaagihan sang espirituhanong pagkahamtong.

Ano bala ang palaagihan sa diin mabaton naton ang aton mga bandera? Subong nga ang mga bandera sang militar nagarepresenta sang awtoridad sa inaway, gani ang Dios nagasangkap sang sistema sing awtoridad sa diin kita magtoon gid sing Pulong—ang dulot sang pastor-

pagkamatarong nga ginsakdag ni Satanas nga nagapanglaghap agud ilisan ang divine nga kaayo sa sini nga kalibutan (Isaias 64:6; 2 Mga Taga-Corinto 11:14–15). Ang divine nga kaayo amo ang Kristohanong serbisyo ukon mga binuhatan nga nahimo sang tumuluo sa idalum sang pagpuno sang Balaan Espiritu kag, gani, mga mabaton didto sa perpekto nga mga sulundan sang Dios. may natural kag walay katapusang bili, kag makabaton sang pagkilala kag padya sa langit. Tan-awa ang Thieme, *Reversionism*, 14–19.

19. Ang pagkaunudnon amo ang hingpit nga kahimtangan sing kalag sang tumuluo sa idalum sing pagdominar sang makasasala nga kinaiya nga nagaresulta sa pagkadula sang pagpakig-upod sa Dios tungud sang wala natuad nga sala sa kinabuhi (1 Mga Taga-Corinto 3:1–3).

manunudlo. Sa harianon nga pamilya sang Dios,²⁰ duha ka mga sistema sang awtoridad ang kinahanglan makilala: ang sulud nga awtoridad—doktrina sang Bibliya, nga amo ang kinataasan nga awtoridad; kag ang panggowa nga awtoridad—ang pastor manunudlo. Wala gid sing isa nga makatoon sa isa ka manunudlo luwas kon siya nagatahod sa iya awtoridad. Responsibilidad sang isa ka pastor-manunudlo, bilang hepe, nga magpili sang sulundan kag tuytuyan ang iya kongregasyon pakadto sa mataas nga kahimtangan sang kinabuhi nga may maayo kaayong grasya.

Sa pagpakig-away bug-os nga kinahanglanon nga ang hepe maghatag sing klaro nga mga mando. Ang eksakto nga ihibalo nga nakabase sa maayong pinanilagan nga kaanggid sang sitwasyon, sang teritoryo, sang kaaway, sang nagasuporta nga puwersa, kag sang kinatapusang tinutuyo kinahanglan mapasa na sang wala pa nakahalin ang mga tropa. Ang indi klaro kag indi eksakto nga mga mando nagatuytuy sa pagkatublag kag sang wala unta nga mga biktima didto sa duug awayan kag kasami nagaresulta sa mataktikanhon nga pagkapiyerde. Ang kasaysayan nawas-agan sang pagkawasak sing sayup nga pagdumala sa pagpakig-away. Isa sa bantog nga mga halimbawa natabo sa panahon sang Crimean nga Gira didto sa Inaway sa Balaclava sadtong 1854. Ang mamalaybay, nga si Alfred, Lord Tennyson, malaragwayon nga nagasaysay sang matrahedya nga eksena sa iya epiko nga binalaybay, *The Charge of the Light Brigade*.

“Abante, Light Brigade!”

20. Tan-awa ang Dugang sa Basahon A.

May ara bala sang tawo nga nakugmat?
Wala bisan nga ang tawo nakabalo
May ara nasayup:
Walay makasabat sa ila,
Walay makarason sa ila kon ngaa,
Kondi sa ila himoon kag mapatay,
Sa kapatagan sang Kamatayon
Nagsakay ang anum ka gatos.

Wala na sing mangin dalagkong kabalyerya nga mga aksyon sa sina nga gira pagkatapos nga ang Light Brigade nahulog sa kapahamakan pinaagi sa isa ka serye sang mapinatakaan nga mga mando.

May ara pa sing mas dako nga kinahanglanon para sa maathag nga mga mando sa espirituhanon nga gin-sakupan agud malikawan sang mataktikanhon nga pag-kapiyerde sa anghelon nga pagsinumpunganay. Si Apostol Pablo, nga nagkuha sang militar nga pagpaanggid sa unang siglo nagapahayag sang importansya sing klaro nga mga pagtudlo.

Kay kon ang budyong indi magtunog sing maathag nga tunog, sin-o ang magapreparar sang iya kaugalingon para sa inaway? (1 Mga Taga-Corinto 14:8, NASB)

Ang Dios wala nagbiya sang bisan sin-ong tumuluo sa madulum nahanungud sa eksaktong plano para sa iya kinabuhi. Tungud sang Iya perpektong kinaiya, ang divine nga Hepe Komandante may ara sang tanang pagkamatuud sa kon sa kay sin-o maghatag sang Iya mga mando para sa sa espirituhanong pagkinabuhi. Ang divine nga pagtudlo indi gid masirgar-um sa diin ang Pulong sang Dios ma-

athag nga ginbadbad. Ini amo ang misyon sang pastor-manunudlo, gani, ipasa ang mga mando halin sa istasyon pakadto sa iya ‘batalyon’ pinaagi sa klaro nga pagpanudlo sing Pulong sang Dios.

Suporta sa Inaway

Ang kadalag-an sang tanang militar nga mga operasyon nagakinahanglan sang nagkahiusa nga aksyon sang nagapakig-away nga grupo kag sang ila mga organisasyon sang suporta sa inaway. Ang modernong suporta sa inaway may pagkasarisari. Ini nagalakip sang tinawo nga ang katungdanan amo ang pagsangkap sang padayong suporta sa tanang nagapanghikot nga mga puwersa sa duug awayan—ang ‘beans and bullets’ nga konsepto. Ang ila amo ang responsibilidad agud maghatag sing kinahanglanon nga kagamitan, bala, mga armas; ayuhon kag ipabilin nga nagaandar sing husto ang mga makinarya; dumalahan ang tanang transportasyon, bayo, kag mga pangkusina sa duug awayan; sangkapan ang pangmedisina, tinawo, legal, pananalapi nga suporta, sang nagapakig-away nga kasundalohan—sa laktod, maghatag sing mga serbisyo nga ginakinahanglan agud mapadayon ang nagahulag kag masistemang nagapakigway nga puwersa. Bisan pa nga ining mga elemento sing suporta ayhan indi gid man aktibo nga mag-atubang sa inaway, bisan pa man importante sila sa mga sundalo didto sa duug awayan.

Sa espirituhanong kahulugan, ang epektibong suporta sa inaway pareparehong importante sa pag-abante pakadto sa mataas nga kahimtangan sing maayo kaa-yong grasya sang harianong pamilya. Ang tumuluo sa

likod sang mga linya para sa suporta nga pangamuyo indi na makabiya sang iya puwesto kay sa tumuluo nga nagapanguna sang pag-ataki sa pinakaimportante nga posisyon sang anghelon nga pagsinumpunganay. Sa tion nga ang suporta sa inaway mauntat, ang grupo indi na gid makapanghikot subong sang ginakinahanglan. Ini amo ang nangin sa tunga sang mga tumuluo sa Jerusalem sadtong 67 A.D.—ang seryoso nga sitwasyon nga ginakinahanglan ibutang sa tama. Ang wala makilala nga manunulat sing Libro sang Mga Hebreo mahinalongon nga nagpaandam sa manugbaton sang iya sulat pinaagi sa pagpahinumdom sa ila sang ila sadto anay nga kahimtangan.

Kon kaisa, samtang nahimo kamo nga tululokon [*theatrizo*] sing parehong mga pagpakahuya kag mga pagpasakit; kag kon kaisa, samtang kamo nangin mga kaupod [mga umalambit] nila nga ginhimoan sini. (Mga Hebreo 10:33)

Samtang ining Hudiyo nga mga tumuluo nakasunud sa mga bandera sing doktrina sang Bibliya, naggowa nga madaugon sila halin sa mga kalayo sang paghingabot kag natabo, sa baylo, nga nakahatag sang suporta sa inaway para sa iban nga nag-antos sing mas dako pa nga pagpasakit. Niyan, sang natilawan ang kadalag-an kag kabantugan, sila nagpangamigo sa gowa sang dulonan sang harianong pamilya sang Dios kag nangin mga biktima sing pag-ulan sang uluinto. Bilang kinagowaan, sila nabalabagan sang kailigbon sa pagpanugot kag nasumpo sang rebersiyonismo.

Sa maayo kaayo nga pagsambit sang ginpabalaan

nga pagpanghikay ang manunulat nagagamit sang klasiko nga Griyego. Ang wala ginadahum nga paggamit sini nagasangkap sang makahuluganong pagkalain kag nagapahayag sing nagakaigong punto sang manunulat. Ang napuno-sang espiritu nga pagpanghikay amo ang isa ka lehitimong armas sang ang gamit sini mangin kinahanglanon sa lokal nga simbahan. Ang pagkaepektibo sang pagpanghikay nagadepende sa indi direkta nga pag-ataki, sa tuso nga pamaagi ini nagasumbag sang walay pagsuspetsa nga biktima sini. Sang ang pagpanghikay ginpakilala bilang ang pagbaylo sang kadasigon para sa pagkalain, nagakuha ini sang wala mabahin nga pagtalupangud sang manugbasa.

Ang pamaagi sang pag-aksyon ginsundan dira sa panghambal, “samtang kamo ginhimo nga tululukon.” Ang berbo *theatrizo* nagakahulugan “mabutang sa kahuluy-an, mahayag sa publiko nga pagpakahuya kag pagpasakit, mahuy-an.” Ang Hudiyong mga tumuluo sa Jerusalem nga ara sa idalum sang dakong kabug-aton kag paglibak nangin ang ginhalinan sang kahuluy-an sang iban nila nga mga isigkatumuluo. Apang, sin-o bala ang mga libakero? Sila bala kinahanglanon dira sa plano sang Dios? Indi! Sila mga indi importante kag dikinahanglanon nga mga tawo nga nagasangkap sing pagtilaw para sa rebersiyonista nga Hudiyong mga tumuluo nga ginkinahanglan nga mapahinumduman nga magdepende sa Ginoo.

Ang kahuluy-an nagapahinumdum sang kakulang sing balanse, ang kakulang sing konsentrasyon sa kon sin-o kag ano si Kristo. Kon nahuya ka sang imo simbahan, sang imo Kristohanon nga mga abyan, ukon sang pagbitbit sang isa ka Bibliya, ini amo ang isa ka tanda nga ikaw wala nagasunud sa mga bandera. Nalubong ka sa kanal kag wala ngaabante sa Kristohanong kinabuhi.

Ang ikaduha nga “kon kaisa” nagapakilala sang palaligban sang pangkatilingban nga kinabuhi sang tumuluo. Ang kabug-aton nabatas sini nga mga Kristohanon agud sundon ang relihiyosong publiko imbis sang pagsunud sa mga bandera sing doktrina sang Bibliya.²¹ Kaparehong palaligban ang ara karon nga panahon sa mga kasimbahanan.

Kon imo nadiskubrihan nga mas nabihag ka sang mga ditumuluo sa gowa sing palibot sang imo simbahan kay sa mga tumuluo, ukon nahuya ka sa pat-ud nga mga tumuluo nga nasapwan ang ila mga kaugalingon nga ara sa kapanahonan sang kalisdanan, niyan nadula mo ang imo panan-aw sa grasya. Natabo na bala sa imo nga ang iban nga mga Kristohanon sa imo palibot ayhan ara sa paghingabot tungud sang pagpili sa Ginoo? Apang, paagi sa pagtoon sang doktrina ini mismong mga tawo ayhan padayon nga nagaabante pakadto sa mataas nga kahimtangan samtang ikaw nagapamuyong. Ipareho mo bala ang imo kaugalingon sa ila, ukon magpalagyo ka bala sa matalaw nga pag-atras pakadto sa rebersiyonismo?

Ang partikular nga leksyon nga ginkuha halin sining duha ka mga bersikulo amo ang konsepto nga ara kamo sa parehong mga ranggo upod sa iban pa nga mga sakup sang harianong pamilya. Pinaagi lamang sa paghiusa nga kamo puwede magpabilin nga nahiusa sa idalum sang

21. Ang relihiyon amo ang kontra grasya nga sistema sa diin ang tawo pinaagi sa iya kaugalingong tawhanong maayong mga trabaho, paghimud-os, kag kamaayo nagapanglaghap agud makaagum sang kaluwasan ukon sang pagpanugot sang Dios. Kabatok sa pagka-Kristohanon, nga indi relihiyon kondi isa ka relasyon sa kay Jesu-Kristo paagi sa grasya pinaagi sa pagtoo lamang, ang relihiyon amo ang alas sang yawa sa paglimbong sang katawhan. Tuso nga nagahalili sang relihiyon para sa kamatuuran sang Pulong sang Dios, ang yawa nagabulag sang mga ditumuluo didto sa Ebanghelyo (2 Mga Taga-Corinto 4:3–4) kag nagapanggamo sang mga tumuluo sa Kristohanong pamaagi sang pagkinabuhi (1 Timoteo 5:15).

mga kabug-aton kag mga paghingabot nga sa diin ang tanang mga tumuluo makaeksperyensya sa isa ka tinion ukon sa lain pa nga panahon sa sining kalibutan sang yawa. Kamo mangin suporta nga mga grupo sa kada isa sang inyo kalkuladong pag-abante pakadto sa mas mataas nga kahimtangan.

Apang panumduma sing paliwatliwat sa inyo mga kaugalingon ang nahaunang mga adlaw sa diin sa tapos na kamo maiwagan [doktrina nga nagapuyo sa kalag], ginbatas ninyo ang dakong pagsumpong sang mga pag-antos; kon kaisa nangin dayag sa publiko nga pag-abuso, sa parehong pahambal nga mga insulto kag pinaagi sa iban pa nga mga kabug-aton, kag kon kaisa sang nangin mga kaupod sa yadtong mga gintrato sa sini nga pamaagi. (Mga Hebreo 10:32–33, ginhusto nga pagbadbad)

Disiplina kag Awtoridad sa Kampihan

Kay may kalooy [*sumpatheo*] kamo sa akon sining akon mga gapos, kag ginabaton sing masadyahon ang pagkawasak sang inyo mga pagkabutang, nga nakahibalo [*ginosko*] sa inyo mga kaugalingon nga kamo may ara [*echo*] sa langit sang mas maayo kag sang nagapadayon nga butang. (Mga Hebreo 10:34)

Ang pulong “kalooy,” *sumpatheo*, “ipakita ang simpati-

ya,” may ara gamay nga diperensya sing pakahulugan sa Griyego kay sa English. Ang kalooy sa kadamoan nga katawhan nagapabatyag sing kalolo ukon kamapi-nalanggaon, apang ang *sumpatheo* sa pagkamatuud ang panghambal nga nagapahayag sing palatukuran sang panggrupo nga disiplina. Ang *sumpatheo* nagasiling, sa pagkamatuud, nga ang kabaskugon kag kapasidad para sa kinabuhi nagapuyo sa pagpanghikot sang disiplina. Wala gid sing may bili sa sini nga kalibutan kon wala sing disiplina sa kada bahin sang kinabuhi. Ang kabangdanan nga ginakasadya mo ang kahilwayan amo nga may isa ka tawo nga nagtugyan sa disiplina, nagsabat sa awtoridad, kag gintugotan ang iya kaugalingon nga madihon kaupod sa iban pa nga mga linibo didto sa isa ka maayong-pagkahanas nga kampihan, handa masarangan ang bisan anong kinahanglanon sa pungsudnong linalang. Ang organisasyon sang militar indi makapanghikot sing madinalag-on kon wala sing panggrupo nga disiplina kag awtoridad. Ang bag-ong mga sundalo kinahanglan mag-antos upod sa ila isigka-mga sundalo sa idalum sang isa ka sistema sing pagdisiplina kag awtoridad sang ‘pangunang paghanas sang kadete.’ Walay sapayan kon ano sila kaugot sa idalum sang kagrabe sini ukon pagsupak sa pamaagi sini, ginapabilin nila ang ila mga hunahuna sa lalambutan. Sang ulihi nga sila nadominaran na sa bugos nahan-ay nga grupo, makaangkon na sila sing abilidad agud mag-abante sa diritsong, disiplinado nga posisyon pakadto sa kadaugan.

Ini nga palatukuran sang kalooy napahayag sing pinakamaayo sa akon sang isa ka batan-on nga tenyente nga naggradwar una sa iya Ranger nga klase didto sa Fort Benning, Georgia, isa sa pinakamabakod nga mga eskwelahan sing paghanas sang army. Iya ginsaysay

nga, sa tion sang pagkakompleto sang sining metikuloso nga kurso, ang manugmando nga opisyal sang iya grupo nagsiling nga ginhigugma gid niya sila *indi* sa paghanas sa ila sing nagakaigo para sa inaway. *Amo* ina ang kalooy—ang pag-uswag sang disiplinado-sa kaugalingon nga mga tawo nga gintingob sa isa ka disiplinadong kampihan. Bi-san kon ano man nga sistema ang nalamita, wala sing isa nga makaabante padulong sa lalambuton luwas kon iya anay ginakilala ang awtoridad.

Ang mga Hudiyong ginpahinumduman sing pagkamatuud nga sila sadto anay nagtugyan sa awtoridad sang doktrina sang Bibliya. Ini ayhan nangin matuud man sa madamo sa inyo. Nagatoon kamo sang doktrina kada adlaw kag, samtang natalupangdan ninyo sing husto, ini nagakinahanglan sang disiplina-sa kaugalingon, konsentrasyon, kag pagtahod para sa parehong awtoridad sang Pulong kag sang awtoridad sang pastor-manunudlo. May mga tinion nga ayhan wala kamo malingaw sa pat-ud nga dalanon tungud kay ang ginsaysay nga mga konsepto ‘nakapainsulto sa inyo.’ Apang kon kamo nagapabilin nga maangayon, makatoon sang nga palatukuran, kag ibodega sila sa inyo katukuran sang kasayuran, makaabante kamo sa mataas nga kahimtangan sang espirituhanong pagkahamtong. Pinaagi sa paghimo sini, napakita ninyo ang matuud nga kalooy para sa iban pa nga mga tumuluo subong man sa inyo pungsod, kay ang tumuluo nga ara maayo kaayong grasya tunay nga makibanwa kag isa ka manug-amot sa pagpreserba sang iya pungsod (Mateo 5:13).

Ang “sa akon sining akon mga gapos” indi makitan sa orihinal nga teksto sang Mga Hebreo 10:34. Ini nga panghambal sa pagkamatuud nagasiling, “Kay kamo nagpakita pa gani sang kalooy sa yadtong ara sa maka-

huluya nga posisyon sang nangin mga binilanggo.” Madamo sang mga tumuluo sa Jerusalem mga ginpilak sa bilanggoan tungud kay nagdumili sila sa pagsikway sang ila pagpamatuud para kay Jesu-Kristo kag sa doktrina sang Bibliya. Aton ini atubangon, ang sentensya sang pagbilanggo, bisan ano pa ka dimatarong, nagadala upod sini sang kahuluy-an. Apang ang mga Hudiyo nga mga hilway wala nahuya nga makaupod sa sining mga biktima sang paghingabot. Ngaa bala wala? Tungud kay wala nila ginakahuya ang ila Ginoo.

Indi lamang nga nakigkampilan sila sa yadtong mga dimakatarunganong nabilanggo, kondi ila man “ginbaton sa [ila mga kaugalingon] nga may kalipay ang pagkawit sang [ila] materyal nga mga ginpanag-iyahan.” Ang suma total sang manggaranon kag madinalag-on nga mga tumuluo ginkuhaan sang kuwarta, mga balay, kag panginabuhian; apang ang ila panghunahuna nagpabilin nga malig-on. Ngaa man? Nagkinabuhi sila pinaagi sa mga palatukuran sang doktrina sang Bibliya, kag ara gid ini pirmi sa ila. Gani ang ila talaksan sang mga pagkabililhon sigurado, kag ang mga sulundan kag mga talaksan sang ila mga manugbaton sang sining sulat nagbutang kay Kristo nga labaw sa tanang iban pa man. Ang mga detalye sang kinabuhi—ang materyal nga mga panag-iyahan ukon katawhan—puwede kuhaon ukon madula, apang samtang ang doktrina ang guwardiya sang imo kalag, kontrolado kag kontento ka pirmi sa kinabuhi. Walay nagadabdab nga pana sang kaaway ang makawasak sang imo pangsulud nga mga kota.

Nakita ninyo, ining sadto anay nga mga Kristohanon nakahibalo sang isa ka butang. Ang “nakahibalo” amo ang present active participle sang berbo *ginosko*. Ining retroactive progressive present nagatanda kon ano ang

natabo sadtong nagligad kag nagpadayon tubtub sa tini-on sang ila rebersiyonismo. Talupangda kon sa diin ang ihibalo nakapuwesto: “sa inyo mga kaugalingon”—wala sa libro. Pirmi gid ini nga kon ano ang imo nahibal-an amo ina ang importante. Sa tion nga ang kalisdanan ang maghampak, ang ihibalo kinahanglan nasaylo na halin sa Bibliya pakadto sa tuo nga burubilog.

Ang isa ka Ranger ayhan magdala sang manwal didto sa hanasan sang inaway, apang sa makaisa nga siya ara sa idalum sang linupok, ulihi na gid kaayo nga hunuson ang iya manwal kag pangitaon ang pahina nga nagalarawan sang husto nga pamaagi. Ang iya mga pagsabat kinahanglan natural kag awtomatik; ang mga mando kinahanglan masilsil sa iya kalag sa wala pa gid siya nakakadto sa inaway. Ini mapauswag pinaagi sa mapinadayunon nga paghanas, pagtoon, kag disiplina. Gani amo man sa mga tumuluo: Indi sang kon ano ang ara sa Bibliya ang makasakdag sa imo sa tion sang krisis nga mga sitwasyon; ini amo ang doktrina nga nagapuyo sa imo kalag.

Ano bala ang nahibal-an sang Hebreo nga mga tumuluo? “Nga may ara kamo [*echo*, “ang pag-angkon kag pagpanag-iya”] ang mas maayo nga pagpanag-iya [doktrina sang Bibliya], kag ang isa nga padayong nagapabilin” (“didto sa langit” wala sa orihinal nga teksto). Ang mga tumuluo may ara isa ka butang karon kag sa palaabuton nga hingpit nga perpekto—ang panag-iyahan nga indi madula—ang doktrina sang Bibliya. Ang doktrina amo ang permanente subong nga ang Dios permanente. Pinaagi sa doktrina, may ara ka karon sing oportunidad sa pagpaabot sang langitnong mga manggad. Bisan pa nga ang mga kahimayaan sang eternidad mga palaabuton, puwede ka na mag-umpisa ka preparar para sa ila sa sining tinion. Subong nga ang kadaugan sang militar maagum pinaagi

sa agresibong aksyon, amo man sa Kristohanon nga kinabuhi: pinaagi sa pagsaylo didto sa pag-ataki nga may positibo nga kabubut-on, paagi sa pagtoon sang doktrina pinaagi sa kada adlaw nga pagpanghikot sang GGP, nga maagum mo ang espirituhanong kadaugan kag maangkong ang langit kag kalibutan.

Sa makaisa nga ang doktrina nalapnag sa imo kalag, mangin madinalag-on ka kaayo, kontento kag malipayon sa kinabuhi. Indi ang kalisdanan ni ang kadalag-an ang makapiyerde sa imo. May ara ka apang isa lamang ka kaaway—ang imo kaugalingong negatibo nga kabubut-on nahanungud sang doktrina sa Bibliya. Kon isikway mo ang doktrina, gub-on mo ang imo kaugalingong kalag subong kasigurado sining ginhimo sang mga Hudiyong ulihi. Nagtugyan sila sa kabug-aton kag sa pag-ataki sang legalismo.²² Bilang resulta, sa tion nga ang unang pag-ulan sang bala nag-igo sa ila, nagtalikod sila kag nagpalagyo.

Kay ginpakita pa gid ninyo ang kalooy sa mga binilanggo, kag ginbaton sa inyo mga kaugalingon nga may kalipay ang pagkawit sang inyo materyal nga mga pinag-iyahan, nga nakahibalo sa inyo mga kaugalingon [nagapuyo sa inyo mga kalag] nga may ara kamo sing mas maayo nga panag-iyahan [doktrina sang Bibliya], kag ang isa nga nagapadayong nagapabilin. (Mga Hebreo 10:34, ginhusto nga pagbadbad)

22. Ang legalismo amo ang walay pulus nga paninguha sang tawo agud magsunud sa sistema sang etika kag moralidad, subong sang Kasugoan ni Moises, bilang ang palaagihan agud makaagum sang kaluwasan, pagkaespirituhanon, ukon sang pagpanugot sang Dios (Mga Taga-Colosas 2:16–21).

Sa sini lamang nga bahin sang langit nga ara kita sing oportunidad nga matilawan sa idalum sang linupok. Ngaa bala nga ginasiling ko “oportunidad”? Tungud kay ang pagpasar sa kalisdanan ukon pagtilaw sa sining tinion nagahimaya sa Dios. Hinumdumi nga ini ginsulat para sa grupo sang katawhan nga halos nadaog na ang mataas nga kahimtangan, apang nagtugot sang ila mga kaugalingon nga mapiyerde sing kakulangan. Karon nalunod sila sa kagamo sang kapaslawan; sa tatlo lamang ka tuig kag ang grabe nga patunda agud makabawi halin sa rebersiyonismo nahumlad sa tunga nila kag ang pat-ud nga pagkawasak. Apang bisan nga wala nila napasaran ang pagtilaw, luwas gihapon sila (Juan 10:28). Ang kapaslawan sa sining tinion wala nagapabilin sa bisan sinong sakup sang harianon nga pamilya sang Dios nga makagowa sa langit. Ang kaluwasan wala nagadepende sa kon sin-o kag kon ano kita kondi sa kon sin-o kag kon ano si Kristo—kag ina amo ang grasya.

Pagpadayon sang Pag-ataki

Busa [*oun*] indi pag-isikway [*apoballo*] ang inyo pagsalig [*parresia*], nga may dakong [*megas*] balos nga padya [*misthapodasia*]. (Mga Hebreo 10:35)

Ang panaming nga gindisenyo kag ginhatag sang Dios sa mga sakup sang Iya kampilan sa inaway nagasangkap sang Kristohanong sundalo sing tanan nga amo ang kinahanglanon para sa parehong pag-ataki kag pagdepensa nga aksyon sa dimakit-an nga pagsinumpunganay (Mga Taga-Efeso 6:11–17). Wala ini, bisan pa man, nagatugot

sing pag-atras. Sa iya pagtalikod sa kaaway, ang tumuluo labing delikado. Bisan sa amat-amat nga pagbaskog sang yawan-ong mga paghampak nga ginpahulag batok sa aton, ginmandoan kita nga magpabilin sa pag-abante, agud makapabilin sa pagpadayon sang pag-ataki. Isa sa labing importanteng mga taktika sang ilinaway amo ang pagbutang sang kabug-aton sa kaaway.

Ang “indi pag-isikway,” ang aorist active subjunctive sang *apoballo*, nagakahulugan “ipilak subong sing walay bili.” Ang inferential particle nga *oun* nagatawag para sa konklusyon kag nagapakita nga ang mga tumuluo nga nalabot nakahimo sang subong gid sina—nadula nila ang tanang kaluyag sa doktrina sang Bibliya. Ang iban pa nga mga aktibidad kag mga kilala nga mga tawo nangin makabibihag pa gid sa ila kag sang ulihi bug-os nga ginpangwahig ang Pulong sang Dios. Apang sa pagpatumbaya sang doktrina sa bisan isa lamang ka adlaw amo ang pagimbita sang katalagman.

Sa amo man nga tinion ukon sa lain pa, ang kada tumuluo makaatubang sang pagsulay sang pagsayang sang oportunidad sa pagtoon sang doktrina. Puwede ka mahigugma sa isa ka tawo nga makapatalang sa imo, subong sang nahimo ni Samson sa sinang makatintal nga tinuga, nga si Delilah, nga nagliput sa iya. Ang bisan anong pag-awat, subong sang promosyon, kinabuhing pangkatilingban, ang pag-intra sa makabibihag ukon prominente nga mga katawhan, kasami mangin mas importante kay sa pagtoon sang Pulong. Kinahanglan makadto ka sa duug kon diin ang imo kinabuhi nagalibotlibot lamang sa doktrina sang Bibliya, kag ini nagakinahanglan sang disiplina-sa kaugalingon. Kinahanglan magpabilin ka nga nagapadayon sa kada adlaw, bisan kon ano pa ka kapoy, lapyo, ukon manginlipaton. Ang doktrina ki-

nahanglanon gid sa imo espirituhanong kinabuhi subong sang pagkaon sa imo lawasnong kaayohan (Job 23:12). Amo lamang ini ang imo depensa sa kalibutan sang yawa batok sa anghelon nga pag-ataki, tawhanong mga pagsinumpunganay, katalagman, kag bisan ang kada adlaw nga mga kaugot.

Tungud sa sining mabug-at nga konsentrasyon sang doktrina, makaangkon ka sing pagsalig nga ginakina-hanglan agud atubangon ang imo tatlo ka pilo nga kaway—ang kalibutan, ang unud, (makasasala nga kinaiya), kag ang yawa. Ang tawhanong palanan-awon, ang imo makasasala nga kinaiya, kag ang yawan-ong pagsalakay pirmi gid maghangkat sa imo sa duug awayan sang imo kinabuhi. Ang pagsalig nga magdaog sa sining pagsinumpunganay ginpahayag pinaagi sa pulong *parresia*. Ang subong nga pagsalig indi ang resulta sang imo abilidad ukon kabakod, kondi tungud sang doktrina sa sulud sang kalag. Ang malig-ong opinyon, declarative indicative mood malaragwayon nga nagapaathag sang konsepto sing pagpadayon sang pag-ataki. Ang doktrina sa kalag maangkon pinaagi sa kada adlaw nga pagpanghikot sang GGP. Nagapabilin ka nga *nagaangkon*, ukon nagapanagiya, sang doktrina pinaagi sa padayon nga pagtoon sang Pulong; *ginahuptan* mo ina nga doktrina kon maggamit ka sang mga palatukuran sang Bibliya sa tanang kahitaboan sang kinabuhi—mauswagon man ukon dipaborable.

Bisan kon ang dalanon nga gintudlo makahigop sang imo kaluyag ukon bisan nahanungud sa imo kinabuhi sa mismomg tion, nga ang tanang piraso sang impormasyon sa ulihi mangin maayo gid agud magporma sang bug-os nga ginsakupan sang doktrina sa imo kalag. Busa, wala, sing kabahin sang Pulong sang Dios ang mabatas mo nga malabyan ukon nga walay dakong kahulugan kag

importansya.

Ang porsyento sa ganansya sing pag-angkon kag paghuput sang pagsalig sa doktrina dalayawon gid. Gintawag sila nga “isa ka dakong kabayaran nga padya.” Ini nagatumod sa pagbahinbahin sang kinawat sa sining tinion kag sa palaabuton, ang walay katapusang mga padya. Ang “dako,” *megas*, una sa tanan nagakahulugan “manggaranon” kag nagapatalupangud sang bugana nga kamanggaran nga ginhanda sang Ginoo sa kada tumuluo. Ang “kabayaran,” *misthapodosia*, nahimo sa duha ka Griyegong mga pulong: (*misthos*), “mga suweldo,” nga nagatanda sang padya nga kuwarta, kag (*apodidomi*), “maghatag sing pagdahum.” Ululupod nga, nagapapagsik sila sa aton agud paabuton ang pakamaayo halin sa Dios. Ang maayo kaayong grasya nga mga pakamaayo nahulog sa duha ka pangunang mga kategorya—espirituhanon kag materyal. Samtang ini nga bersikulo nagasentro sa espirituhanong mga pakamaayo, wala ini nagapanghiwala sang materyal nga mga pakamaayo. Samtang ang tumuluo nagapadayon sa iya pagtoo sa doktrina, nagaagum siya sang pagsalig nga ang “dakong kabayaran sang padya”—ang mabugana nga pagpanagtag sang mga pakamaayo—manug-abot.

Ang paghimo sang maimol nga panaad, nagabayon lamang sang lus-aw nga mga bayo, ukon ang konsepto sing ‘pag-antos para kay Jesus’ *indi* mga magkasingkahulugan sa pagkamangin maayong Kristohanon. Wala gid matudlo sa Bibliya nga ang tumuluo nga makit-ang makabibihag ukon nagapanag-iya sang materyal nga manggad isa ka kalibutanon. Ang pagka-kalibutanon isa ka panghunahuna. Nahibaloan ko nga ang subong nga pahayag mangin subong sang makapakibot sa mga tumuluo nga, nagtubo sa Kristohanong mga panimalay, nga

mga natudloan nga ang tanang putling kamaayo sang pagka-Kristohanon mga may kaangtanan sa kaimol kag pagpanghiwala-sa kaugalingon. Sa ila bug-os nga kinabuhi ila ginkabig ang materyal nga manggad nga diespirituhanon kag nagsakdag sinang subong nga mga pinag-iyahan nga dapat mapanghatag.

Sa kabaliskaran, ang Bibliya nagatudlo nga ang handum sang Dios amo ang magsangkap sang mga pakamaayo para sa imo sa sini nga tinion. Samtang ini indi gid man kinahanglan mangahulugan nga ikaw mangin isa ka milyonaryo, pirmi hinumdumi nga ang sentro sang Kristohanong kinabuhi amo ang grasya. Tubtub nga ang plano sang Dios nagatawag sa imo nga magpabilin diri, ipabilin ka Niya nga buhi. Walay sapayan sang imo espirituhanong kahimtangan, Siya nagsaad nga maghatag sang imo mga kinahanglanon (Mga Taga-Filipos 4:19).

Ang Dios sa pagkamatuud 'nagatapik sang Iya tiil' samtang nagahulat Siya sa pagbubu sang kauswagan kag kalipay nga Iya gindisenyo para sa imo (Isaias 30:18). Kon ini matabo, ini nagabalabag sa programa sang yawa. Bilang manugdumala sa sining kalibutan, si Satanas pirmi gid nagapaninguha sa pagpaabante ukon pagpauswag sang katawhan, agud ihan-ay ang pangkatilingban nga kinabuhi nga bug-os nahamulag sa pagsangkap sang Dios. Ang tawhanong palanan-awon nagasiling, "Ina nga tawo indi gid mag-uswag—nagabalibad siya nga pasugtan ining isa kag inang isa." Indi nagakinahanglan nga ikompromiso ang doktrina agud mag-uswag. Bilang isa ka tumuluo ni Jesu-Kristo, ginakinahanglan mo lamang himoon ang imo trabaho suno sa Ginoo kag isalig ang pagpauswag sa Iya (Salmo 75:6–7). Sa sakto nga tinion, Siya magapauswag sa imo kag maghatag sa imo sang "nagasulobra nga kabuganaan labaw pa sa tanan nga

aton [inyo] ginapangayo ukon ginahunahuna” (Mga Taga-Efeso 3:20).

Sa isa ka tinion, ang sadto anay nga mga Kristohanon sa Jerusalem nakahimo sang kalkuladong paglusot sa sulud sang teritoryo sang kaaway—sa ginsakupan sang yawa—pinaagi sa ila matutum nga pagtoon sang doktrina sang Bibliya. Karon, naganib sila sa reaksyon nga bahin sang rebersiyonismo.²³ Halos ara na sila sa kadaugan sang maayo kaayong grasya kag ang kasunud nga mga pakamaayo, apang ang ila kakulang sang pagpadayon nagguba sang ila pagsalig sa doktrina. Sila nangin negatibo kag ang ila pag-abante nauntat.

Busa, indi pag-isikway subong sang walay bili ang inyo pagsalig [sa doktrina], nga nagapabiling may mabugana [dako] nga pagpanagtag sang pakamaayo [nga amo ang, maayo kaayong grasya sing pakamaayo]. (Mga Hebreo 10:35, ginhusto nga pagbadbad)

Pagpahimulus sang Kadaugan

Sadton 16 sang Hunyo 1815, sa panahon sang ang mga panghitabo nahauna sa Inaway sang Waterloo, si Napoleon nagdumala sang isa ka madinalag-on nga pagataki sa mga Prussian didto sa Ligny nga nagdala sa ila sa bug-os nga pag-atras. Dason si Napoleon nakahimo sang makapatay nga sayup; wala siya nagpahimulus sang bentaha sang iya kaugalingong kadaugan sa Ligny.

23. Ang “Reaksyon kag Pagkawasak” amo ang unang halintang sang rebersiyonismo. Tan-awa ang Thieme, *Reversionism*, 22–24.

Kon nagmando lang siya kay Grouchy sang gilayon nga pagpangita sang mga Prussian, kuntani napunggan ni Napoleon si Blücher kag ang iya Prussian army sa pag-upod sa “dikilala nga army”²⁴ ni Wellington duha ka adlaw nga nagligad sa awayan sang Waterloo. Tungud kay napaslawan siya sa paghimulus sang iya kalkuladong mga kadaugan, napaslawan si Napoleon sa kampanya nga nangin ang magkasingkahulugan para sa makahuluya nga kapiyerdihan. Wala gid sing Kristohanong panginahanglanon sa bisan kasan-o ang nakasugata sang iya Waterloo sa kalibutan sang yawa. Ginakinahanglan lamang niya himuslan ang kalkuladong kadaugan sang krus pinaagi sa pagsunud sa divine nga mga direktiba.

Kay [*gar*] nagapanginahanglan kamo sing pasensya [*hupomone*], agud nga, sa tapos ninyo nahimo ang pagbuut sang Dios, puwede kamo makabaton sang saad. (Mga Hebreo 10:36)

Ang nagapaathag nga gamit sang kaparte nga *gar*, “kay,” nagapakilala sing pagpaathag kon ngaa ari kita diri kag kon sa ano nga pamaagi kita makalikaw sing kapiyerdihan pinaagi sa paghimulus sang kadaugan nga gintuyo sang Dios para maangkon naton. Kita nagapuyo sa makadalayaw nga pungsod sa idalum sang mga kasugoan sang divine nga katukuran; aton ginakasadya ang tanang mga kahilwayan nga resulta sa pagsunud sining

24. Ginbadbad halin kay Wellington nga “May ara ako sing dikilala nga army; mahuyang kaayo kag kulang sa kagamitan, kag wala gid kaayo sing eksperyensya nga Tinawo,” (Wellington pakadto kay Tinyete Heneral Lord Stewart, G.C.B. ika-8 sang Mayo 1815)

mga kasugoan; kag may pribilehiyo kita nga magtoo kag Jesu-Kristo, agud matoon sang doktrina sang Bibliya kag magtubo pinaagi sa grasya nga wala sing paghingabot sang aton gobyerno.²⁵

Kita “may ara” (*echo*, “ang pag-angkon kag pagpa-nag-iyá”) ang ginapanag-iyahan nga inang malahalón—ang nasulat nga Pulong sang Dios, nga may unud nga mga saad, mga doktrina, kag mga kategorya. Ini amo ang aton manwal para sa pag-agum sang kadaugan, ang ginhalinan sang aton panudlo sa parehong madepensa kag masakayon nga mga taktika agud malambot ang mataas nga kahimtangan. Ang subong ka tumalagsahong mga pribilehiyo nagakinahanglan sang panghunahuna sing “pagpasensya,” *hupomone*, ukon paghimud-os, dira sa bahin sang tumuluo. Kinahanglan naton magpadayon sa aton espirituhanong pag-abante.

Sa kadamoan nga mga sitwasyon sang militar, ang masakayon amo ang labing makalkuladong mabintaha nga posisyon. Ang madepensa nga mga taktika dapat maaplikar lamang bilang ang nagapalig-on nga pwersa samtang ang pag-ataki ginapahulag sa iban pa nga duug. Sa amo man nga pamaagi, ini amo ang pagbuut sang Dios para sa kada tumuluo nga magpadayon sa pag-abante kag nakapwesto sa mataas nga kahimtangan. Ini nagakinahanglan sang disiplina-sa kaugalingon—ang de-

25. Ang kasugoan sang divine nga katukuran amo ang mga palatukuran nga ginsugo sang Dios para sa paglampuwas, kalig-on, proteksyon, kag pagpadayon sang katawhan, mga tumuluo kag mga ditumuluo man, sa panahon sang kasaysayan sang tawo.

Ang divine nga mga institusyon amo ang apat ka pagpundar sang mga palatukuran para sa tanang katawhan nga ginsugo sang Dios kag gindumalahan sang mga kasugoan sang divine nga katukuran: (1) ang kada isa, (2) pag-asawahay, (3) pamilya, (4) ang pungsudnong linalang. Ang kada institusyon gindomnaran sang katumbas nga awtoridad: (1) kabubut-on, (2) bana’ (3) mga ginikanan, (4) gobyerno.

terminasyon sa pagtoon sang doktrina karon, buwas, sa sunud adlaw, kag sa bug-os kinabuhi. Ini amo ang konsepto sang *hupomone*.

Walay grupo sing militar ang mangin madinalagon luwas sa pauna ukon importanteng pundasyon nga bahin sing paghanas. Ang bag-o nakasulud nga sundalo sa kampo sing pahanas ginahanas sang iya manunudlo tubtub ang kada sugo mangin awtomatik. Kinahanglan may ara sing padayon nga paghanas sa matakitanhong mga pagmaniobra sa awayan kag sa paggamit sing sarisari nga mga armas kag kagamitan. Ang mga sundalo ginkinahanglan magbatas walay bisan kon ano pa ang ila ginahunahuna ukon ginabatyag agud nga sa inaway magapanghikot sila nga may kaalam kag pagsalig kag piyerdihon ang kaaway. Ang pasensya kag determinasyon nalabot sa paghanas sang epektibong kampihan sa pag-ilinaway.

Ang pagbatas pareparehong importante sa espirituhanong ginsakupan. Kinahanglan ang imo kalag preparado para sa pag-abante dira sa anghelon nga pagsinum-punganay. Si Pablo naghatag importansya sa palatukuran sang pagbatas kag disiplina-sa kaugalingon sa iya surat para sa mga Taga-Corinto sang siya nagsulat: “Ginatipigan ko sa idalum sang akon lawas, kag ginatugyan *ini* sa pagpasakop . . . basi pa lang. . . ako sa akon kaugalingon pagasikwayon” (1 Mga Taga-Corinto 9:27). Kinahanglan mahangkat ka nga magpanghikot sa idalum sang GGP kada adlaw, walay sapayan kon ano ang mga makapadisturbo nga maggowa sa imo kinabuhi, walay sapayan kon ano nga mga kahitaboan ukon katawhan ang basi magpugong sa imo. Ang grasya nga galamiton sa pag-inoino iya sang kada tumuluo, apang ini nagapanghikot lamang pinaagi sa pagpuno sang Espiritu. Ang pa-

dayon nga pagpasakop sa doktrina, kag ang determinasyon nga ton-an ini.

Sa panahon sang proseso sing pagtoon, bisan pa sina, makasugata ka sing doktrina nga mas labaw pa sa imo panghangup. Indi gid magpalus-aw. Ang pagpursige magahatag sa imo sing kasarang agud kilalahon nga ang lubog nga doktrina mangin klaro kon mapasad mo na ang kinahanglanong katukuran sang kasayuran.

Ang palatukuran makilala dayon sa tawhanong gin-sakupan, kay sa akademiko nga mga kategorya magumpisa ka sa simple, mga pangunang sulundan kag progreso halin sa nahibal-an kag wala mahibal-an. Sa makaisa nga ang mga pinakapundasyon naton-an na, makasarang ka na magpadayon sa mas nag-uswag nga gin-sakupan sang ihibalo.

Sa kinahanglanon, kinahanglan magpaidalum ka sa awtoridad sang imo pastor-manunudlo. Wala gid sing mangin tinion sa imo kinabuhi nga indi ka na manginahanglan sa iya sa kon kay sin-o ang Dios naghatag sini nga espirituhanong dulot. Sa sini nga pamaagi, imo man matonan nga indi malipatan ang palatukuran sang awtoridad. Kon ang Bibliya gintudlo sa mausisaong pag-paathag, ang importanteng pundasyon sing doktrina kasami nga maglapta nga may nag-uswag nga mga konsepto. Mabintahaon ini nga sa sina ang kada dalanon may unud nga impormasyon para sa kada tumuluo, walay sapayan sang iya bahin sang espirituhanong pagtubo. Walay tumuluo nga sobra ka walay ihibalo ukon sobra ka kakulang sa akademiko nga magtoon sing doktrina sang Bibliya; kinahanglan lamang magpabilin ini sa iya.

Ang Latin nga mamalaybay nga si Horace nakahangup kag nag-anunsyo sang hulubaton sing paghimud-os. "Tugoti nga siya magpadayon sang siya nag-umpisa,

kag mangin mapinadayunon sa iya kaugalingon.” Nag-umpisa ka pinaagi sa pagpamati sa doktrina, kon ikaw mapinadayunon, magabatas ka tubtub makalambot ka sa sinang mataas nga kahimtangan.

Ang paghimud-os amo ang nangingin kalidad nga perpektong nagpakilala sing British nga sundalo sang ika-desi nuwebeng-siglo. Sa madamong higayon napangunahan siya sing indi gid maayo. Nga may pipila ka mga wala nalabot subong sang kay Sir Garnet Joseph Wolsley, Evelyn Wood, Charles George Gordon nga nakilala subong “Chinese Gordon,” Field Marshal Frederick Sleigh Roberts, kag ang pipila ka iban pa, ang kadamoan sang mga kapaslawan sing militar sang Britain amo ang resulta sing sayup nga liderato. Apang bisan pa sang pagkabaldado, ang Scottish, Welsh, kag English nga mga rehimyento nga ginpreserba sing maisog gid agud nga ang dakong emperyo gumowa agud magpasangkad sa apat ka mga pamusuron sang kalibutan. Samtang kadamoan sang mga Briton wala gid kaayo nakatalupangud sang maisog nga mga binuhatan sining walay kahadlok nga mga manugdependensa sang emperyo, ang mga rehimyento sa ila mismong mga kaugalingon wala gid nagduhaduha sang ila kabangdanan, wala gid nila ginmatamata ang ila kaugalingong kaisog, wala gid nagatubang sang kaaway nga indi nila mapiyerde sa ulihi.

Si Apostol Pablo nagpabakod sing palatukuran sang paghimud-os sa sulat para sa Mga Taga-Colosas:

Suno sang pagbaton ninyo kay Ginoong Jesu-Kristo sa inyo mga kaugalingon, gani maggawi sa Iya: nga nakapanggamut kag mapinadayunong natukod sa Iya, naglig-on pinaagi sa doktrina sa paagi nga kamo gin-

tudloan, nga nagaalalawas ang pagpasalamat. (Mga Taga-Colosas 2:6–7, gin husto nga pagbadbad)

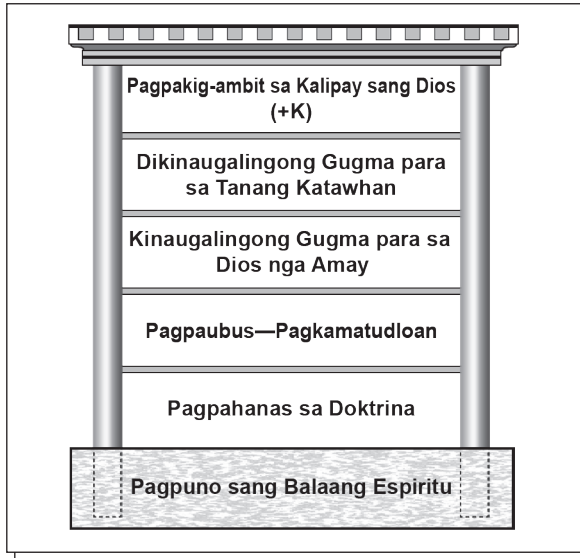
ANG ISTRAKTURA SANG EDUKASYON

Pinaagi sa pagpursige, ang tumuluo nagatukod sang iya bodega sang doktrina—ang “istraktura sang edukasyon (IEK).”²⁶ Ining dimateryal nga istraktura amo ang pundasyon sang kalag sang hamtong nga tumuluo kag ang taytayan pakadto sa kinabuhi nga may maayo kaayong grasya. Sa pundasyon sing pagpuno sang Balaan Espiritu, ang lima-ka andana sang maayo kaayo nga istraktura ginapatindog sa tuo nga burubilog pinaagi sa mapinadayunong pagpanghikot sang GGP.

1. Pagpahanas sa doktrina—ang husto nga panan-aw sang imo katuyoan kag madangatan sa plano sang Dios;
2. Pagpaubus—ang pagkamatudloan, ang hunahuna nga nagapahanas sang mga pamaagi sang grasya;
3. Kinaugalingong gugma para sa Dios—makapang-engganyong putling kaayo nga nagailig halin sa mahinangpanon nga kasuud sa Dios nga Amay.
4. Dikinaugalingong gugma para sa tanang katawhan—nagapanghikot nga putling kaayo nga naghahatag sing matawhay nga panghunahuna sing pagpasensya, pagpatawad, kalooy, kag kabuutan para sa tanan;
5. Pangsulud nga kalipay ukon pagpakig-ambit sing

26. Thieme, *Reversionism*, 7–10.

kalipay sang Dios—ang sakup sang kalipay nga nagahanas sang mga detalye sang kinabuhi kag wala nagadepende sa katawhan ukon mga kahitaboan.

ISTRUKTURA SANG EDUKASYON SANG KALAG

Ining lima ka “mga andana” nagaporma sing kota sang divine nga palanan-awon. Ang pagtukod sining istraktura sa sulud sang kalag nagakinahanglan sang kalig-on sa pagpanghikot sang GGP. Tungud sini nga kota, ang tanang mga pag-ataki halin sa *cosmos diabolicus* mga natabog.

Kay nagapabilin kamo nga nagakinahanglan sing paghimud-os [pagpursige sa GGP] agud nga, sang natuman mo na ang pagbuut sang Dios [ang kada adlaw nga pagpanghikot sang GGP nga nagaresulta sa pagtukod sang IEK], puwede mo maagum para sa imo kaugalingon ang saad nga pakamaayo sing maayo kayayong grasya. (Mga Hebreo 10:36, ginhusto nga pagbadbad)

Ang Importansya sing Pag-abot sang Mataas nga Kahimtangan

“Kay sa indi na lang madugay, kag siya nga manug-abot magaabot, kag indi na magpadugay. (Mga Hebreo 10:37)

Ang “kay sa indi na lang madugay,” literal nga, “daw ano kalip-ot, daw ano kalip-ot” amo ang kinutlo halin sa Isaias 26:20. Ang conjunctive participle sang *gar* nagapahayag sing parehong pagpaathag kag ang sugpon pinaagi sa dokumentasyon halin Balaan nga mga Kasulatan sing Daan nga Katipan. Samtang ang tagna ni Isaias nahanungud sa Ikaduhang Pagkari ni Kristo, ang aplikasyon nagapahinumdom sa kanubo sang aton tinion diri sa kalibutan kag pagkanubo sang aton pagdumala nga matapos na sa Pagsabnit sang Simbahan.

Ang Dios naggahin na sa kada isa sa aton sing pat-ud nga tinion diri sa kalibutan pagkatapos sing kaluwasan: singkuwenta ka tuig, kinse ka tuig, ukon ayhan napulo lamang ka adlaw. Bisan kon ano man ka lawig, ini manubo lamang ang kalawigon kon sa eternidad. Apang malawig man ukon malip-ot, ang Dios nagpat-ud na sing mga lalambutan para sa aton. Bisan kon malambot naton ukon indi ining mga lalambutan nagadepende sa aton paghanas.

Ang tanang serbisyo militar amo ang ukon dapat mangin preparasyon para sa inaway. Kon ang mga tropa obligado sa ilinaway, bisan kon sila may impanteriya nga armadong kompanya, sang transportasyon ukon kompanya sing opisyal sang istasyon, sang pangdamoang sistema sing artilerya, ukon sang mga istasyon, dapat gid sila mabug-os kag kompletong mahanas anay sa

panghunahuna, dason sa lawasnong kabakod, kag dason sa mga taktika kag pagmaniobra. Kon abi ang mga tropa pagatugotan nga mangin dimahinalongon sa bisan anong bahin sang preparasyon sa panahon sang kalinaw, ang matrahedya nga mga resulta makit-an sa bisan anong gulpi nga panahon sang kapit-os. Kon ang pagpinusilanay nagaumpisa, ini puwedeng sa malip-ot nga pagkatalupangud lamang; gani, kinahanglan pirmi gid sila nakapangaman.

Amo yadtong aton nahanas-sing maayong regular nga army ang nagdala sang bililhong tinion didto sa Bataan kag Corregidor para sa preparasyon sang bag-ong mga tropa sa pagsugod sang Pangkalibutang Gira II. Daw sa ano kuntani ka lain ang kinagowaan sing pagsinumpunganay sa Pacific kon ining makadalayaw nga mga sundalo wala nakahimo sang ila katungdanan sing sobra ka maisogon.

Sa pagkalain, sobra kadamo ang mga rarong ang naglinapta sa mga duug awayan dira sa espirituhanong awayanan sang anghelong pagsinumpunganay; masyado ka damong mga kinabuhi ang nawasak sa pangpang sang walay pagkabalaka kag sang pagsikway sing doktrina sang Bibliya. Daw lubos nga diginakinahanglan isayang kon ang nagakaigo nga preparasyon nagabutang sing kadaugan sa puwede malambot sang kada tumuluo.

Nгаа man nga may ara ka sing paghanas sang klase sa Bibliya sa padayon nga sistema? Agud nga mahanda ka sing nagakaigo. Kon kaisa sa imo kinabuhi may mahitabong bug-os nga katalagman; masubsub ka sa alimbukad sang kalisdanan. Kon wala sang doktrina sang Bibliya sa imo kalag mameligro kag mawasak. Malunod ka sa walay paglaum kag maganguyngoy, “O Dios, tabang!” Ulihi na kaayo agud magpakilooy nga, O Dios, pakitai ko sing bersikulo para sa sini nga katalagman.” Wala gid ina

mahatag nga kaayohan sa imo.

Sa pihak nga bahin, kon nagpadayon ka lang sa pagtoon sing doktrina, indi ka gid manginahanglan sing pastor ukon sing kay bisan sin-o pa dira ang makapuropanilag sa imo kag magsaway ukon magkutlo sing Balaan nga Kasulatan nga indi mo mahangpan sing husto sa idalum sing kabug-aton. Sa sinang doktrina sa sulud sang imo kalag ikaw mangin espirituhanong makasakdag-sa kaugalingon; makaangkon ka sing pangsulud nga mga pagkabutang nga ginakinahanglan agud masugata ang bisan anong kinahanglanon sa kinabuhi.

Ang pastor amo ang imo MP (manunudlo sa paghanas), kag ang iya trabaho amo ang pagpreparar sa imo para sa pag-uswag kag kapahamakan. Sanglit nga wala siya sa bisan diin, indi siya puwede nga ara sa imo tupad sa tion nga nagakatabo ang katalagman. Wala siya ginakinahanglan nga mangin ara! Sa karon nga pagdumala ginahungod sang Dios nga ikaw mangin imo kaugalingong pari, kag magpanghikot suno sa doktrina nga ara sa imo kalag. Ang imo hulubaton dapat mangin isa sa diin nagpakilala sang kinabuhi ni Apostol Pablo (Mga Taga-Roma 1:15) kag sang ulihi nangin ang hulubaton sang Scottish Clan Fraser: “Handa ako!”

“Daw ano kanubo” wala nagakahulugan nga ang imo tinion para sa paghanas ginakinahanglan gid nga manubo, kondi nga sa baylo kon ang kabug-aton nagakatabo, ini mangin manubo kompara sa kalawigon sing paghanas. Magamit kita sing madahumdahumon nga kahimtangan bilang isa ka ilustrasyon. Ang isa ka sundalo nakasulud sa serbisyo militar sa sulud sang biyente ka tuig. Sa sina nga tinion nakapakig-away siya sa tatlo ka mga ilinaway: ang isa naglawig sing trenta ka adlaw; ang isa duha ka adlaw; kag ang isa, lima ka oras. Ang kabilogan trentay-dos ka

adlaw kag lima ka oras nga inaway sa sulud sang biyente ka tuig sing paghanas.

Sa amo man, ang madinalag-on nga mga kampihan sing football wala natukod sa gulpi nga inspirasyon ni sa kasadya sang tinion. Ang ila pagpabenturar sa kabantugan amo ang produkto sang walay katapusan nga disiplina kag makasulum-od, mabudlay nga mga inoras sang grabe kaayo nga paghanas, apang ang hampang nga ila intrahan ayhan halos manubo lamang.

Sa espirituhanong ginsakupan kita man kinahanglan magtugyan sa ginpalawig nga mga kadugayon sang paghanas, bisan pa nga ang tunay nga pagtilaw nga aton ginaatubang ayhan sa manubo lamang nga kadugayon. Malawig ukon manubo ayhan ang subong sining mga kadugayon, kita nakahibalo nga ang Dios indi magtilaw sa aton sing labaw pa sa aton kapasidad (1 Mga Taga-Corinto 10:13), kag yadtong kalibutanong mga kabug-aton kag mga pag-antos mga indi takus nga ipaanggid sa walay katapusang himaya (Mga Taga-Roma 8:18). Talagsa lang naton mahinuyang ang aton intero nga kinabuhi sa idalum sang mga kondisyon sang katalagman. Apang, daw sa, kinahanglan gid naton magmapinadayunon sa 'pagbantay.'

Halimbawa, kon ikaw preparado sa pagpangasawa pinaagi sa mapinadayunong pagtoon sang doktrina sang Bibliya, wala ka lamang nagahimo sing tama nga desisyon para sa isa ka palangasaw-on, kondi makapauswag ka man sa imo kalag sing dako kaayong kapasidad para sa masuud kag espirituhanong relasyon. Madamo sa aton pamatan-on nagapreparar na sa posibleng kalipay sa pagasawa pinaagi sa ila kada adlaw nga pagtoon sing doktrina sang Bibliya. Agud nga magmasadyahon sang tanan nga makadalayaw kag matahum sa sini nga kinabuhi, kinahanglan may preparasyon sa kalag.

Samtang ang panugod nga mga pulong sang Mga Hebreo 10:37 nagpaalisto sa aton para sa aton karon nga tinutuyo, ang ikaduhang panghambal nahanungud sa aton palaabuton. “Siya nga magaabot” amo ang kinutlo sa Habakuk 2:3 kag nagatumod sa Ikaduhang Pagkari ni Kristo. Para sa Simbahan, ini nagakahulugan sing Pagsabnit (1 Mga Taga-Tesalonica 4:14–17). Kon buhi pa kita sa tion nga matabo ang Pagsabnit pagasaylohon kita sa langit, nga nagatapos sang aton oportunidad sa paglambot sang mataas nga kahimtangan sa ikaduhang bahin.

Kay indi na lang madugay—daw ano kalip-ot! Daw ano kalip-ot! Siya nga manugkari magaabot kag indi na magpadugay ang iya pag-abot. (Mga Hebreo 10:37, ginhuisto nga pagbadbad)

Pag-atras sa Inaway

Karon ang matarong [*dikaio*] magakinabuhi [*zao*] pinaagi [*ek*] sa pagtoo [*pistis*]: apang kon ang *bisan sin-ong tawo* magtalikod [*hupostello*], ang akon kalag indi malipay sa iya. (Mga Hebreo 10:38)

Ini nga bersikulo nagkutlo sing panghambal halin sa Habakuk 2:4: “Apang ang matarong [*tsadiq*] magakinabuhi pinaagi sa iya pagtoo.” Ang pulong “matarong” wala nagadala sing tunay nga kahulugan sang bisan diin sa Hebreo ukon sa Griyego. Ang parehong *tsadiq* sa Hebreo kag *dikaio* sa Griyego nagakahulugan “ginpakamatarong

ukon ang ginpawalay-sala,” ukon ang tawo nga ginpawalay-sala.” Ang pagpawalay-sala nagagowa sa duha ka mga bahin: Sa mismong tion sang kaluwasan, sang ang mga tumuluo ginpakamatarong ukon ginpawalay-sala pinaagi sa pagtoo (Mga Taga-Galacia 2:16);²⁷ pagkatapos sang kaluwasan, sang sila gintawag ginpakamatarong ukon mga ginpawalay-sala.”

Puwede kita maglaragway sang kaluwasan bilang ang lista sing mga ganansya kag mga lugi nga may sulud nga utang nga bahin kag pautang nga bahin. Ang kada isa natawo sa kalibutan sa utang nga bahin—nalubong sa utang. Sang si Jesu-Kristo ginhukman tungud sang aton mga sala didto sa krus, lya nadaog ang kalkuladong kadaugan kag nagbayad sina nga utang sing bug-os.²⁸ Sa positibo nga bahin sang listahan, ang Dios nga Amay nagpautang didto sa aton libro sang lya pagkamatarong sa tion nga aton naagum ang kaluwasan. Sa lya nga pananaw kita mga ginpawalay-sala ukon ginpakamatarong—indi sa basihan sang bisan anong maayo nga mga binuhatan nga ayhan aton nahimo ukon tungud sang aton maayo kaayo nga sulundan sing pamatasan, kondi tungud sang pagluwas nga trabaho ni Kristo didto sa krus.

27. Ang pagpakamatarong amo ang mahukmanong akto sang Dios sa diin Siya nagapabangud sang lya pagkamatarong sa yadtong nagtoo kay Jesu-Kristo bilang kinaugalingong Manluluwas kag nagadeklara sa ila nga ginpawalay-sala (Mga Taga-Roma 3:24, 28; 5:1; Mga Taga-Galacia 2:16–17). Ang mahukmanong akto indi isa ka eksperyensyang akto ukon kondisyon sing pagkaperpekto, kondi isa ka legal ukon forensic nga pag-anunsyo halin sa hulokman sing katarungan sang Dios nga nagadeklara sang tumuluo nga isa ka matarong (Mga Taga-Roma 5:16).

28. Ang pagtubus amo ang pagluwas nga trabaho ni Jesu-Kristo didto sa krus sa diin ang kada tawo ginbakal halin sa tiyanggihan sing ulipon sa sala nga sa diin siya natawo kag ginpalingkawas pakadto sa kahilwayan sang grasya (Mga Taga-Efeso 1:7; 1 Pedro 1:18–19). Ang pagtubus natuman sang ang isa ka tawo natawo liwat pinaagi sa pagtoo lamang sa kay Kristo lamang (Mga Taga-Roma 3:24; 1 Mga Taga-Corinto 6:20). Tan-awa ang Thieme, *Tiyanggihan sa Ulipon sang Sala* (2014), 18–25.

Ang “tawo nga ginpakamatarong ukon ginpawalay-sala” nagadala sing possessive pronoun, nga magahimo sini sing, “*Akon* ginpakamatarong nga tawo.” Ang bisan sin-o nga nakahimo sa bisan kasan-o sing pagtoo lamang sa kay Kristo lamang ginlakip bilang Iya ginpakamatarong nga tawo, ang ‘tumalagsahong tawo’ sang Dios. Indi lamang nga ang Dios nagluwas sa imo sa bug-os nga eternidad, kondi, mas sobra pa, sa kalkuladong kadaugan sang krus, Nagsangkap Siya sing mga pagkabutang sa diin puwede ka magdaog sa mataktikanhong mga kadaugan kag magkinabuhi sang kinabuhi nga may bug-os tinagiposoong importansya.

“Ang magakinabuhi” amo ang *zao* nga nagapabatyag sing han-ay, makahuluganon, kag makapahamuut nga kinabuhi didto sa mataas nga kahimtangan. Ang kinabuhi kasami nga nakasentro sa palibot sang makasulum-od nga kinaandan, nga nasakotan sing manubong mga panahon sang paghinamhinam kag pagpapagsik. Amo ining masum-od nga nagatulod sang katawhan sa pagkataranta sing pagpanglaghap sang kalipay. Apang, sanglit nga walay isa nga makapadayon sa kahimtangan sing kasadyahan, ang pagpatalupangud sini nga bersikulo sa pagkinabuhi amo ang pinakadakong importansya. Tungod sang doktrina sa sulud sang kalag, ang tumuluo makapaigoigo sa masum-od, sa kinaandan, bisan pa sa kamingaw. Ang doktrina sang Bibliya sa sulud sang kalag nagahimo indi lamang sang kapasidad para sa pagkinabuhi, kondi sa kapagsikon man para sa pagkinabuhi, kag nagapahimo sing tumuluo nga makatalupangud sang tanang tumalagsahong mga pakamaayo sa kinabuhi.

Ang sunud nga panghambal nagapresenta kon sa ano nga pamaagi maagum ang tinutuyo—“pinaagi sa pagtoo.” Ang *pistis* may tatlo ka ngakalailain nga mga pagpabatyag

dira sa Griyego sang Bag-ong Katipan. Ang una kag kadamooan nga kasami gingamit amo ang “inang sa diin nagapahanabo sing pagsalig ukon sang pagtoo” sinarisari nga ginbadbad “pagkamatutum, pagkamasaligan, patunay, ukon pangako.” Ang ikaduhang gamit amo ang pagtoo dira sa aktibong kahulugan sang pagtoo, nga pirmi ginbadbad “pagtoo, magsalig, ukon pagsalig.” Ang ikatatlong gamit nagatanda “sa sinang gintoohan, ang kabilogan sang pagtoo ukon tinoohan” kag katumbas sang doktrina sang Bibliya. Amo ini ang tama nga kahulugan diri sini: ang pangtumod *ek*, “pinaagi,” dugangan sing ablative sang pangalan *pistis*, “pagtoo,” dapat mabadbad “pinaagi sa doktrina.” “Ang Akon ginpakamatarong nga tawo magakinabuhin pinaagi sa doktrina.”

Talupangda ang patunda halin sa ulihing panghambal sang Mga Hebreo 10:38: “kon ang bisan sin-ong tawo ang magtalikod.” Ini may kaangtanan sa nagligad nga patunda sang bersikulo 35: “indi pag-isikway subong sang walay bili ang imo pagsalig [sa doktrina].” “Kon,” ang ikatatlong klase sang kondisyon sa Griyego—nga ayhan himoon mo kag ayhan indi mo paghimo—pirmi gid nagadepende sa duha ka mga kabangdanan: sa kabubut-on kag sa katukuran sang kasayuran. Ayhan nahibal-an mo kon ano ang dapat mo himoon ukon ang didapat himoon, apang nagapamatok sa imo ihibalo. Gani puwede nga “magtalikod” (aorist middle subjunctive sang berbo *hupostello*), ukon literal nga, “atras.” Yadtong mga magtalikod amo ang mga tumuluo nga may negatibo nga kabubut-on nga wala nagasunud sa doktrina kag nagaatras pinaagi sa pagkapaalaw sa pagsunud sa mga bandera.

Ang constative aorist nagapakita sing amat-amat nga pag-atras nga sa diin nagasunud sa sulundan sang pag-us-us nga mga halintang sang rebersiyonismo—halin sa

sabat nga mga kabangdanan sang kapaitan, kalain sing buot, kapaslawan, kaimon, kalooy-sa kaugalingon, sa mabinatyagong pagribuk, negatibo nga kabubut-on nahanungud sa doktrina, pagkawala sing paghinumdum sang kalag, peklat sang kalag, kag ang baliskad-nga proseso sing rebersiyonismo.²⁹ Kon magtugyan ka sa bisan anong sabat sa mga kabangdanan, ang imo kalag nagasugod sa kagaruk. Ang pag-atras nagasugod sa pagsabat kag pagkagamo sa imo kalag malawig nga tion sa wala ka pa nakasaylo sa panggowa nga mga pagpakita sang rebersiyonismo.

Ang sundalo nga nagaatras kon siya ginmandoan nga mag-abante nagadala sing tanda sing isa ka talawan ukon ang nagabiya. Kon wala ka makasunud sa bandera, ipreparar ang imo kaugalingon para sa isa ka divine nga hukmanan-militar kag sa sentensya sang Dios: “ang akon kalag indi malipay sa iya.” Ang “indi malipay” amo ang anthropopathism, isa ka pagpaangay nga panghambal sang pagpaangkon sa Dios sang tawhanong mga pagpaninghakul, mga pagbatyag, mga panghunahuna, mga paminsaron nga wala Niya sa pagkamatuud ginapanagiya.³⁰ Maathag nga, wala ginaaprubahan sang Dios ang rebersiyonistang tumuluo, apang ini wala sa pamaagi nga nagapanugyan nga ang Dios wala na nagahigugma sa iya. Ang Dios nagahigugma sang kada tumuluo sing pare-

29. Ang baliskad-nga proseso sing rebersiyonismo dira sa tumuluo amo ang ginkilala pinaagi sa bug-os nga impluwensya sang kalautan kag ang paghalili sang plano ni Satanas para sa plano sang Dios. Ang tanang matuud nga kamaayo ginpahigad kag ang mga ulunahon ginbaliskad. Tan-awa ang Thieme, *Reversionism*, 20–39.

30. Ang mga anthropopathism mga ginakinahanglan agud mapakilala ang Dios kag mapaathag ang Iya mga palisiya, mga binuhatan kag nga desisyon sa may dulonan nga hunahuna sang tawo. Tan-awa ang Thieme, *Ang Pagkamatinud-anon sang Dios* (2017), 35–43.

parehong kantidad sang gugma, walay sapayan sang iya espirituhanong kahimtangan. Wala gid sing makabaylo sina. Ang pagpakita lamang sang gugma sang Dios ang nagabaylo, nga amo ang sa karon ginpahayag pinaagi sa disiplina (Mga Hebreo 12:6).

Sa panahon sang paghanas nga misyon sa Army Air Corps sang Pangbug-os Kalibutang Gira II, ang isa ka P-39 nga piloto nagpakunokuno sing manubong-kataason sing pag-ataki sa ibabaw sing kalasangan sang Panama. Samtang siya nagpaugong sing pipila lamang ka pye sa ibabaw sang mga punta sang kahoy, nalipay gid siya sang makadisturbo nga gahod sang kadasigon kag kakusog nga nagagolowa sa ubus lamang-nga kataason sang pagpalupad. Ulihi na gid kaayo sang iya nakit-an ang mataas nga kahoy nga nagabutwa direkta sa linya sang iya paglupad. Nagpahulag siya sang madasig kaayo agud likawan ang pagbangaanay. Nakabunggo ang iya pakpak, kag sa iya kahadlok nakit-an niya nga nagkalautod. Samtang ang buwelo nagdala sa iya paabante, ang P-39 nakabunggo sang pipila ka mga kahoy. Sa kada bunggo, lain pa gid nga parte sang iya eroplano ang nadula—ang ikaduha nga pakpak, ang ikog, kag sang ulihi ang makina. Sang nakauntat siya, nasapwan sang Air Corps nga piloto ang iya kaugalingon sa pipila ka distansya halin sa unang pagkabangga, nakaduyan sa kahoy, nakahigot gihapon sa puwesto sang piloto, naurungan kag napilasan, pero intero. Amo sini ang pamaagi sing pag-abot sang nagaatras nga mga tumuluo didto sa ganhaan sang langit.

Ang dipagpauyon sang Dios sa tumuluo nagakahulugan nga siya gindisiplina sa sini nga tinion, tungud kay wala na sing disiplina sa langit. Ayhan may nagapamag-an sa pagkaseryoso sing mga kahitaboan sa kinabuhi, apang

wala sing mangin pamalibad sa pagtoon sang Pulong. Suno sa sistema sing palatukuran sang militar, ang unang sabbat nga dapat himoon sang isa ka sundalo kon ang bisan anong butang mangin sayup amo ang “Walay pamalibad, sir!” Niyan ang hepe komandante may mapilian nga maghatag sang disiplina ukon manglaghap sing paathag. Ang Dios kasami nga nagapabilin sang tumuluo sa ‘taguanan’ agud hatagan siya sing tagsa ka oportunidad nga baliskaron ang iya direksyon kag ipadayon ang grasya pakadto sa mataas nga kahimtangan.

Karon ang Akon ginpakamatarong nga tawo sa iya kaugalingon [harianong pamilya sang Dios] magakinabuhi pinaagi sa doktrina [kon ang ang gintoohan]. Bilang resulta, kon siya sa kaugalingon [ang bisan sin-ong sakup sang harianong pamilya] nagaatras tungud sang kahadlok [rebersiyonismo—wala maka-sunud sa mga bandera], ang Akon kalag [divine nga kinaiya] mangin walay kalipay [paguyon] sa iya. (Mga Hebreo 10:38, ginhusto nga pagbadbad)

Kinabubut-ong Determinasyon nga Magsunud sa mga Bandera

Ang labing maimpluwensyang salaysay sang militar sa nakatundang kalibutan sa pagsugod sing panahon sang Mga Taga-Roma pakadto sa ika-desi nuwebe ka siglo amo ang *De Re Militari* ni Vegetius. Bisin pa nga diyutay ang kilala sa iya kinabuhi, si Flavius Vegetius Renatus amo ang Romanhon nga may mataas nga ranggo.

Ginsulat niya ang iya manwal agud sa pagpauntat sing nagaprogreso nga pagkagabok sing Romanhong mga army kag agud maibalik ang Mga Taga-Roma sa militar nga himaya kag putling kamaayo nga ila sang una ginpanag-iyahan. Ini nga libro nakadestino na nga mangin bibliya sang militar sing bantugan nga mga kapitan sang kasaysayan. Sa tunga sang mga hapin sini amo ang nasudlan sang pangbug-os kalibutan nga mga hulubaton sang pagpakig-away kag mga palatukuran nga puwede gamiton bisan sa espirituhanong pagsinumpunganay.

Si Vegetius nakombensi nga ang disiplina, ihibalo, kag paghanas amo ang may mas dakong bili kay sa kadamoon: “Diyutay nga kalalakinhan ang natawo nga maisog; madamo ang nangin maisog pinaagi sa paghanas kag sang pagpwera nga disiplina.”³¹ Gani, gintapos niya nga, “Ang kaisog mas labaw pa sa kadamoon.”³² Ini matuud man sa espirituhanong ginsakupan. Ang kadaugan sa espirituhanong pakig-away nagaresulta halin sa disiplina kag paghanas sang doktrina sang Bibliya.

Si Vegetius nagpahayag sing malip-ot sang mga kondisyon sang pagkig-away nga mga matuud man sa aton posisyon sa anghelon nga pagsinumpunganay.

Ini amo ang kinaugali sang gira nga kon ano ang may benepisyo sa imo amo ang makapadaot sa kaaway kag kon ano ang makaserbisyo sa iya nagapasakit sa imo. Busa ini amo ang isa ka hulubaton nga indi gid

31. Ginbadbad halin sa Flavius Vegetius Renatus, *The Military Institutions of the Romans*. trans. Tenyente John Clark (Harrisburg, Pennsylvania: Stackpole Books, 1960), 112

32. *Ibid.*, 112

paghimoon, ukon labyan ang paghimo sang bisan anong butang bilang ang kinagowaan sang iya mga aksyon, kondi nga kunsultahon pirmi ang imo kaugalingong mga kawilihan lamang.³³

Kon ang panghunahuna nagapadumdum sang tawhanong palanan-awon, kita nagapangalagad sa yawa kag sa iya katuyoan. Kon kita nagaprodukto sang divine nga palanan-awon nga nakabase sa doktrina sang Bibliya, indi lamang nga kita nakabenepisyo, kondi nga ang Ginoo nahimaya kag may maghampak batok sa yawan-ong mga pwera.

Apang kita indi pareho sa ila nga nagtalikod sa *[eis]* kapahamakan *[apoleia]*; kondi pareho sa ila nga nagatoo [may positibo nga kabubuton sa doktrina] para sa *[eis]* pagluwas *[peripoiesis]* sang kalag. (Mga Hebreo 10:39)

Ang descriptive objective genitive sang unang panghambal sa sining bersikulo dapat mabasa nga, “Apang kita indi ang mga tipo nga nagaatras.” Agud mangin kwalipikado para sa pinili nga kategorya sang mga tumuluo, kinahanglan ka maghimo sang mapinadayunong mga desisyon nga magsunud sa mga bandera—ang positibo nga kabubuton nahanungud sang doktrina sang Bibliya bisan pa sa atubangan sang oposisyon halin sa pamilya ukon sa pagsaway sang mga abyan, ukon kon ang mga kalipayan nagapamaypay kag ang makabibihag nga ka-

33. Ibid., 111.

tawhan magabuyok sa imo palayo.

Ang panungod *eis* dugangan sang accusative singular sang *apoleia* literal nga nagakahulugan sang “kay ang katuyoan sang kalaglagan.” Ang *apoleia* diri sini nagapabatyag sing sistema sang divine nga disiplina nga nagatuytuy sa sala tubtub sa kamatayon (1 Juan 5:16b).³⁴ Ang tumuluo nga nagapamalibad nga makabawi halin sa rebersiyonismo mapatay nga miserable nga walay himaya sing grasya para sa tagumatayon, kag nagadula sang iya mga padya sing nagapangibabaw-nga grasya sa eternidad. Siya isa gihapon ka “ginpakamatarong nga tawo,” ang “anak” nga may kinabuhi nga walay katapusan, apang siya isa ka nagbiya halin sa plano sang Dios para sa iya kinabuhi.

Sadtong nagligad nga kasaysayan sang serbisyo militar ang isa ka sundalo nga gintilawan kag nasentensyahan sang hukmanang militar tungud sang pagbiya ginpamartsa sa lugar sing paradahan nga nakasuksuk sang kompletong uniporme nga bayo. Sa atubangan sang iya intero nga kompanya, ginhuksan siya sang iya mga butones, tsapa, kag mga dekorasyon kag ginhatagan sang makahuluya nga pagpahalín. Ginpilit siya nga magbiya sa corps. Kon ang sentensya sang sundalo naglakip sang silot sing kamatayon, pamartsahon siya sa atubangan sang mamumusil nga grupo kag patyon. Ang Dios may kaangay nga sistema para sa rebersiyonistang tumuluo; dalhon siya sa hukuman-militar kag ibutang sa idalum sang sala tubtub sa kamatayon. Apang, ang ki-

34. Ang sala tubtub sa kamatayon amo ang kinadak-an nga divine nga desiplina sa kada isa ka tumuluo, nga nagapahalín sa iya sa ikaduhang bahin pakadto sa ikatatlong bahin sang plano sang Dios. Tan-awa ang Thieme, *Ang Pag-antos sang Kristohanon* (2018), 35–43.

nalainan, dapat talupangdon. Samtang ang tumuluo nga may maayo kayong grasya gindisiplina sing paliwatliwat tungud sing pagkaunudnon, ang rebersiyonista ara sa grabe nga disiplina sang sala tubtub sa kamatayon tungud sang padayon nga pagkaunudnon

Luwat sa henerasyon sang Pagsabnit, ang Dios nagahin sa kada isa sa aton sang siguradong tipo nga kamatayon. Subong nga ginhatag Niya ang aton mga kinahanglanon para sa pagkinabuhi, gani naghimo Siya sing pagsangkap para sa tagumatayon. Ang Dios labaw nga kagamhanang nagadesisyon sing tinion, pamaagi, kag lugar sang aton kamatayon. Para sa tumuluo nga ara sa maayo kaayong grasya, ang tagumatayon mas maayo pa gid kay sa nagakinabuhi (Mga Taga-Filipos 1:21). Nakakita ako sang mga tawo nga gingahinan sang malawig kag masakit nga kamatayon nga cancer, apang sila nakaeskperyensya sing maayo kaayo nga pakamaayo kag tumalagsahong katawhayan sa sakit ukon talagsahong pagbatas sa sakit. Ngaa man? Pinaagi sa doktrina sang Bibliya nga nagapuyo sa kalag, ang Dios nagasangkap sang mga kinahanglanon agud siguruhon nga ang panahon sang pagkamatay mangin katingalahan nga eksperyensya.

Ang pulong nga “pagluwas” sa pagkatinuud isa ka panungud nga panghambal: ang *eis* gindugangan sing accusative nga *peripoiesis* nga nagakahulugan sang “magpanag-iyang isa ka butang nga makadalayaw, isa ka butang nga para sa aton bilang aton panublion.” Ini dapat mabadbad “para sa pagpanag-iyang pinaagi sa kalag.” Gusto sang Dios nga magpakita kita sa yawa nga ang pinakamaayo nga mahimo niya sa aton sa *cosmos diabolicus* indi gid mangin halos kapareho sa kon ano ang ginatanyag sang Dios sa tumuluo. Wala kita diri agud ipadayon ang mga pagpangbuyok kag ang makabibihag

nga mailusyon nga mga damgo sing sistema sang kali-butan ni Satanas, kondi ang magsunud sa mahimayaong mga bandera sang doktrina sang Bibliya pakadto sa mataas nga kahimtangan, agud malikupan sa Persona ni Jesu-Kristo, agud magpauswag kag magkasadya sing dako kaayo nga kapasidad para sa pagkinabuhi, kag magbaton sang mga pakamaayo sing maayo kaayong grasya.

Kita mga wala nagaatras nga kategorya sing mga tumuluo nga nadisenyo para sa kalag-lagan [sala tubtub sa kamatayon], kondi ang sa pagtolon-an nga kategorya para sa katuyoan sang pagpanag-iya sang pagtolon-an sang kalag, nga nagatuytuy pakadto sa kahimtangan sing maayo kaayong grasya. (Mga Hebreo 10:39, ginhusto nga pagbadbad)

ANG GAGMAY NGA HAYAHAY SING DOKTRINA SANG BIBLIYA

Doktrina sa Pag-abante pakadto sa Maayo Kaayo nga Grasya

Ang Mga Hebreo 11:1–3 nagapadayon sing konsepto nga ginpresenta sa Kapitulo 10 apang nagapatalupangud sang importansya sing doktrina sang Bibliya sa pag-abante pakadto sa maayo kaayong grasya. Ang nabilin sa Kapitulo 11 amo ang pangsablong, ginhungud agud magpakita nga ang doktrina nangin handa para sa mga tumuluo sang Daan nga Katipan bisan pa sadto anay nabutang ini sa nasulat nga porma. Sa mas gamay nga doktrina ang

aton ginapanag-iyá, ang mga bagani sa unahan nga mga kulubay sang Hentil kag Hudiyong mga Panahon ginsakup kag ginhuptan ang mataas nga kahimtangan sang kinabuhi nga may maayo kaayong grasya.

Sa Kapitulo 10, ang mga Hudiyó sa Jerusalem nagpatumbaya sang doktrina kag nagtugot sang íla mga kaugalingon nga mangin natalang tungud sang palipat nga mga taktika sang kaaway. Bilang resulta, ginhaboy nila subong sang walay bili ang íla pagsalig sa doktrina kag nag-atras sa madungganong inaway sa kahuluy-an sang legalismo. Apang ang mga tumuluo natawo liwat para sa katuyoan sing pagpanag-iyá sang doktrina sa íla mga kalag. Busa, sanglit nga ang mga tumuluo gindisenyo nga magtoon sing doktrina, kinahanglan kilalahon nila ini bilang ang íla awtoridad, ang íla pangsulud nga manugdíkta kag giya.

Karon ang pagtoo amo [*eimi*] ang sangkap [*hupostasis*] sang mga butang nga ginalauman [*elpizo*], ang ebidensya [*elegchos*] sang mga butang [*pragma*] nga indi makít-an [*blepo*].
(Mga Hebreo 11:1)

Ang “karon,” amo ang intensitive nga gamít sang particle *de*, kag nagaangot sang nahaunang bersikulo nga nagabukas sang Kapitulo 11. Ini dapat mabadbad nga “sa pagkamatuud.” Ang pulong *pistis*, “pagtoo,” gingamít diri kag sa bug-os nga Kapitulo 11 agud ipabatyag nga kon ano bala ang gintoohan—ang sistema sang doktrina. Sanglit ini nga bersikulo may kaangtanan sa Mga Hebreo 10:39, ang harambalon indi ang pagtoo kondi ang doktrina. Ini amo ang *epignosis* nga doktrina nga nagapuyo sa mga kalag sang mga tumuluo, nga nagaprodukto sing paghangup,

pagsalig, kabakod, kag kabaskugon sang kinabuhi.

Ang gin husto nga pagbadbad sang bersikulo uno nagaumpisa sang, “Sa pagkamatuud [nga nagapadayon sang harambalon sang Mga Hebreo 10:39] ang *epignosis* sang doktrina amo ang . . .” Diri sini ang, “amo ang,” amo ang present active indicative sang *eimi*, nagapabatyag sing kondisyon nga permanenteng ara.

Dason nagasunud ang pagpaathag: Ang “pagtoo [doktrina] amo ang sangkap [*hupostasis*] sang mga butang nga ginalauman . . .” Nagadepende sa konteksto, ang *hupostasis* puwede mangahulugan sing “reyalidad, pagsalig, kasigurohan.” Diri sini, ang “doktrina amo ang reyalidad” ang nagadala sing husto nga kahulugan. Ang doktrina sang Bibliya kinahanglan mangin mas matuud kay sa kon ano ang imo makita (2 Pedro 1:12–21), ukon imo ipilak ini kaangay sang basura.

Ang English nga pagbadbad “sang mga butang nga ginalauman” diklaro kag nagapanugyan sang pila ka dimahangpan nga handum. Indi gid subong sina, ang present passive participle sang *elpizo* sa pagkamatuud nagakahulugan sang “sa diin padayon kita nga nagabaton sang pagsalig.” Ang doktrina amo ang ginhalinan ukon ang reyalidad sa diin kita makaagum sang aton pagsalig sa Ginoo. Ang Iya plano, kag ang aton pagpanghikot sa sulud sina nga plano, ang pagsalig sa pagpabilin nga hariangong pamilya sang Dios sa walay katubtuban; kag ang pagsalig sang aton puluy-an didto sa Balaan sang mga Balaan—ang langit.

Ang mga tinawo sa serbisyo militar walay permanenteng puluy-an; ina kabahin sang ila pagsakripisyo. Kon kaisa ang ila mga asawa indi makapasibu sing husto sa pagkawalay permanente luwas kon ila nabinagbinag nga ang kapalaran sang ila mga bana ila man. Ang nagarek-

lamo nga ang ginpalawig nga pagbinulagay nagaguba sang mga relasyon. Apang agud nga matuman ang misyon sang pungsudnong depensa, ang malawig nga pagkawala sa puluy-an kag panimalay kasami makit-an. Ini natural sa serbisyo militar.

May pag-inoino sa diin kita nga harianong pamilya sang Dios wala nagapanag-iya sing puluy-an sa sini nga kinabuhi. Ang aton permanenteng ilistarang duug amo ang langit mismo (Juan 14:2). Puwede ka magpanag-iya sing matahum nga balay diri sa kalibutan kag, ayhan, naghinuyang sing tinion kag kuwarta agud pauswagon ang katahum sini. Apang indi gid pagkalipat sang pagkama-tuud nga ini temporaryo; ang imo matuud nga puluy-an amo ang Balaan sang mga Balaan. Kita ari diri sa TK (temporaryong katungdanan) agud magtuman sing tinutuyo sing pagsakup kag pagkaput sang mataas nga kahimtangan.

Kon ara ka sa layo, ang mga sulat halin sa balay amo ang labing ginahatagan importansya. Gani amo man sa Kristohanong kinabuhi. Ang doktrina sang Bibliya nagaporma sang aton ‘mga sulat halin sa panimalay.’ Kon aton ihaboy ang doktrina sang Bibliya subong sang walay bili, ginautod mo ang imo kaugalingon sa imo panimalay subong man sang sa pinakadako nga ginhalinan sang mga pakamaayo—ang Dios. Siya may isa na lamang ka pirilian nga nabilin: ang ibutang ka sa ‘balay sing magbalantay’ kutub nga kon mapatay ka sa sala tubtub sa kamatayon sa idalum sang pinakadako nga disiplina ukon makabawi halin sa rebersiyonismo.

Ang ikaduhang katunga sang pagpaathag sang doktrina, “ang ebidensya sang mga butang nga indi makit-an,” nagaumpisa sa pulong *elegchos*, pinakamaayong nabadbad nga “pamatuud nga may panan-aw nahanu-

ngud sa pagkombensi.” Sa lain nga mga pulong, ang doktrina amo ang pamatuud sang ebidensya. Ano bala ang ginapamatuud sini? Nga si Jesu-Kristo matuud; nga ang Amay ara kag may plano; nga ang Dios Balaan Espiritu amo ang ginhalinan sang aton gahum. Ang tanang espirituhanong reyalidad nakabugkos sa doktrina sang Bibliya, wala sa pagpangalagad, pagbatyag, ukon aktibismo.

Sang ang doktrina nagabulos sa eksperyensya kag ginauna kay sa katawhan ukon mga butang, puwede ka magpuyo sa kampo, puwede ka maghinuyang sing pinalawig nga mga kapanahonan sa wayang, mabatas mo ang kamingaw kag ang mga pagpangabudlay sang kinabuhi “subong isa ka maayong sundalo ni Jesu-Kristo” (2 Timoteo 2:3). Dugang pa, makaangkon ka sing katukuran sang kasayuran agud ikalipay ang imo mga kahitaboan.

Ang “mga butang [ukon “mga panghitabo,” *pragma*] nga indi makit-an [present passive participle sang *blepo* nga may negatibong *ou,*]” nalikupan indi lamang sang dimakit-an nga ginsakupan sang anghelong pagsinum-punganay, ang dimakit-an nga mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sang Isa ka Dios kag sang iban pa nga walay katapusang mga katingalahang butang (2 Mga Taga-Corinto 4:18), kondi sang panan-awon man sang divine nga palanan-awon. Ini mainoino lamang pinaagi sa doktrina lamang. Sa mas madamo nga doktrina ang imo maton-an mangin mas maathag pa gid ang dimakit-ang pakamaayo sing maayo kaayong grasya nga gindisenyo sadtong nagligad nga eternidad; mas mangin matuud pa gid si Jesu-Kristo, ang plano sang Dios, kag ang perpektong kinaiya sang Dios sa likod sina nga plano.

Sa pagkatinuud, ang doktrina amo ang re-

yalidad sa diin kita nagapabilin sa pagbaton sang pagsalig, ang pamatuud sang mga panghitabo nga indi makit-an. (Mga Hebreo 11:1, ginhusto nga pagbadbad)

Doktrina sa Pag-agum sang Maayo Kaayo nga Grasya

Ang Mga Hebreo 11:2 kutub sa nabilin nga mga kapi-tulo nagarekord sing divine nga pagpasidungog para sa 'Medalya sing Kadungganan' nga ang mga daugan dira sa espirituhanong mga pagkampanya nagdala sa sulud sing panahon sang Daan nga katipan. Sa kada pagpasidungog, ang doktrina ginkilala nga may naengganyong kaisog nga mga binuhatan nga labaw pa sa katungdanan.

Kay pinaagi sini [doktrina] ang mga kati-gulangan [*presbuteros*] nakaagum sing *maa-yong* sugid [*martureo*]. (Mga Hebreo 11:2)

Ang pagpaathag nga gamit sang *gar*, "kay," naghimo sing serye sang mga pagpasidungog kag mga pagpaathag kon sa anong pamaagi ang doktrina may kaangtanan sa kada isa sining Daan nga Katipan nga mga tumuluo. Bisan pa nga may ara nangin gamay nga nasulat nga Balaan nga Kasulatan para sa duha ka libo ka tuig, ang doktrina pirmi gid nahanda. Wala gid sing nangin Daan nga Katipan nga henerasyon nga sa kon kay sin-o wala ginpahayag sang Dios ang Iya kaugalingon kag ang Iya pagbuut, bisan kon pinaagi sa direkta nga komunikasyon, anghelong mga mensahero, mga manalagna, mga pari, ukon mga palanan-awon.

Ang “kay pinaagi sini [doktrina], ang mga katigulangan [*presbuteros*, “ang mga kalalakihan nga tigulang ukon dumaan nga katawhan”—nagatumod sa mga bagani sang may maayo kaayong grasya sang Daan nga Katipan nga mga tinion] nakaagum sing maayong sugid.” Ang *martureo* may ara sing pipila ka mga kahulugan, apang diri sa passive voice ini nagakahulugan sang “agud makaagum sang pagpabakod.” Ang divine nga pagpabakod naagum sang mga dumaan pinaagi sa kada adlaw nga paggamit sang GGP subong nga sadto anay nagpanghikot. Gin-uhaw sila sa doktrina kag ginpahayag ini sang Dios. Nagtugyan sila sa sistema sang disiplina agud nga makatoon pinaagi sa bisan anong pamaagi nga gingamit sang Dios agud mahatag ang impormasyon.

Ang pag-agum sang divine nga pagpabakod nagakahitabo kadungan sa pagsulud pakadto sa espirituhanong pagkahamtong. Gani, ini nga bersikulo nagapabat-yag nga kon ang mga dumaan makahugakum kag kaptan ang mataas nga kahimtangan sang kinabuhi sing may maayo kaayong grasya, niyan ang indi paghimo sini pakadto sa mataas nga kahimtangan sang espirituhanong pagkahamtong indi mapamalibad. Ang pagbatas amo ang yabi.

Doktrina sa Pagpahanas sa Kasaysayan

Ang doktrina sang Bibliya amo ang basihanan para sa paghanas kag pagbadbad sing kasaysayan.³⁵

Pinaagi sa pagtoo nahangpan naton nga

35. Tan-awa ang Dugang sa Basahon B.

ang mga kalibutan [*aion*] ginporma [*katartizo*] pinaagi sa pulong [*rema*] sang Dios, agud nga ang mga butang nga mga nakit-an wala ginhimo [*ginomai*] sa mga butang nga makita. (Mga Hebreo 11:3)

Ang “mahangpan,” nagapadahum nga “kita” sadto anay nakatoon sang pila ka *epignosis* nga doktrina sa aton mga kalag. Ang harianong pamilya sang Dios nga kon kay sin-o ining sulat ginpatumod nakasaulo na sang harambalon nahanungud sang *aion*, indi sang “mga kalibutan,” kondi “mga panahon” ukon “mga pagdumala” kag ang iban pa nga mga kategorya sing pagtolon-an nahanungud sang pagpakahulugan sang kasaysayan. Samtang nagahulag kita sa bug-os nga panahon sang kinabuhi nalamita kita sang pagburubaylo sang kasaysayan. Busa, kinahanglan masarangan naton ipaathagang ang aton posisyon nahanungud sang divine nga plano sa kasaysayan. Ululupod nga, ang mga bersikulo 2 kag 3 nagatudlo nga ini aton responsibilidad ang itama indi lamang ang aton kaugalingong kinaugalingon nga sitwasyon, kondi ang mas dalagko man nga mga bahin sang aton kinabuhi nga may kaangtanan sa mga tinion.

Ang mga manugbaton sang sini nga sulat nakatoon na nga ang mga panahon ukon mga pagdumala “mga naporma na” (perfect passive infinitive sang *katartizo*). Sa pila ka mga kahulugan sini nga pulong, ang pinakamaayong pagpakahulugan diri “tipunon” kag ipakita ang divine nga katuyoan: si Jesu-Kristo nagadumala sing lakat sang kasaysayan. Bilang resulta, ang mga panghitabo sang kasaysayan maglikoliko ukon makabuhi halin sa Iya mga kamut. Ang pagpatimbuok kag pagkalaglag sang mga emperyo pirmi gid sa sulud sang mga dulonan sang divine

nga pag-amuma. Ang Dios nagbuut, bisan pa sina, nga tugotan ang kabubut-on sang parehong mga anghel kag mga sakup sang katawhan nga hilway magpanghikot, apang indi gid ikadaot nga pagkawasak sang katawhan ukon sing pag-untat sing tinion.

Ang “pulong” diri amo ang *rema* imbes sang (*logos*), ang kasami nga panghambal para sa doktrina. Ang *rema*, nagatumod sa pagplano sang Dios sadtong nagligad nga eternidad, nga nakilala sa teyolohiya bilang ang “divine nga dekrito.”³⁶ “Kon ano man ang makit-an” (*blepo*) amo ang mga panghitabo sa kasaysayan. Samtang ini gintambitambi sa mismong panapton sang aton mga kinabuhi, indi kita magpasiud sa ila. Sa tion lamang nga masentro naton ang aton mga mata didto sa mga bandera puwede kita makahulag nga indi maguba pinaagi sa aton ginsakupan sang anghelon nga pagsinumpunganay kag gani makatuman sang aton katuyoan sang pagkaara diri. Bisan pa sang kawalay kasigurohan kag sang kahuyang nga mga kondisyon sang aton tyempo, ang Dios nag-sangkap sing palaagihan para sa aton pag-abante sa padayon nga mga pagpangbomba sa kinabuhi.

Ang “mga butang nga nakit-an, ang mga panghitabo nga aton ginapanilagan nga nakaladlad sa kasaysayan, “mga wala nahimo” ukon mas maayong ginbadbad nga, “wala matabo [*ginomai* dugangan sang negatibong *me*]

36. Ang divine nga dekrito amo ang walay katapusan, balaan, mangin-alamon, kag labaw nga kagamhanang katuyoan sang Dios, nga nagahangup sa makaisa sing tanang mga butang nga sa bisan kasan-o amo ang ukon mangin ila mga kabangdanan, mga direksyon, mga kondisyon, mga magbulos, kag mga relasyon, kag nagapat-ud sang ila siguradong palaabuton (Salmo 2:7; 148:6; Daniel 9:24; Mga Taga-Efeso 1:9). Ang dekrito, nga nakabase sa pagkahibalo sang tanan sang Dios, nagapatigayon sang reyalidad, sang kasigurohan, sang kon ano gid sa pagkamatuud ang nagakahitabo sa lakat sang kasaysayan sang tawo. Tan-awa ang Thieme, *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, Dugang sa Basahon B.

halin sa mga butang nga mga makit-an.” Sa lain nga mga pulong, indi ang makit-an ang nagaporma sing lakat sang kasaysayan, kondi ang indi makit-an. May ara sing indi makit-ang kamut sa timon sang bug-os kalibutan. Walay panghitabo sa bisan kasan-o ang makapalagyo sa lya pagtalupangud. Bisin pa ang lya matugtanon nga pagbu-ut nagatugot sang katalagman, kalamidad, pagbagsak, mga gira, mga balatian, kag kamatayon.³⁷ Ang lya divine nga pagpatunga kag pag-amuma magpreserba sang bug-os kalibutan kag mahinalongon nga magdumala sang katawhan sa pag-agi sa mga pel-as kag mga bato sang tawhanong kailigbon kag katangaan.

Aton matan-aw ang terrible nga mga katangaan sang aton kaugalingong pungsod kag matingala kon sa ano nga pamaagi kita makapadayon nga mangin hilway nga katawhan. Ang kada bag-o nga adlaw nagagiya sa du-gang nga ebidensya sing pagkaguba sang aton kinau-galingong mga sulundan, sang aton panggobyerno nga mga sulundan, kag sang pagkahanda sang aton militar. Ang kawalay moralidad kag kriminalidad ordinaryo la-mang. Ang pagkamabinatyagon kag aktibismo nagadamo sa tunga sang mga Kristohanon. Ano bala ang aton himoon? Kinahanglan magpadayon kita nga magpabiling positibo nahanungud sa doktrina sang Bibliya. Ang kasaysayan gindisenyo agud maghimaya kay Jesu-Kristo, kag ang aton pag-abante pakadto sa espirituhanong pagkahamtong amo ang palaagihan sa diin Siya mahimaya. Ang divine nga pag-amuma pirmi nagapabor sa aton kon kita positi-bo sa doktrina, nagatubo sa pagkaespirituhanon, kag na-gahimaya sa lya. Tubtub nga ang United States sang

37. Thieme, *Diosnon nga Pagtuytuy* (2015), 28.

America nagaangkon sing pinakasentro nga bahin sang tumuluo nga nagasunud sa bandera kag nagaabante, magapabilin kita nga bug-os bilang isa ka tinugyanang pungsod.³⁸

Ayhan wala gid ginakabig ang imo kinabuhi nga ma-kaangkon sing bisan anong mabaskog nga impluwensya sa kasaysayan. Posible nga wala mo gin-angot ang imo mga aktibidad sa bisan anong butang luwas sa malapit nga palibot. Ini amo ang makapatalupangud nga binagbinagon nga ang imo panghunahuna nahanungud sang doktrina amo ang importanteng kabangdanan sa pagpadayon sing pungsod. Pamangkuta ang imo kaugalingon: “Kon ang pungsod nagdepende sa akon positibong kabubut-on kag pagbatas, sa diin ayhan ini karon nga panahon? Dira sa ikalimang serye sang displina ukon ginpreserba?”³⁹ Ang mga lider sang pungsod, ang napasad nga sistema sing gobyerno, kag ang ekonomiya nga sistema *nagagowa* lamang agud sakdagon ang pungsod. Sa reyalidad, ang mga tumuluo sang may mas dako nga grasya amo ang nagasuporta sang pungsod. Yadtong dakong dimakit-an nga gahum halin sa positibong kabubut-on sa pagkama-tuud amo ang nagapahulag sang divine nga katukuran, kag ang pagpadayon sini amo ang mahikap nga resulta sa imo positibong kabubut-on. Ikaw yadtong indi mata-lupangdan nga progresibong kasaysayan.

38. Ang tinugyanang pungsod amo ang partikular nga ginprotektahan nga representante sang Dios diri sa kalibutan, ang bodega sang divine nga kamatuuran sa diin ang Ebanghelyo hilway nga ginpalapnag, ang doktrina masangkad nga gintudlo, ang mga Hudiyo ginprotektahan, kag ang mga misyonaryo nagadala sing Pulong sang Dios sa mga duug nga may positibong kabubut-on sa bug-os kalibutan.

39. Ang ikalimang serye sang disiplina amo ang kompletong pagkawasak sang isa ka pungsod tungud sang pinakadako nga pagsikway sang bibliyanhong mga palatukuran (Levitico 26:27–39).

Samtang nagapadayon ang imo panghunahuna nahanungud sang doktrina, nagapadayon man ang pungsod. Ang *imo* panghunahuna nahanungud sang doktrina may lokal, pungsudnon, kag pangkalibutan nga mga kinagawaan.⁴⁰ Kon nagakaigo nga mga tumuluo ang magnegatibo, ang manipis nga hilo nga nagasuporta sa pungsod mabugto. Imbis nga pakamaayohon ang tinugyanang pungsod, ang Dios magasilot sang mga tumuluo agud dalhon sila pabalik sa espirituhanong kinabuhi. Kon wala sing doktrina sa Bibliya nga nagapuyo sa mga kalag tagiposoon sang mga tumuluo, ang ikalimang serye sang disiplina ipahamtang: ang militar mapiyerde, ang gobyerno kag ang ekonomiya magbagsak, kag sa ulihi ang pungsod subong ang kabilogan maguba.⁴¹

Ang bersikulo 3 nagapaathag sing matuud nga pagpakahulugan sang kasaysayan. Ang doktrina sang mga pagdumala siguradong nagpamatuud nga bisan pa ang mga kahitaboan sang kasaysayan matabo sa kalibutan sang yawa, ginporma sila sang Dios (Genesis 50:20). Walay kalamidad, walay pangpolitiko nga pagmaniobra ukon sang pungsudnong kagamo sa bisan kasan-o ang nakapasorpresa sa Dios. Halin sadtong nagligad nga eternidad, ang Iya pagkahibalo sang tanan nakakita na sang kada panghitabo. Mas importante pa gid, Siya nagadumala sang kasaysayan nga wala nagatuis sing tawhanong kabubut-on. Ang hilway nga pagbuut amo ang harambalon sa pagtuga sang tawo kag nagapadayon nga mangin dominante sa sini nga halintang sang anghelon nga pagsinumpunganay. Ang doktrina sang Bibliya sa

40. Thieme, *Ang Divine nga Paglarawan sang Kasaysayan: Mga Pagdumala kag ang Simbahan* (2021), 231–36.

41. Thieme, *In Whom Do You Trust?* (1996).

kalag amo ang basihanan para sa husto nga pagpangusisa sang aton kaugalingong espirituhang pag-abante kag sang aton kinaugalingong relasyon sa napanahon nga mga panghitabo.

Pinaagi sa doktrina nahangpan naton nga ang mga panahon [mga pagdumala] nahan-ay pinaagi sa pulong [dekrito] halin sa Dios, nga may resulta nga ang makit-an wala matabo halin sa yadtong mga makit-an. (Mga Hebreo 11:3, ginhusto nga pagbadbad)

Ang Dios may dakong abilidad sa pagpakadlaw, napili Niya nga surpresahon ang kamangin-alamon sang sining kalibutan sa perpektong halimbawa sing importansya (1 Mga Taga-Corinto 1:27–29). Ini amo ang Iya katuyoan nga kuhaon ang mga sakup sang harianong pamilya sang Dios nga naggowa nga walay dungog sa kinabuhi kag nagagamit sing ila positibo kag negatibo nga kabubut-on agud magpat-ud sing lakat sang ila pungsod. Sadtong panahon ni Jeremias, kag bisan pa sang iya padayong mga patunda, ang negatibo nga kabubut-on sang mga tumuluo nangin kabangdanan sang pagkawasak sang Judah pinaagi sa mga Chaldean.⁴² Nangin matuud man sa kay Noe kag sa iya henerasyon. Sang ang tanang kalawigon sing positibo nga kabubut-on nabugto, niyan nag-abot ang Anaw. Si Noe lamang kag iban pa nga pito ka mga kalag nga mga positibo nahanungud sa doktrina sang Bibliya amo ang napreserba (1 Pedro 3:20). Gani ang doktrina may subong ka dako nga kinagowaan nga dapat

42. Thirme, *Daniel, Mga Kapitulo Uno tubtub Sais* (2020), 2–14.

naton usisaon ini sing bug-os.

ANG IMPORTANSYA SING DOKTRINA SANG BIBLIYA

Ang doktrina sang Bibliya amo ang intero nga gin-sakupan sang kamatuuran sang Dios nga ginpresenta sa pagngalan, mga kategorya, mga konsepto, kag mga palatukuran nga nagapaathag sang Dios, tawo, kaluwasan, sala, sang anghelon nga pagsinumpunganay, sang espi-rituhanong kinabuhi, kag escathology. Ang doktrina gin-kuha halin sa unud sang kanon sang Balaan nga Kasu-latan, nga may pagpatalupangud sa komunikasyon sang sina nga unud pakadto sa kada isa ka mga kalag sang mga tumuluo. Ang doktrina amo ang hunahuna ni Kristo (1 Mga Taga-Corinto 2:16), ang plano sang Dios nga Amay, kag ang pagpahayag sang Dios Balaan Espiritu. Sanglit nga ang tatlo ka mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios ara na sa walay katapusan, ang doktrina kaupod na sang Dios sadtong nagligad nga eternidad; una ini nga nangin ara sa katawhan (Mga Hulubaton 8). Sa bug-os nga kasaysayan sang tawo ang doktrina sang Bibliya ginpalapnag na pinaagi sa yadtong may espi-rituhanong dulot sang komunikasyon: sa Daan nga Katipan, pinaagi sa mga manalagna kag sa Lebitanhong mga pari; sa Panahon sing Apostoliko, mga apostol; sa Panahon sang Simbahan, pastor-mga manunudlo. Sa karon nga panahon, ang pastor-manunudlo nagagamit sing tatlo ka pilo nga pamaagi sang pagpamangkutanon agud mai-noino ang doktrina.

1. Isagogics—ang pagpakahulugan sang Balaan nga Kasulatan sa sulud sang katukuran sang maka-saysayang sitwasyon ukon sang matagnaong palibot.
2. Mga kategorya—ang hermeneutical nga palatukuran sang pagpaanggid sang Balaan nga Kasulatan sa Balaan nga Kasulatan agud mapat-ud ang pagsarisari sang doktrina.
3. Exegesis—ang pulong-sa-pulong, bersikulo-sa-ber-sikulo, nakagramatika, nakasintaktika, nabase sa orihinal, kag nabase sa konteksto nga pag-usisa sang Balaan nga Kasulatan halin sa orihinal nga mga lenggwahe sang Bibliya—sa Hebreo, Griyego, kag Aramaic.

Ang paranublion nahanungud sang doktrina sang Bibliya ara na sa mga panahon sang Daan nga Katipan.

Magapanikluhod [magasimba] ako sa Imo balaan nga Templo [ang templo sang Imo pagkabalaan],

Kag magpasalamat [magselebrar] sa Imo ngalan [Persona] tungud sang Imo mahigugmaong kabuot kag sang Imo kama-tuuran [doktrina];

Kay ginpadako mo ang Imo pulong [panudlo sing pagtolon-an] suno sa [labaw] bug-os Mo nga ngalan [reputasyon]. (Salmo 138:2, NASB)

Bilang isa ka dungganong sundalo, sa parehong tawha-non kag espirituhanong ginsakupan, si David nakaangkon sing pinakadako nga doktrina sa iya kalag. Gani sang si

David nagsiling, Ako . . . magapasalamat sa Imo Persona, siya nagapahayag sang iya pagkanalikupan ni Kristo kag nagaselebrar sang Ikaduha nga Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Ang iya mga kabangdanan para sa selebrasyon amo ang “[tungud sang] Imo mahigugmaon nga kabuot [*chesed*, mapinadayunong gugma] kag “[tungud sa] Imo kamatuuran [*emet*, doktrina].” Ang gugma sang Dios nga naparisan sang doktrina nagpaengganyo sang matuud nga selebrasyon, pagkanalikupan ni Kristo; kag sang pag-abante sa iya espirituhanong kinabuhi.

Ang mas importante pa kay sa “ngalan” ukon “reputasyon” sang Dios amo ang doktrina sang Dios. Ngaa man? “Tungud kay ginpadako Mo ang Imo panudlo sing pagtolon-an labaw sa Imo reputasyon.” Ang Amay nagsugpon sing nangibabaw nga importansya sa doktrina tungud kay pinaagi sini, Iya napahayag ang Iya kaugalingon kag nagsentro sang Iya intero nga plano.

Sa Imo kamut ginatugyan ko ang akon espiritu;
Gintubus Mo ako, O GINOO, Dios sang kamatuuran [doktrina]. (Salmo 31:5; cf. Lucas 23:46, NASB)

Amo ini ang mga pulong nga nahambal ni David sa isa ka tion sang siya despiradong nanginahanglan sang pagpalingkawas halin sa iya mga kaaway. Tungud sang pagsalig sa Ginoo, si David nagdangup sa Dios sang “kamatuuran” ukon “doktrina.” Si Jesus nakutlo sining amo man nga mga pulong sang indi lang madugay bag-o Siya napatay sa lawas agud ipahayag ang Iya pagsalig sa Dios sang doktrina. Sa Iya pagkatawo, si Kristo naabante sa doktrina tubtub Iya nasakup kag nakaptan

ang mataas nga kahimtangan sang maayo kaayong grasya (Lucas 2:52). Ang kabakod, pangsulud nga mga mapanguhaan, ang divine nga ginapahulag nga mga pagkabutang nga ginkinahanglan ni Kristo agud makapalansang sa krus ginsangkap pinaagi sa doktrina nga nagapuyo sa Iya kalag. Pinaagi sa pagpaathag sang ginhalinan sang Iya kaugalingong espirituanong pagbatas, si Kristo nagpasa sang pangrehimyentong mga bandera sing doktrina sang Bibliya sa harianong pamilya sang Dios. Siya ang unang nagpas-an sang hayahay, dason ginhimo Niya ang doktrina sang Bibliya ang espirituanong hayahay sang harianong pamilya sang Dios. Sa Iya tagumatayong pagginhawa didto sa krus, si Jesu-Kristo nagbilin sang doktrina sa harianong pamilya bilang isa ka espirituanong paranublion.

Ang plano sang Dios amo ang parehong nakaabante kag napamatud-an pinaagi sa doktrina sang Bibliya.

Apang, si *Yahweh* ang Amay naghimo sing mando nga desisyon

Sa paghanog sa Iya [Kristo didto sa krus]; Siya nagpahimo sang pagpakalisud kay Kristo didto sa krus:

Kon imo pagahimoon ang Iya kalag nga isa ka halad tungud sang sala,

Makit-an Niya [Kristo] ang Iya similya [mga tumuluo];

Palawigon Niya ang Iya mga adlaw [agud dumalahan ang Israel sa Millennium],

Busa, ang plano ni *Yahweh* ang Amay magauswag sa Iya kamut. (Isaias 53:10, ginhusto nga pagbadbad)

Sadtong nagligad nga eternidad, ang Dios nga Amay naghatag sing awtoridad kay Jesu-Kristo nga magsang-kap sang walay katapusan nga kaluwasan para sa katawhan. Samtang si Kristo “ginhanog” didto sa krus, nga nagpas-an sang aton mga sala kag naghali sa aton lugar, yadto nga misyon natuman. Halin sini nga punto sang plano sang Amay nagaabante pinaagi sa doktrina sang Bibliya dira sa mga kalag sang mga tumuluo. Amo man nga konsepto ang ginpasangkad sa Libro sang Mga Taga-Roma. Ang pamangkutanon ginpamangkot sa Mga Taga-Roma 3:3 (NASB): “Ang ila pagkawalay pagtoo indi magapawalay epekto sang pagkamatutum sang Dios, makapahimo bala ini?” Ang sabat:

Siguradong indi! Sa baylo, pakamatuuron ang Dios [puno sing doktrina], bisan pa nga ang taga ka tawo makit-an nga butigon; subong nga ini nasulat na [sa Salmo 51:4], “Agud nga pakamatarungon ka pinaagi sa Imo doktrina, kag magdaog ka kon ikaw pakahuy-an.” (Mga Taga-Roma 3:4, ginhusto nga pagbadbad)

Ang panghunahuna sang tumuluo nahanungud sang doktrina amo ang basihan para sa pakamaayo ukon disiplina.

“Pamatii ang pagtudlo [magpositibo nahanungud sa doktrina] kag magmangin-alamon [magtipon sing pinakadamo nga doktrina sa kalag],
Kag indi pagdumilii [mangin negatibo sa] *ini*.
Bulahan [may mga pakamaayo sing maayo kaayong grasya kag nagapangibabaw-nga

grasya] ang tawo nga nagapamati sa akon [doktrina],
 Nga nagabantay adlaw-adlaw sa akon mga ganhaan [sa duug sang pagtililipon, nga nagarepresenta sing adlaw-adlaw nga pagpanghikot sang GGP],
 Nga nagahulat sa mga bakalan sang akon pwertahan [nagpahayag sing positibo nga kabubut-on].
 Kay kon sin-o ang makakita sa akon [doktrina] makakita [kapasidad para] sing kinabuhi,
 Kag makaagum sing pabor [maayo kaayong grasya] halin sa GINOO.” (Mga Hulubaton 8:33–35, NASB)

Sa makaisa nga ang doktrina nagpuyo sa kalag pinaagi sa adlaw-adlaw nga pagpanghikot sang GGP, ang mga pakamaayo sing maayo kaayong grasya puwede na ipanagtag (Isaias 53:12). Ang doktrina amo man ang basihanan para sa pagpanagtag sang mga pakamaayo sing nagapangibabaw-nga grasya sadtong nagligad nga eternidad (Mga Taga-Efeso 2:7).

Ano bala ang matabo sa yadtong mag-AWOL sa doktrina sang Bibliya nga wala makabawi? Makapaabot sila sing gulpi nga paghusay sa hukmanan-militar kag silot pinaagi sa pagpusil.

“Apang [amo ini ang pihak nga bahin—ang resulta sang wala nakasunud sa mga bandera] kon sin-o ang mga nagapakasala batok sa akon [negatibo nga kabubut-on nahanungud sa doktrina] nagadaot sang iya kaugalingon [iya kaugalingong kalag];

Yadtong tanan nga nagadumut sa akon [doktrina] nagahigugma sing kamatayon [silot pinaagi sa pagpusil—ang sala tubtub sa kamatayon].” (Mga Hulubaton 8:36, NASB)

Ang kakulang sang doktrina wala lamang nagalaglag sang tumuluo kondi nagalaglag man sang pungsod.

Ang Akon katawhan nalaglag tungud sing kakulang sang ihibalo [doktrina].

Tungud kay ginsikway ninyo ang ihibalo, Sikwayon Ko man kamo nga Akon mangin pari [tinugyanang pungsod].

Sanglit kay nalipat kamo sing kasugoan sang inyo Dios,

Ako man magakalipat sang imo mga anak. (Oseas 4:6, NASB)

Sa pagbasa sini nga dalanon nga nasulat sadtong mga 700 B.C. amo ang kaangay sang nagabasa sing napanahon nga diyaryo, malapit kaayo ang sitwasyon sa Israel niyan nga nakakubay sinang sa United States karon. Sa tion nga, ang Israel ginpatundaan nahanungud sing pagkahulog sa idalum sang ikalima nga serye sang disiplina (cf. Levitico 26:27–39) tungud sa kakulang sing [epignosis] nga ihibalo.” Kita, man, puwede makaeksperyensya sing ikalima nga serye, sanglit nga ang tinutuyo ni Satanas sing pagpahuyang sang pundasyon sang bibliyanhong teyolohiya sa United States nakakita sing masangkad nga kadalag-an. Klaro ini sa nauso nga pagbiya sa tinoohan sang mga seminaryo kag opisyal sang simbahan kag sa negatibong panghunahuna sang sobra

ka damo nga mga tumuluo nahanungud sang doktrina.

Ang doktrina sang Bibliya mas matuud kay sa pung-sudnon ukon napanilagan nga ihibalo (2 Pedro 1:12–21). Kon may ara sing pagsinumpunganay sa tunga sang tawhanong kinaalam ukon sa kon ano ang imo makita, mabatian, masimhot, matilawan, ukon mahunahunaan ka kon ano ang ginasiling sing Pulong sang Dios, ang Pulong amo ang pirmi tama. Kon nagapadayon ka sa pagtoon sa doktrina, ini mangin mas matuud pa gid sa imo kay sa iban pa nga kabangdanan sa kinabuhi kag nagapang-engganyo sa imo nga tumanon ang disenyo kag katuyoan sang Dios sa imo Kristohanong kinabuhi.

Ang doktrina sang Bibliya amo ang parte sang palatukuran sang buhi nga grasya para sa ikaduhang bahin. Sa idalum sang buhi nga grasya, ang Dios nagasangkap sang temporaryo kag espirituhanong mga kabangdanan agud magpabilin ang tumuluo nga buhi kag nagapanghikot sa sini nga tinion. Ang temporaryo nga mga butang nagalakip sang pagkaon, pasilongan, pamiste, kag iban pa nga mga kinahanglanon. Ang espirituhanong mga pagkabutang ara sa ginsakupan sang mga akademya: ang libro nga tolon-an—ang Pulong sang Dios; ang kwarto klasehanan—ang lokal nga simbahan; ang manugpalapnag—ang pastor-manunudlo (Mga Taga-Efeso 4:11–13; Mga Taga-Colosas 1:25–29; Mga Hebreo 13:7, 17).

Pinaagi sa komunikasyon sang doktrina paagi sa pastor-manunudlo kag mapinadayunon nga pagpanghikot sang GGP, ang tumuluo nagapasad sang isa ka balanse nga pagpuyo sa diin ang pagpuno sang Balaan Espiritu kag sang doktrina sang Bibliya nagapakompleto sa kada isa. Samtang ang pagpuno sang Espiritu nagaabot sing masayon—pinaagi sa hanas nga paagi sing pag-

panumbalik⁴³—ang pagpuno sing kakulang sang doktrina sang Bibliya mas mabudlay nagpadayon nga positibong kabubut-on nahanungud sang doktrina sa sulud sing kalawigon sang tinion. Para sa tumuluo nga maghamtong sa pagkaespirituhanon kag sa katapusan makalambot sa kahimtangan sang maayo kaayong grasya, kinahanglan may ara gid sa iya kalag sing balanse nga pagpuyo sa tunga sang pagpuno sang Espiritu kag doktrina sang Bibliya.

May madamong makadalayaw nga mga resulta sang doktrina nga nagapuyo sa kalag. Ang doktrina nagaprodukto sing pagsalig para sa ikaduhang bahin (Job 5:24–27; 2 Mga Taga-Corinto 5:6–8; Mga Hebreo 10:35). Ang doktrina nagahanas sang tumuluo sa plano sang Dios (Isaias 26:3–4; Mga Taga-Roma 8:28) kag nagaprodukto sing kalig-on sang kalag (Santiago 1:8) kag sang divine nga palanan-awon sang kinabuhi sa tuo nga burubilog. Busa, ini amo ang yabi sa makagalalum nga panghuna-huna (Isaias 55:7–9; 2 Mga Taga-Corinto 10:5). Ang doktrina amo ang basihanan para sa divine nga pagtuy-tuy, ang pagtuman sang pagbuut sang Dios (Mga Taga-Roma 12:2–3), kag nagapanguna pakadto sa pagkanalikupan ni Kristo kag sa pinakadako nga kapasidad agud higugmaon ang Dios (Mga Taga-Efeso 3:19; Mga Taga-Filipos 3:10; Mga Hebreo 12:2–3). Ang doktrina sang Bibliya nagaagum kag nagakaput sing may maayo kaayong grasya nga kahimtangan sang tumuluo (Mga Taga-

43 Ang panumbalik amo ang pagsangkap sang grasya para sa unudnon nga tumuluo agud makabawi sa pagpuno sang Balaan Espiritu pinaagi sa pangngalan sang kinaugalingong mga sala sing pribado didto sa Dios nga Amay; ang pamaagi sa pagpabalik sang pagpakig-upod sang tumuluo sa Dios agud mapadayon ang espirituanong kinabuhi. Tan-awa ang Thieme, *Panumbalik kag Magpadayon!* (2016).

Filipos 3:12–14) kag amo man ang palaagihan sang pag-agum sang mga pakamaayo sing may maayo kaayong grasya para sa eternidad (Mga Hebreo 11:9–10, 13; Santiago 1:25; 2:12–13).

Busa, kon ang pagtipontipon sang doktrina nagapadayon sa mapinadayunon nga basihanan, ang mga kapasidad para sa espirituhanon kag temporaryong kina-buhi mapauswag sa pinakabug-os, kag ang hamtong nga tumuluo handa para sa espirituhanong inaway.

NAKAHANDA PARA SA INAWAY

May ara sing pila ka bibliyanhong mga kasingkahulugan nga nagaaplikar sa hamtong nga tumuluo nga preparado para sa ilinaway. Ang kada nagakabagay nagalaragway sang iban nga aspeto sing pag-abante pakadto sa tinutuyo sang mataas nga kahimtangan.

Ang *kasingkahulugan nga lenggwahe* nasakupan sang isa ka Hebreo nga pangalan kag isa ka Griyego nga pangalan kag ang berbo nga porma sini. Dira sa Hebreo, ang (*chakmah*), “kinaalam,” nagakahulugan sang doktrina sa sulud sang kalag nga handa na sa aplikasyon. Ang *epignosis* kag ang nakaangot nga berbo sini nga (*epiginosko*) amo ang Griyegong mga katumbas sang Hebreo *chakmah*, “bug-os nga ihibalo”—ang doktrina nga nasilsil sa tuo nga burubilog sang kalag sa diin ang pangsulud nga mga kapanguhaan ginkuha.

Ang *teyolohiyanhong kasingkahulugan* amo ang “maayo kaayo nga grasya.”

Apang Siya nagahatag sing mas dako nga grasya. Busa ini nagasiling, “GINSUMPONG

SANG DIOS ANG BUGALON, APANG NAGAHATAG SING GRASYA SA MAPAINUBUSON.” (Santiago 4:6, NASB)

Ang “mas dako nga grasya” nagatanda sa sina nga bahin sa kinabuhi sang tumuluo sa diin ang divine nga mga pakamaayo matabo na sa pinakamataas nga halintang. Siya mangin labing mabungahon sa espirituhanong kinabuhi. Amo ini nga kahimtangan ang akon ginpili nga tawgon “ang kinabuhi sing may maayo kaayong grasya.”

Ang *pagkapari nga kasingkahulugan* may kaangtanan sa pagtukod sang halaran sa sulud sang kalag.

May ara kita sing halaran [sa sulud sang kalag], nga sa diin yadtong nagapangalagad sa tabernakulo [Lebitanhong pagkapari] walay katungud magkaon. (Mga Hebreo 13:10, NASB)

Samtang ang Lebitanhong pagkapari may ara makit-an nga halaran sa diin ang mga sapat ginhalad, ang harianon nga pagkapari nagapanag-iya sing dimakit-an apang bisan pa sina matuud nga halaran nga naporma sa doktrina sang Bibliya sa sulud sang kalag. Ang Lebitanhong pagkapari may ara pribilehiyo sa paghalad sing mga halad nga nagapahunahuna sang palaabuton nga trabaho ni Kristo nahanungud sing kaluwasan.⁴⁴ Apang, ang makasaysayang mga panghitabo sang krus nagtuman sining mga paghalad sang sapat. Busa, ang Lebitanhong mga

44. Thieme, *Lebitanhong mga Halad* (2022).

Halad kag pagkapari wala na sing awtorisasyon nga magpanghikot, sanglit nga ang ila kontrata ang (Kasugoan ni Moises) ginpawalay epekto na kag ila pagdumala (Panahon sang Hudiyo) temporaryo nga ginpahigad anay. Ang ginhanas nga Lebitanhong pagkapari ginbuslan sang pangbug-os kalibutan nga pagkapari sang tanang mga tumuluo sa Panahon sang Simbahan. Ini nga harianong pagkapari may espirituhanong mga pagkabutang nga sa diin sila lamang ang makaambit.⁴⁵

Ang imo pagkapari nga pagpanghikot, sarisaring nagsaysay subong ang mga paghalad sang kinabuhi, mga bibig, pagdayaw, pagpasalamat, pagpangabay, kag pagpatunga nga nagakatabo sa halaran sang imo kalag. Sa idalum sing walay mga kahitaboan dapat ikaw, bilang isa ka harianong pari, maninguha magdala sang bisan anong paghalad sing pagserbisyo tubtub ikaw makatukod sing unang halaran sang doktrina sa imo kalag. Ang doktrina sang Bibliya nagapahibalo na nga daan sa imo sing kon ano ang dapat mo himoon sa bisan anong partikular nga okasyon.

Ang *pagtukod nga kasingkahulugan* nagapabatyang nga ang doktrina nagatukod sing istraktura sang edukasyon sa sulud sang kalag.

Para sa pagpreparar sang mga balaan para sa trabaho sang pagserbisyo, para sa pagtukod sang lawas ni Kristo. (Mga Taga-Efeso 4:12, NASB)

Nga sa kon kay sin-o ang bug-os nga lawas,

45. Thieme, *Ang Divine nga Paglarawan sang Kasaysayan*, 97–133.

nahaum sing nagakaigo kag nahiusa sa sinang sa diin ang kada lusalutahan nagsangkap, suno sa husto nga pagpanghikot sang kada isa ka parte, nga nagapahimo sing pagtubo sang lawas para sa pagtukod sing kaugalingon sini sa gugma (Mga Taga-Efeso 4:16, NASB)

Ang istraktura sang edukasyon nagsangkap sang tumulo sing ginakinahanglan nga pangsulud nga kuta, seguridad, kag proteksyon sa sini nga tinion sing kauswagan ukon kalisdanan—ang bug-os nga kalig-on para sa tanang kinahanglanon sang kinabuhi.

Ang *tinion nga kasingkahulugan*, nga ginpahayag dira sa panghambal “pagpahimulus sang imo tinion,” amo ang tanda sang nabagay nga paggamit sang mga oportunidad nga ginhatag sang Dios sa imo sa sini nga kalibutan: sa Dios (Mga Taga-Efeso 5:16–18, NASB) kag sa ditumuluo (Mga Taga-Colosas 4:5).

Ang *sentro sing pagdumala nga kasingkahulugan* nagatumod sa “pangsulud nga awtoridad sang kalag.”

Sa katapusan, [magpadayon] nga mag[mangin] malig-on sa Ginoo, kag [pinaagi] sa [pangsulud] nga kusog sang Iya gahum [ginhatag nga gahum]. (Mga Taga-Efeso 6:10, NASB)

Ang panghambal “ginhatag nga gahum” nagatumod sa pagpuno sang Balaan Espiritu bilang ang pangsulud nga awtoridad ukon manugdumala sang kalag (Mga Taga-Colosas 1:29; 2 Pedro 1:3a). Ang gahum sang Balaan Espiritu nagapaumpisa sa imo pakadto sa kinabuhi sing

may maayo kaayong grasya. Tungud kay nagatudlo Siya sa imo sing “tanang mga butang” sing doktrina sang Bibliya (Juan 14:26), ‘ang tanang mga sistema nagaa-bante’ sa imo espirituhanong kinabuhi. Ang pagpuno sang Balaan Espiritu sa nakabalanse nga pagpuyo nga may doktrina nagasangkap sa imo sing mga sabbat sa mga kahitaboan sang kinabuhi. Karon may ara ka na sing abilidad sa pag-atubang sang bisan anong butang nga nagaabot sa imo dalanon. Ikaw espirituhanong makasakdag-sa kaugalingon.

Ang *kasingkahulugan sang paglansang* nagalaragway sing duha ka pilo nga konsepto: “magpas-an sang iya krus” kag “magsunud sa Akon Kristo[.]”

Kag Iya [Jesu-Kristo] gintawag ang kadam-an nga upod ang Iya mga gintoton-an, kag nagsiling sa ila, “Kon ang bisan sin-o nga nagahandum nga magsunud sa Akon, tugoti siya nga magpanghiwala sang iya kaugalingon, kag magpas-an sang iya krus, kag magsunud sa Akon.” (Marcos 8:34, NASB)

Ang pagpas-an sang krus amo ang pagtoon sang doktrina sang Bibliya sa lokal nga pagtilipon sa idalum sang imo pastor-manunudlo. Ini amo ang isa ka hangkat sing dedikasyon sa imo parte para sa importansya sang doktrina. Ang gindugang nga paglaygay, “magsunud sa Akon,” nagakilala sing adlaw-adlaw nga pagpanghikot sang GGP bisan sang pagpamatuk ukon sing mga pagpangdisturbo. Ang matuud nga pagkagintoton-an amo ang disiplina sa sulud sang klase, nga nagaresulta sa pagtubo pinaagi sa grasya kag ihibalo sing doktrina sa Bibliya. Ini nga kasingkahulugan amo man ang makit-an sa

Mateo 10:38 kag Lucas 9:23; 14:27.

Ang *kasingkahulugan sing kemikal* para sa espiri-tuhanong pagkahamtong amo ang gin-ngalanan “asin.”

“Ang asin maayo; apang kon ang asin mangin matab-ang, sa ano bala ninyo mapaasin ini *liwat*? Maghuput kamo sing asin sa inyo mga kaugalingon, kag magpakighidait sa isa kag isa.” (Marcos 9:50, NASB)

Ang sodium chloride nagapakita sing kalidad kag posibilidad sang kinadak-an nga doktrina nga nagapuyo sa kalag sang tumuluo. Ang asin wala lamang nagapasabor kondi nagapreserba man. Ang hamtong nga tumuluo gani mangin ang “asin sang kalibutan,” kag ang manugpreserba sang iya pungsod (Mateo 5:13; Lucas 14:34; Mga Taga-Colosas 4:6).

Ang *mga kasingkahulugan sang militar* gindetalye sa tatlo ka nagkalainlain nga mga mando sa inaway: una, ang pagsunud sa mga bandera pakadto sa mataas nga kahimtangan sang maayo kaayong grasya (Mga Hebreo 12:1–2); pangduha, ang pagsuklub sing bug-os nga armas halin sa Dios (Mga Taga-Efeso 6:11–13), nga amo ang divine nga pagsangkap para sa harianong depensa sing mga mangangaway dira sa dimakit-ang pagsinumpunganay;⁴⁶ kag pangatlo, ang pagpundar sing istasyon sa sulud sang kalag (Mga Taga-Colosas 2:5–8), nga amo ang epektibong pagpanghikot sing doktrina sang Bibliya sa kinabuhi. Samtang ang tanang mga kasingkahulugan amo ang

46. Thieme, *Ang Anghelon nga Pagsinumpunganay*, 228–56; *Satan and Demonism* (1996), 72–77.

nagapakita sing pagkapreparado kag mga kapasidad, ang mga hulubaton sing militar, sa isa ka matuud gid nga kahulugan, nagarepresenta sing hangkat sa pagsunud sa mga bandera.

ANG TATLO-KA PARAPO SING MANDO SA INAWAY: MGA HEBREO 12:1–3

Sa wala pa ang bisan anong misyon militar ang komandante nagahatag sing lima ka parapo nga mando sa inaway sa iya mga sumulunod. Ini ginapalapnag halin sa mataas pakadto sa mas manubo nga ranggo sa organisasyon tubtub ang kada isa masugiran. Ang mga parapo nagalakup sang:

1. Ang sitwasyon—ang pahibalo nga obserbasyon nahanungud sa kaaway kag maabyanong mga pwersa;
2. Ang misyon—ang klaro, manubo nga pahayag sang tinutuyo;
3. Ang implementasyon—ang palaagihan sa diin ang misyon pagatumanon;
4. Ang serbisyo nga suporta—mga pagsangkap kag mga lohistika;
5. Ang mando kag senyas—kagamitan sa mga komunikasyon, mga tanda kag mga kontra senyas sa pagtawag.

Pagkatapos sing hangkat sa pagsunud sang mga bandera pakadto sa mataas nga kahimtangan dira sa

Mga Hebreo 10 kag ang diskusyon sang importansya nahanungud sang Manwal sa Inaway—ang doktrina sang Bibliya—sa Mga Hebreo 11:1–3, ang Harianong Batalyon sang mga tumuluo sa Panahon sang Simbahan andam na maglakat sa pag-ataki. Ang unang tatlo ka mga bersikulo sang Mga Hebreo 12 nagaporma sang tatlo-ka parapo nga mando sa inaway para sa pag-abante sang Harianong Batalyon.

1. Awtorisasyon nga mag-abante;
2. Tinutuyo sang pag-ataki;
3. Paglaragway sang mga pwera sang kaaway.

Awtorisasyon nga Mag-abante

Tungud sini sanglit nga kita man mga [*echo*] ginalibutan [*perikeimai*] sing tama ka dako nga panganod [*nephos*] sing mga saksi, isikway ta [*apotithemi*] ang tagsa ka kabug-aton, kag ang sala [*hamartia*] nga nagatapik gid [*euperistatos*] sa aton, kag magdalagan kita [*trecho*] nga may [*dia*] pasensya [*hupomone*] sa lumba [*agon*] nga ginabutang sa atubangan naton. (Mga Hebreo 12:1)

Ang inferential particle nga (*toigaroun*), “tungud sini,” ukon “busa” nagakuha sing konklusyon halin sa Mga Hebreo 10:39 kag nagakilala sang Mga Hebreo 11:4–38 bilang malaragwayon. Ang may maayo kaayong grasya nga mga bagani sang Daan nga Katipan amo ang mga ginhalinan sang pagpadasig para sa harianong pamilya sa ila pag-abante pakadto sa espirituhanong pagkaham-

tong. Ini nga mga tumuluo sa mga Panahon sang Hentil kag Hudiyo nakalambot sa mataas nga kahimtangan nga may daw sa gamay nga suporta kon ipaanggid sa sinang sa diin ara sa aton sa karon nga panahon dira sa na-kompleto na nga kanon sang Balaan nga Kasulatan.

Ang present active participle sang *echo*, “ang pag-angkon kag pagpanag-iya,” amo ang isa ka static present kag nagapamatuud sing isa ka kondisyon nga padayong ara. Ang lista sang may maayo kaayong grasya nga mga bagani mapinadayunon nga magahangkat sa aton nga mag-upod sa ila sa mataas nga kahimtangan. Kinahanglan indi gid kita mag-atras. Kon wala kita naga-AWOL sa doktrina ukon mangin walay kaluyag sa pagpanudlo sang pagtolonan, magasunud kita sa ila dalan pakadto sa himaya: sa grasya sang pagluwas pakadto sa buhi nga grasya, buhi nga grasya pakadto sa maayo kaayong grasya, maayo kaayong grasya pakadto sa grasya para sa tagumatayon, grasya para sa tagumatayon pakadto sa nagapangibabaw nga grasya.

Halin sa dumaan nga singgit sing inaway sang Israel, “Hinumdumi ang Ginoo . . . ang dako kag makakulugmat [gamhanang Mangangaway], kag magpakig-away” (Nehemias 4:14; cf. Deuteronomio 20:4), para sa mando sang lider sing modernong platon nga “Sunud sa akon!” madamong makahuluganong hangkat ang nag-ukay sing mga tagiposoon sang nagapakig-away nga mga sundalo sa atubangan sang inaway. Sa aton kasaysayan ang subong nga mga pagtawag sing kaisog subong sang “Hatagi ako sing kahilwayan ukon hatagi ako sing kamatayon!” kag Hinumdumi ang Alamo!” nangin mga kasingkahulugan sa mapangahason nga pagpamatuk.

Sa malawig nga kasaysayan sing militar sang Britain may ara nangin pila ka mga opisyal nga mga maayo

kaayo nga mga lider sang mga sundalo. Ang kinabatasan nga nahimo para sa mga ginatos ka tuig sang British nga mga opisyal perpektong nagapakita sang ila dipagkatuso nga abilidad agud hatagan sing inspirasyon ang walay untat nga katampad kag pagtahod. Sa wala pa ang inaway, ang opisyal komandante magahunos sang iya espada kag maglakat pakadto kag pakari sa atubangan sang iya mga sundalo. Kasami nga nagatudlo sang iya espada, magasinggit siya sing pagpapagsik sa pinasahi nga pamaagi sang British: “Didto sa ibabaw ang kaaway; kinahanglan magtaklad kita kag panguhaon yadtong mga estranghero kag balabagan ining tontong mga imol!” Gulpi nga, ibayaw niya ang iya espada kag magpresenta sing imbitasyon nga tama ka edukado nga daw sa maghuna-huna ka nga ang mga tropa gin-imitahan magpainit sang tsa imbis sang mag-ataki sa kaaway: “Indi ka bala mag-upod sa akon?” Indi ka bala mag-upod sa akon?” Kag sa ibabaw sang bungyod magsulong sila, sing walay kahadlok sa tunga sang linupok kag bala.

Sa espirituhanong kahulugan wala sing pagsinggit sang gira nga mas nabagay para sa harianong pamilya kay sa sinang Scottish nga rehimyento, ang Seaforth Highlanders: “*Tulach Ard*”—ang Gaelic para sa “mataas nga burubungyod [ukon ang mataas nga kahimtangan].” Kon ang mga tumuluo sang Daan nga Katipan makasakup sing mga kataason sang himaya, ano pa ayhan kita nga mga “napalibutan” (literal nga pagbadbad sang *perikeimai*) sa sinang intero nga batalyon sang mga bagani nga may maayo kaayong grasya? Ang nagligad nga mga kadaugan sang subong ka kilala nga mga tumuluo nakatuytuy sang dalan pakadto sa bag-ong mga kadaugan para sa harianong pamilya. Nga ang mataas nga kahimtangan puwede maangkon bisan wala sing

kompletong kanon sang Balaan nga Kasulatan nga nag-pamatuud sa sining *nephos*, “panganod” ukon “manug-abiabi” sang mga saksi.

Ang aorist middle participle sang *apotithemi*, “isikway ta” puwede himoon “hukason para sa aksyon.” Ang aksyon amo ang pagpabilin sa linya sang positibo nga kabubut-on. Ang “paghukas” amo ang militar nga pag-paanggid nga nagapakita sing paghanda sang sundalo para sa aksyon pinaagi sa pagkuha sang iya sakobag kag iban pa nga kagamitan nga magapugong sang iya paghulag batok sa kaaway.

Ang duha ka mga makasabad sa Kristohanong sundalo partikular nga nasambit: “ang tagsa ka kabug-aton,” kag “ang sala.” Ang *orgos*, “kabug-aton,” nga nagatanda sang palas-anon ukon balabag—ang bisan anong makaawat nga nagabalabag sa pagsentro sa doktrina. Upod sini ayhan nalabot sa tawhanong mga kadungganon, mga kalipayan, kalingawan, mga pagsinumpunganay sang personalidad. Ini nga mga pagkaawat wala nasari bilang sala sa sini nga konteksto, bisan pa nga sila puwedeng may kaangtanan sa sala.

“Ang sala,” *hamartia*, nagalakup sang tanang mga kategorya sang sala—mga sala sa panghunahuna, mga sala sa dila, hayag nga mga sala, kag ang pagpanghikot sing sulundan sang kailigbon. Bisin pa nga ang sala nagakalainlain sa kada tawo, amo ina ang isa nga “hapos makapasiud” ukon makapasabud (*euperistatos*). Walay direkta nga sala ang gin-ngalanan diri sini tungud kay ang mga bahin sang mga kaluyahon nagabaylo samtang ang tumuluo nagauswag ukon nagaus-us sa iya Kristohanong kinabuhi. Bisin kon ano man nga porma sing pagkaunudnon ang nagapahimo nga mahapos makapasiud sa sala para sa nagaabante nga tumuluo, ang kasulbaran sa pag-

kaunudnon amo gid pirmi ang hanas nga pamaagi sing pagpanumbalik. Ang *hamartia* nagakilala sing palatukuran nga kita indi makaabante luwas sa pagpanumbalik.

Ang nagaatras nga tumuluo pakadto sa rebersiyonismo may mas komplekadong bahin sang kaluyahon; gani, ang kasulbaran mas komplikado man. Syempre, nagakinahanglan ini sang panumbalik, apang (*metanoeo*), ang “paghinulsol” man, nga indi balatyagon, kondi ang “pagbaylo sing panghunahuna” nahanungud sang doktrina.⁴⁷ Ang pangremedyo nga kapanahonan sang grabe nga pagpanghikot sang GGP ginakinahanglan agud makompleto ang pagbawi halin sa pagkarebersiyonista.

Pagkatapos nakuha ang tanang mga balabag, handa na kita mag-abante: Ang “magdalagan kita” amo ang present active subjunctive sang berbo *trecho*. Ini nga berbo amo ang hulubaton para sa “atakihon ang kaaway.” Kon kita dapat mangin madinalag-on sa espirituhanong pagsinumpunganay, ang kinaunahan pag-ataki kinahanglan masundan “sing pagbatas” (*dia hupomone*) sa tanan nga tinion—ang mapinadayunong positibong panghunahuna nahanungud sa panudlo sang Bibliya, bisan pa sang mga kahitaboan sa kinabuhi.

Ang pulong “lumba” (*agon*) puwede ipatumod sa bisan diin sang lumba sa sulud sang stadium ukon dira sa taktikal nga sitwasyon sa inaway. Diri ini gingamit sa militar nga kahulugan sang pag-ilinaway nga tinutuyo. Ang “pagsinumpunganay nga ginbutang sa atubangan naton” nagatumod sa aton tilinguhaon dira sa anghelon nga pagsinumpunganay. Kita mga ginmandoan, gani, nga mag-abante “sing doble” nga may pagbatas sa karong

47. Thieme, *Reversionism*, 135–39.

napanahon nga tinutuyo: ang pag-angkon kag pagpanag-iya sang mataas nga kahimtangan sang kinabuhi nga may maayo kaayong grasya—kag magpadayon pakadto sa himaya.

Tungud sini nga kabangdanan, gani, sanglit nga kita nagapabilin nga may subong ka dako nga army [batalyon] sang mga saksi [mga tumuluo sang Daan nga Katipan nga may maayo kaayong grasya sing Mga Hebreo 11] nga nagasuporta sa aton, nga nagkuha [nagkakas para sa aksyon] sang tagasa ka balabag [makaalawat sa GGP], kag ang mahapos nga makasiud nga sala [pinaagi sa panumbalik], mag-abante kita sa pagdalagan nga may pagbatas sa pagsinumpong sa karong napanahon tinutuyo [kahimtangan sing may maayo kaayong grasya]. (Mga Hebreo 12:1, ginhusto nga pagbadbad)

Tinutuyo sang Pag-ataki

Sa bug-os nga kasaysayan, ang mga sundalo nakasulud sa makahas kag mga kabudlay sang gira agud nga maangkon kag maokupar ang isa ka dako nga teritoryo ukon maagum ang mas dako nga kauswagan kag kahilwayan. Sa amo man dira sa espirituhonong pagsinumpong, wala lamang kita nagatolok nahanungud sang mas maayong duug, kondi nagapanglaghap sang kahilwayan kag kalipay sang pagkanalikupan sang aton binugayan nga Ginoo kag Manluluwas, Jesu-Kristo. Ang Mga Hebreo 12:2 may ara sini nga panan-awon sing

lalambuton.

Nga nagatolok [*aphorao*] kay Jesus ang ginhalinan [*archegos*] kag manughingpit [*teleiotes*] sang aton pagtoo; nga tungud [*anti*] sa kasadya [*chara*] nga ginbutang sa iya [*autos*] atubangan [*prokeimai*] nagbatas sang krus, nga nagatamay [*kataphroneo*] sang kahuluyan [*aischune*], kag nagalingkod sa tuo nga kamut sa trono sang Dios. (Mga Hebreo 12:2)

Ang *aphorao* nagakahulugan “ilikaw ang panolok” iliso ang imo mga mata sa isa ka butang kag itutok sila sa iban”—sa lain nga mga pamulong, ibutang ang imo mga panulok sa ginatarget. Sa tapos nga nakatulok ka sa nagasuporta nga batalyon, ang mga bagani sang Daan nga Katipan, maengganyo ka nga maghulag pakadto sa imo tinutuyo—ang mangin nalikupan ni Jesu-Kristo! Amo ini ang kinataasan nga espirituhanong naibabaw nga kapatagan para sa tumuluo sa sini nga tinion.

Ang “manunuga” (*archegos*) wala nagatumod sa isa nga nagasulat sing libro; sa baylo, nagatanda sang ginhalinan. Si Jesu-Kristo amo ang aton Prinsipe-Manugdumala sa kahulugan nga nakaimbento sing dinastiya ukon nagpasad sing ginharian. Iya ginpasad ang harianon nga pamilya sang Dios pinaagi sa Iya pag luwas nga trabaho didto sa krus.

Ang “manughingpit” (*teleiotes*) amo ang *hapax legomenon*—ang pulong nga nagagowa sa makaisa lamang sa Bibliya. Ini nagakahulugan sang “manugperpekto, manugkompleto, ang isa nga nagadala tubtub sa katapusang pag-agum.” Ang aton Prinsipe-Lider amo ang Isa nga nagapanguna sa aton pakadto sa pag-agum sang

tinutuyo. Paano bala Niya matuman ini? Pinaagi sa “pagtoo” ang (ablative sang palaagihan halin sa *pistis*). Ang ablative indi ang regular kahimtangan para sa pagpahayag sang palaagihan luwas kon may kaangtanan sa ginsuguran ukon sang ginhalinan, subong sa sining halimbawa sa paggamit sang *archegos*. Bilang resulta, ang “pagtoo” nagasaysay sa sinang kon ano ang gintoohan—pinaagi sa doktrina.

Ang solo nga pamaagi sa bisan sin-o sa harianong pamilya nga bisan sa kasan-o makalambot sa kahimtangan sang may maayo kaayong grasya amo ang pinaagi sa doktrina sang Bibliya nga nagapuyo sa sulud sang kalag. Ang “manunuga kag manughingpit” nagapatalupangud sang parehong palaagihan sang pag-agum sang maayo kaayong grasya subong man sang lalambuton sini—ang pagkanalikupan ni Kristo. Ululupod nga, sila nagapakita nga sa makaisa nga ikaw makalambot sa mataas nga kahimtangan, kinahanglan panag-iyahan mo ini. Protektahan mo ang imo posisyon sa amo man nga pamaagi nga sa kon diin ka nag-abot—pinaagi sa doktrina.

Ang sunud nga panghambal “nga tungud sang kasadya [*anti* dugangan sing ablative nga *chara*] nga ginbutang [*prokeimai*] sa lya [*autos*]” kinahanglan ipaklaro halin sa Griyego nga syntax. Ang pangtumod nga *anti* amo ang labing kasami nga ginbadbad “imbis sang,” gani, ang *anti* dugangan sang *chara* dapat badbaron sang “imbis sang kalipay.” Ang kaanggid nga pagporma makit-an sa Mateo 20:28, sa diin, suno sa literal nga pagbadbad, si Jesus nagsiling, “Subong nga ang Anak sang Tawo wala mag-abot agud serbihan, kondi magserbi, kag maghatag sang lya kalag subong ang pangtubus para sa [*anti*, “imbis sang”] madamo [*pollon*, ablative sang *polus*].”

Ang *prokeimai* amo ang adjectival participle nga naga-

tumod sa “karong napanahon” nga kalipay. Ang kinaugalingong ilis-ngalan nga *autos* isa ka dative sing pagpanag-iyá. Sanglit nga ang dative sing pagpanag-iyá wala sing eksaktong katumbas sa English, kinahanglan ini ipakahulugan bilang isa ka pagpanag-iyá nga ilis-ngalan: “*Iya kalipay.*” Busa, ini nga panghambal sa pinakamaayo nabadbad: “nga sa baylo sang Iya karon napanahong kalipay.”

Halin sadtong nagligad nga eternidad si Ginoong Jesu-Kristo, subong ang walay katapusan nga Dios, nagpanag-iyá sing perpektong kalipay kag pagka-kontento. Apang bisan pa sina luyag siya nga mangin tawo kag magbatas sang tama ka sakit nga pagpaantos sang krus agud tumanon ang plano sang Amay para sa aton kaluwasan.⁴⁸ Ang paghukum sang aton mga sala sa Iya kaugalingong lawas amo ang nangin grabe kaayo nga pag-antos sa bisan kasan-o nga naeksperyensyahan sang bisan sin-ong sakup sang katawhan. Ngaa bala nga nasarangan ni Jesu-Kristo batason ang pasakit? Ano bala ang nangin ginhalinan sang Iya kaisog? Nagpanag-iyá Siya sing pinakamadamo nga doktrina sa Iya kalag. Ang kinadamoang doktrina nga nagapuyo sa Iya kalag nga naupdan sang kinadak-ang kabug-aton amo ang nagpalambot sa kinaputokputokan sang kalkuladong ka-daugan sa anghelon nga pagsinumpunganay. Bilang re-

48. Si Jesu-Kristo may duha ka mga kinaugali, ang divine kag ang tawhanon, nga nahiusa sa isa ka persona. Ini nga mga kinaugali mga indi mabulag nga pagkahiusa nga indi makapawala ukon makasimbog sing nabulag nga pagkilalahan, nga indi makapawala ukon makapasaylo sing mga kalidad ukon mga kinaugalian, ang paghiusa nga nangin kinaugalingon kag walay katapusan. Si Jesu-Kristo amo ang wala mabuhinan nga pagka-Dios kag matuud nga pagkatawo sa isa ka persona sa walay katubtuban. Amo ini ang gintawag sa teyolohiya ang doktrina sang hypostatic nga paghiusa.

sulta nagbutang Siya sing sulundan para sa aton agud dag-on ang mataktikanhong kadaugan sa anghelon nga pagsinumpunganay—agud ipadayon ang positibong kabu-but-on kag maghugot sing doktrina sa aton mga kalag agud nga basi makadalagan kita nga may pagbatas.

Si Jesu-Kristo “nagtamay “ ukon literal nga, nagbale-wala (*kataphroneo*) ang “kahuluy-an” (*aischune*) sang krus kag nagpadayon gid dayon didto sa kinaputokputo-kan sang Iya kalkuladong kadaugan—ang Iya pakigtipon sa tuo nga kamut sang Amay—ang kinataasang duug sing kadungganan. Pagkatapos sina, si Kristo nagabahinbahin sang pagdaya sang Iya kadaugan sa aton; amo ini ang basihanan sang aton parapo sing mga pakamaayo nga may maayo kaayong grasya. Bisan pa nga kita mapaslawan sa paghugakum sining dalagko nga mga pakamaayo, sa gihapon, sila magahulat pirmi sa aton kon malambot naton ang mataas nga kahimtangan.

Nga nakatutok kay Jesus ang aton Prinsipe-Manugdumala, bisan ang Isa nga nagadala sa aton pakadto sa pag-agum sang tinutuyo nga may maayo kaayong grasya pinaagi sa doktrina nga nagapuyo sa kalag. Si Jesus, nga imbis sang Iya karon napanahon nga kalipay, nagbatas sang krus, nga nagabalewala sing kahuluy-an; kag Siya naglingkod sadtong nagligad nga may resulta nga Siya nagapabiling naglingkod sa kinataasang duug sing kadungganan didto sa tuo nga kamut sang trono sang Dios. (Mga Hebreo 12:2, ginhusto nga pagbabdbad)

Paglaragway sing mga Pwersa sang Kaaway

Sa bug-os panahon sang Iya Pagpakatawo, si Kristo nakasugata sing grabe nga pagpamatuk halin sa tawhanon kag yawan-ong mga pwersa. Si Satanas nagpagra-be sang kinadak-an sing iya mga aktibidad agud mapunggan ang plano sang Dios, apang wala bisan Inga si Kristo nagduhaduha ukon nagtugyan sa kalapyo, kawalay paglaum, ukon pagkalus-aw. Nalutsan Niya ang kada yawan-on nga pagpamomba agud makompleto ang plano sang Amay para sa unang bahin. Ang Iya determinasyon mangin hangkat sa aton.

Kay kabigon [*analogizomai*] siya nga nag-batas [*hupomeno*] sing subong nga pag-kontra [*antilogia*] sang mga makasasala batok sa iya kaugalingon, agud nga indi kamo paglapyoon kag pagpunawon sa inyo mga hunahuna. (Mga Hebreo 12:3)

Ang “kabigon” dira sa aorist middle imperative halin sa berbo *analogizomai*—ang isa pa ka *hapax legomenon*. Ini isa ka mando nga “pagabinagbinagon sa hunahuna, tuyoon, hunahunaon gid liwat ang isa ka butang sing mahinalongon.” Ang ingressive aorist nagadugang sing konsepto nga umpisahan mo sing paghunahuna tungud sang kon ano ang bag-o mo lamang naton-an. Ini nga mando masunud lamang kon naton-an mo sing husto ang mga palatukuran nga ginlarawan sa bersikulo 1 kag 2: mapinadayunon kag pagpursige sing positibo nga kabu-but-on nahanungud sang doktrina. Sa makaisa nga ma-angkon kag mapanag-iya mo ang mataas nga kahimta-

ngan, ang imo panan-awon nagabaylo kag amo man ang imo talaksan sing mga kamaayo. Maagum mo ang intero nga sarisaring palanan-awon nahanungud sa kon ano ang importante sa kinabuhi. Matalupangdan mo si Jesu-Kristo subong ang nagaisahanong kilalang-persona, kag mag-umpisa ka sa pagsentro sing hunahuna sa Iya.

Ang imo mga paminsaron nakadirekta partikular sa sini nga bersikulo sa pagbatas ni Kristo (*hupomeno*) sa idalum sing grabe nga konsentrasyon sa pagpamomba sang kaaway. Ang active voice nagapakita nga si Kristo naghimo sing aksyon sang berbo pinaagi sa pagbatas sining duha sa krus kag sa “pagkontra” ukon pagpamatuk (*antilogia*) samtang didto sa krus. Ang pagpamatuk sang mga makasasala nagalakip sang tanan Niya nga tawha-nong mga kaaway—ang relihiyoso kag pangpolitika, ululupod kag ang kada isa (Lucas 12:10). Ang perfect tense ginpagrabe, nga pagtulok sa aksyon subong ang nakompleto na kag nagasuma sing naggolowa nga mga resulta: ang epektibo nga paghalad ni Kristo; Ang Iya pagluwas nga trabaho didto sa krus; ang Iya pangtagu-matayon nga mga pamulong sa diin Iya ginpasa ang mga bandera sa harianong pamilya; kag ang pag kabanhaw, pagkayab, kag pakigtipon nga nagkompleto sing kalkuladong kadaugan sa anghelon nga pagsinumpunganay. Busa, gin-engganyo kita nga magpadayon subong nga Siya nagpadayon, nga magpabilin positibo subong nga Siya nangin positibo.

Karon si Satanas naghanas sang iya mga panulok sa harianong pamilya sang Dios. Sa Mga Hebreo 12:3, ang iya mga pusil nakapuntirya batok sa tumuluo sa pagpaninguha nga makapapunaw sang kalag—ang kalapyo sang rebersiyonismo upod sa tuso nga mga kabangdanan sang reaksyon sini. Kon ang kadaugan lapit na lang

gid malambot, ang kabug-aton nagaumpisa sing saka. Ang kaaway nagapagrabe sang iya pagpanghalughog sing litik sa imo armas. Kon basi ano ang makapahimo sang mga kabangdadan sing imo reaksyon sing pagkalusaw, pagkawala sing paglaum, kamapait, kalooy-sa kaugalingon, kaimon, kamabaluson, dimakapatawad, pagkataka, ukon kamingaw, kag magapalayo sa imo sa Pulong sang Dios? Ano bala ang mas makapabihag ukon mas importante sa imo kay sa doktrina sang Bibliya? Ano bala ang pinakaimportante sa imo? Samtang ini nadiskobrihan, ginpahimuslan ni Satanas ang imo mga kaluyahon kag mga sala sa pagpaninguha nga mapakalma ang imo mga depensa kag mapaluya ang imo kalag.

Sa sina lamang sang ikaw kag ako nagasentro sing paminsaron sa aton Ginoo nga “nangin sa tanang mga punto ginsulay kaangay sang *sa aton*, apang wala sing sala” (Mga Hebreo 4:15) nga puwede naton dag-on ini nga mga pagsulay kag mga sala nga tama ka handa magataki sang aton mga depensa.

Kay umpisahi sa paghunahuna nahanungud sang subong sa Persona ni Jesu-Kristo, nga nagbatas sang subong nga pagpamatuk sang mga makasasala batok sa Iya kaugalingon, agud nga indi kamo paglapyoon [pagkapoyon, magmahuyang pinaagi sa rebersiyismo], nagakapunaw sa inyo mga kalag. (Mga Hebreo 12:3, ginhusto nga pagbadbad)

ANG BAG-ONG PANAN-AWON SANG MATAAS NGA KAHIMTANGAN: MGA TAGA-FILIPOS 3:4–8

Ang Konsepto sang Tawhanong Pagkabantog

Ang ikatatlong kapitulo sing Libro sang Mga Taga-Filipos nagapresenta sang matuud nga panan-awon halin sa mataas nga kahimtangan sa pagkalain dira sa dimatuud. Si Apostol Pablo amo ang harambalon sa sini nga punto. Bilang si Saul sang Tarsus, siya ang nangin pinaagi sa kalibutanong mga sulundan isa sa nagapanguna sa mga bantugan sa kasaysayan sang Hundayismo. Busa, siya makapakita halin sa iya kaugalingong eksperyensya nga may ara sing mas importante pa gid nga harambalon sa kinabuhi kay sa pag-agum lamang sang kinaputokputokan sang kadalag-an. Ang iya deklarasyon nga, “Kay sa akon ang pagkinabuhi *amo* si Kristo” (Mga Taga-Filipos 1:21a), nagapaathag sina nga harambalon para sa taga-ka tumuluo. Sa makaisa nga mangin sakup ka sang harianong pamilya sang Dios, kinahanglan si Jesu-Kristo lamang ang mangin bantugan para sa imo.

Ang sayup nga panan-aw nagahalin sa tumuluo nga mangin negatibo sa doktrina sang Bibliya kag wala na nalikupan ni Kristo. Ginbiyaan niya ang iya “unang gugma” (Bugna 2:4),⁴⁹ kag ginapakabililhon niya ang isa ka tawo ukon isa ka butang labaw pa sa iya Manluluwas. Sa pagkamatuud, ginakawatan niya si Kristo sang Iya pagka-

49. Thieme, *Reversionism*, 60.

bantog. Ini nga paghalili mapasipalaon kag mareber-siyonismo kag nagapaathag sing kabangdanan para sa divine nga disiplina nga dalanon dira sa Mga Hebreo 12:4–15. Wala gid sing bisan isa sa harianon nga pamilya ang may katungud sa pagkuha sing pagpanag-iyang ni Jesu-Kristo sing dungog, kadungganang, kag pagkabantog.

Si Pablo nakatukod sang iyang reputasyon sa Hudayismo kag nakalambot sa kinaputokputokan sang pagkabantog pinaagi sa pagkanangin labing dedikado kag kaulingong-kamatarong nga sumulunod sing Kasugoan ni Moises sa tanang mga Pariseyo. Apang karon, si Pablo nakahangup na sing pagkahungkag kag sing pagpasipala sa iyang legalismong mga pagpanglagas. Busa, sang ang mga Judaizer, mga tawo nga may kaparehong sari subong sa kay Saul sang Tarsus, nagsulud sa simbahan sing Philippi, ginkinahanglan ibutyag na ni Pablo ang ila pagtalikod sa tinoohan.

Ang simbahan sang Philippi may sakup nga isa ka dako nga bahin sang retiradong tinawo sang militar halin sa Romanhong army. Sang nagpakita ang mga Judaizer, ining mga Taga-Filipos nga mga tumuluo nakadayaw gid kag nahulog sa idalum sang ila pag-impluwensya. Ngaa man? Ang Judaism amo ang kabaliskaran sang ditumuluong kultura sang Hellenistic nga kultura kag nagtindog sa pagpamatuk sa kawalay moralidad kag moralidad sang Hellenism. Sa ila kainiton sa paglikaw sang ila nagligad, kag nabuyok sang mga Judaizer, ining mga sadto anay-Romanhong mga sundalo nagbaton sing legalismong pagsunud sa Kasugoan ni Moises bilang ang Kristohanong pamaagi sing pagkinabuhi. Tungud sini nga kabangdanan ang mga Judaizer nagpabugal sang ila kabantog didto sa Philippi.

Ang Mga Taga-Filipos nga mga tumuluo nga mga

ignorante sang nga kinagowaan sang legalismo kag kaugalingong-kamatarong nagdahum lamang nga si Pablo wala gid nagmadinalag-on sa iya pagpanudlo nahangungud sang espirituhanong kinabuhi. Nagtoo sila nga ang mga Judaizer mas nakapauswag pa gid sing konsepto. Ginkinahanglan nga ihusto ni Pablo ini nga sayup. Agud masuportahan ang iya konklusyon sa katapusan sang Mga Taga-Filipos 3:3, “kag [kita] walay pagsalig sa unud,” si Pablo nagahimo sing makatarunganong opinyon.

Bisan pa ako iya may pagsalig [*peitho*] man sa unud [*sarx*]. Kon [*ei*] ang bisan sin-ong iban nga tawo nagahunahuna nga may ara siya sa diin ayhan sina siya magsalig sa unud, ako may labi pa. (Mga Taga-Filipos 3:4)

Ang pulong *sarx*, “unud,” puwede magtumod sa lawas sang tawo ukon sa makasasala nga kinaiya, apang diri sini, nga naangtan sang berbo nga *peitho*, “pagsalig,” ini nagarepresenta sing dako nga mga takus sang tawhanong reputasyon. Pag-abot sa bahin sang kalibutanong himaya, si Pablo may madamong mahimo nga ipabugal, kon iya lamang gustuhon, kay sa bisan sin-o sa mga Judaizer nga nagpanaway sa iya. Bisan pa nga si Pablo nagsiling, “Ayhan ako man may pagsalig sa unud [sa unudnon nga sulundan sang pagkabantog],” siya sa pagkamatuud walay pagsalig sa bisan anong tawhanong pag-agum. Siya sadtong dugay na gid kaayo nagpabaya sining maathag nga mga bentaha. Karon malig-on nga nakapasad didto sa mataas nga kahimtangan sang mas dako nga grasya, siya nagkasadya sing isa ka bag-ong aktibo nga panan-aw sa kinabuhi.

Ang may kondisyon nga particle *ei*, “kon,” gin-updan

sang indicative mood nagapakilala sang isa ka unang klase sing kondisyon, ang pagdahum halin sa palanan-awon sing reyalidad: “kon, kag ini matuud.” Si Pablo nagsambit sang iya sadto anay nga respitadong lugar sa Hudayismo agud ipakita ang diperensya sa pagserbi sa kaugalingon kag sa pagserbi sa Ginoo. Gintuyo niya ipakita nga ang doktrina sang Bibliya makapabag-o sang ilusyon sang tawhanong kabantog pakadto sa isa ka tunay nga paghanas sa grasya. Samtang ang mga Judaizer arogante nga naghunahuna nga sila isa ka perpektong halimbawa sang pagkaespirituhanon, si Pablo matuud gid nga mapa-inubsanon, hipuson nga tawo.

Gani nagbalos si Pablo sa hangkat sang mga Judai-zer: “Kon kamo magdahum sa pag-angkon sang pagsalig sa pag-agum [kag ginhimo ninyo]—labi pa gid ako.” Naagum bala ang kaluwasan pinaagi sa pagsunud sa legalismo, ang iya kaugalingong mga trabaho kuntani nakapauswag kay Pablo pakadto sa langit. Kon ang pagdayaw ginpabangud para sa pagsunud sang Kasugoan, niyan siya sa iya kaugalingon kuntani nangin espirituhanong higante tungud sang kamaayo sang iya pagkamataas sing moralidad kag kaugalingong-pagkamatarong. Sa sina nga kahimtangan, sang siya nagkadto sa Philippi, kuntani nagtudlo siya sing kaluwasan pinaagi sa seremonya sang pagtuli kag sang maayong mga trabaho. Sa baylo, siya maopinyon nga nagdeklara sa Mga Taga-Filipos, “Magtoo kay Ginoong Jesu-Kristo, kag maluwas ka.”

Kag wala nagasalig sa unud, bisan pa ako mismo sa akon kaugalingon ayhan may pagsalig sa unud. Kon ang bisan sin-o nga may kaangay nga kategorya [mga Judaizer] naga-

hunahuna [nagadahum] nga may pagsalig sa unud, ako labi pa. (Mga Taga-Filipos 3:3b–4, ginhusto nga pagbadbad)

Ang Sayup nga Panan-awon

Ginkinahanglan ipasad ni Pablo ang senaryo sang sayup nga basihanang agud mapresenta ang matuud nga sulundan sang maayo kaayong grasya. Ang sayup nga mga kategorya sa diin si Pablo nagsikway sang tanang mga Judaizer ginsaysay sa sunud nga duha ka mga bersikulo.

Gintuli sa ikawalo nga adlaw, sang kabakahan sang Israel, sa tribu ni Benjamen, ang Hebreo sang mga Hebreo; nahanungud sa kasugoan, ang isa ka Pariseyo; nahanungud sa kainiton, nagahingabot sang simbahan; nahanungud sang pagkamatarong nga ara sa kasugoan, disalawayon. (Mga Taga-Filipos 3:5–6)

Ang *unang* sayup nga basihanang amo ang pagsalig sa ritwal, “gintuli sa ikawalo ka adlaw.” Ang ritwal sa pagtuli nagpaathag sing isa ka matuud nga Israelite apang ginhimo sing mga Judaizer nga walay reyalidad sang kaluwasan. Pinaagi sa talaksan sang Hudayismo, ang pagtuli sa ikawalo ka adlaw nagtanda sang pagkamataas sang rasa. Apang bisan sa panahon ni Pablo, ang pagkapuro sing rasa halos nadula na. Ang kataas sing sari ni Pablo nagsugod sa duug sa diin madamong mga Judaizer ang indi man gani makakompetensya, kay mas kasami nga wala sila natuli bilang mga gulang na.

Ang *ikaduhang* sayup nga basihanan amo ang pagsalig sa lawasnong pagkabun-ag halin sa rasa sang Israel. Ang Israel nangin parehong ang rasa kag pungsudnong pagpili para sa Hudiyong mga kaanakan sang dose ka mga anak nga lalaki ni Jacob.⁵⁰ Ini nga mga kaanakan amo ang mangin “isa ka dako nga pungsod,” nga ginpili sang Dios nga mangin “ang katawhan para sa Iya kaugalingong panagiyahan” (Genesis 12:2a; Deuteronomio 14:2, NASB). Kon ang kaluwasan puwede maangkon sa basihanan sang lawasnon nga pagkabun-ag lamang, maathag nga si Pablo maluwas. Apang sanglit nga ang Dios ni Abraham, Isaac, kag Jacob nagkinahanglan sing isa ka bag-ong pagkabun-ag (Juan 3:7), si Pablo indi makasalig sa unud. Ang tanang lawasnong mga kabililhon gindula pinaagi sa mahimayaong mga sulundan sang grasya. Ang kahimtangan sang pagkabun-ag sing isa ka tawo indi harambalon sa pagdumala sang Dios.

Ang *ikatatlong* sayup nga basihanan amo ang pagsalig sa pamilya, “sang tribu ni Benjamin.” Ini nga tribu nagpanag-iya sing apat ka tumalagsahong mga kalidad. Ang mga Benjamite indi malabwan nga mga sundalo; makapabugal sila sing madamong mga bagani sa duug awayan. Si Saul, ang unang hari sang Israel, naggowa halin sa tribu ni Benjamin; gani sila makaangkon sing harianong pagkabantog. Dugang pa, nakilala sila tungud sang ila walay kahadlok nga katampad sa dinastiya ni David. Bilang parte sang Pabagatnong Ginharian, sila nagpanag-iya sing dakong kalig-on kag madinalag-on kayo nga katukuran. Sunud sa Judah, sa talaksan sang reputasyon, ang tribu ni Benjamin amo ang nangin

50. Thieme, *Kontra-Semitismo* (2022), 197–210.

ginakaibugan nga tribu. Kon ang relasyon sa Dios naka-base sa tsapa sang pamilya ukon pungsudnong kabantog, si Saul sang Tarsus kuntani nangin awtomatik nga naluwas sa tion sing pagkabun-ag.

Ang *ikaapat* nga sayup nga basihanamo amo ang pasalig sa pagkapungsudnon ukon sa kultura, “ang Hebreo sang Mga Hebreo.” Ini nagatumod sa parehong Hudiyong pagkamakabanwa kag sa makulturang paghalong nga may pagkalain sa liberal kag walay moral nga Hellenistic nga kultura sa diin nakasulud sa Israel. Suno sa kina-batasan, ang Hellenistic nga mga Hudiyong mga liberal; ang orthodox nga mga Hudiyong mga mahinalongon. “Ang Hebreo sang Mga Hebreo” nagatanda sang pagka-orthodox ni Pablo. Ang grabe ka makabanwa, si Saul sang Tarsus matutum nga nagsikway sing pagkaliberal sa kultura kag sa panublion.

Ang *ikalimang* sayup nga basihanamo amo ang pasalig sa relihiyon, “nahanungud [ukon may kasayuran sa] sang kasugoan, ang isa ka Pariseyo.” Ang mga Pariseyo amo ang dumaaan, eksklusibong sekta sang Hudiyong mga naggowa pagkatapos sang Babylonian nga pagkabihag. Sa tion sang Maccabean nga kapanahonan, ang klarong diperensya sa opinyon nagpihak sang sekta sa duha ka mga: mga Saduceo kag ang Pariseyo. Ang mga Saduceo, nga nagkuha sang ila mga sakup halin sa mga ranggo sang mga pari, nangin ang mga mapangduhaduha kag ang mga unang ginkabalak-an amo ang ila posiyon sa katilingban. Ang mga Pariseyo, nga ang mga sakup naglakip sang mga escriba, nagpadayon sang ila malegalismong mga kaluyag mainiton nga pagpakabalaan. Nagahatag sila sing sobra nga pagtamod sa tradisyon kag seremonya kag nagpauswag sang konsepto sing mataas nga pagkabalaan. Samtang ang ila orihinal nga mga tinutuyo

mga maayo—ang pagpabulag sa tanang nadagtaan nga lawas kag kalag (Esdras 6:21; 9:1)—naghimulag sila sa dok-trina sang Bibliya.

Si Jesu-Kristo mabaskog nga nagasaway sing Pagkapatriseyo; kag karon, si Pablo nagpahayag kon sin-o gid sila—ang relihiyosong mga hepokrito nga yadtong mga pagsalig nakadepende sa tawhanong pagkamatarong kag ang nagsikway sang grasya sang Dios. Kon si Pablo nagbutang sing bisan anong pagtoo sa unud, kuntani nagdepende siya sa relihiyon sang Pagkapatriseyo para sa kaluwasan.

Ang *ika-anum* nga sayup nga basihanan amo ang pagsalig sa katungdanan, “nahanungud [sang kasayuran sa] kainiton, sa paghingabot sang simbahan.” Kon ang basihanan amo ang mainiton nga pagpapadayon sang iya pagpanghimo, niyan si Pablo mas mataas sa tanang mga mainiton sa Hudayismo. Si Pablo nag hingabot nga walay deskriminasyon sa tanang mga tipo sang mga Kristohanon, samtang ang mga Judaizer naghingabot sang mga tumuluo nga may matuud nga grasya lamang. Sanglit nga si Pablo nangin tumuluo ni Kristo kag nakalambot sa mataas nga kahimtangan, mapinadayunon niya nga ginpahayag ang mga sayup sang kaluwasan pinaagi sa mga trabaho, sinseridad, ukon mabakod nga mga opinyon.

Ang *ikapitong* sayup nga basihanan amo ang pagsalig sa kaugalingong-pagkamatarong, “nahanungud sa pagkamatarong [nga may kasayuran sa kaugalingong-pagkamatarong] nga amo ang ara sa kasugoan, [nga mangin] walay kasawayan.” Si Saul sang Tarsus nagtumalagsahon sa pagsunud sang tagsa ka pinakagamay nga detalye sang Kasugoan ni Moises. Samtang siya nangin dimapanghiwala nga moral, sang ulihi nabinag-

binag niya nga, sa pagkaamtuud, ang iya relihiyosong pagkapanatiko nagpasad sa iya subong ang pinakamalaing nga makasasala nga nagkinabuhi sang bisan kasan-o (1 Timoteo 1:12–15). Sa pagsikway sini nga kadalagan sang kaugalingong-pagkamatarong, iya gindeklara nga: “Ang tawo wala ginpakamatarong pinaagi sa mga trabaho sang kasugoan, kondi pinaagi sa pagtoo kay [dira kay] Jesu-Kristo” (Mga Taga-Galacia 2:16*b*). Ang doktrina nag-ilis sa karong wala na nga ritwal sang Hudayismo. Ang ritwal nga wala sing reyalidad walay kahulugan. Kinahanglan may ara sing pagkamatuud sa sulud sang kalag agud may kaangtanan sa ritwal nga may kamatuud.

Halimbawa, ang mga seremonya nga may kaangtanan sa pagpresenta sang aton bandera nagakaput sang dako nga importansya para sa mga Amerikano nga naghigugma sa ila pungsod. Sa kada aga sa pagbudyong sa estasyon sang militar ang gwardya sing bandera nagadala sang pungsudnong hayahay sa porma sang isa ka ‘cocked hat’ bilang isa ka pahinumdom sang Gira para sa Independensya sang ang aton mga katigulangan nagpakig-away para sa kahilwayan. Ang hayahay husto gid nga pagkabutang sing panghigot nga kalat agud pagusto ini sa pagpapalidpalid bilang simbolo nga nagdaog kita sa sina nga gira kag nangin isa ka hilway nga pungsod. Sa tion sang pagmando, “Saludo nga may armas!” ang mga bandera ginpasaka sa ibabaw sang poste agud ipakita ang kamatuud nga sa sulud sang duha ka gatos ka tuig nga nagligad kita hilway nga mga tawo gihapon.

Sa kada gab-i isa pa gid ka ritwal nga may kaangtanan sa bandera ang ginahiwat. Sa pagtunog sang pagsalup sing adlaw nga pagpalupok, ang interong estasyon magapamuyong halin sa pinakagamay nga bata pakadto sa kinataasang ranggo sang opisyal. Yadtong mga ara

sa salakyan naggolowa, mag-atubang sa direksyon sang bandera sang estasyon, kag magtindog nga naka-atensyon. Kon sila nakauniporme, magsaludo sila. Samtang ginapanaog ang bandera, may kahipos luwas sa mga tunog nga “Para sa mga Bandera!” Ini nga ritwal paliwatliwat nga nagapamatuud sing pagkamatuud nga ang mga serbisyo militar amo ang manug-gwardya sang aton kahilwayan, ang konsepto nga naordinahan sang Dios ang Iya mismo kaugalingon.

Yadtong mga nakahangup sing presyo sang kahilwayan subong nga ini may kaangtanan sa militar nga nakakilala sing pagkabilihon sang madramahon pagpasaka-sang bandera kag pagpanaog nga mga ritwal. Apang, kon ini nga mga seremonya walay kaangtanan sa paghatag sing bili para sa aton pungsudnong kahilwayan, wala sila sing makuha bisan sa diin sini sang sabat sa patriyotismo ni sa pungsudnong pagpabugal. Ang ritwal nga wala sing reyalidad walay kahulugan. Sa amo man tungud sang doktrina sa sulud sang kalag, puwede kita maghiwat indi lamang sang aton pungsudnong panublion, kondi sang aton man espirituhanong panublion samtang nagatoon kita sa pagtahod kag paghatag bili kay Kristo bilang ang matuud nga ginabantog, ang aton Hari sang mga hari kag Ginoo sang mga ginoo.

Ang Matuud nga Panan-awon nahanungud sang Tawhanong Pagkabantog

Ang harambalon nahanungud sang tawhanong pagkabantog nagapabilin subong ka makapapukaw karong nga panahon subong man sang panahon ni Pablo. Busa, ang presentasyon ni Pablo sing matuud nga pananawon

amo man ka nabagay karon subong man sang ini unang nasulat:

Apang [*alla*] ang bisan ano sadto sa akon [*ego*] mga kadalag-an [*kerdos*], ginbilang [*hegeomai*] ko yadto nga kapiyerdihan [*zemia*] tungud kay Kristo. (Mga Taga-Filipos 3:7)

Ang adversative conjunction nga *alla*, “apang,” naghimo sing diperensya sa tunga sang sayup nga mga sulundan sing pagkabantog kag ang matuud nga takus sang isa ka bagani nga may maayo kaayong grasya. Ang “bisan anong mga butang” nasakupan sang peke nga mga konsepto sing kalibutanong kadalag-an kag ang sayup nga panan-awon sang bisan diin sa ditumuluo ukon sang rebersiyonistang tumuluo. Ang pulong *kerdos*, “kadalag-an,” nagalakip sang pito ka sayup nga mga bentaha sang pagdominar ni Pablo sa Hudayismo. Si Pablo nakahibalo na nga ang iya naagum sa idalum sang Hudayismo wala gid nangin basihanang sang iya may mas dakong grasya nga kadungganon ukon kabantugan. Amo ina kon ngaa si Pablo sa sunud si Pablo nagagamit sang kinaugalingong ilis-ngalan nga *ego* dira sa dative case. Bilang isa ka dative sang dibentaha, ang “kadalag-an” mangin isa ka kapiyerdihan. Ang “apang ang bisan anong mga butang amo ang mga bentaha [sa pagkamatuud mga dibentaha] sa akon” amo ang “ginbilang subong kapiyerdian.” Ang mga sulundan sang grasya wala nagalakip sang tanang mga bentaha sang tawhanong pagkabantog.

Ang iban nga mga sakup sang harianong pamilya sang Dios ayhan nakadala sa ila mga kinabuhi bilang mga ditumuluo sing pat-ud nga mga basihanang para sa

pagkabantog. Ang pagdayaw ayhan mapatumod sa mga panghampang, drama, musika, arte, negosyo, sosyodad, politika, ukon kamaayo militar. Bisan pa nga ako wala nagapangyubit sing mga naagum sa bisan anong parte sang pagpaningkasog, ang kadungganon sa tawhanong ginsakupan kinahanglan indi gid tugotan mag-ilis kay Jesu-Kristo. Apang ikaw lamang ang makadesisyon kon sin-o kag ano ang mas importante sa imo kinabuhi. Ang desisyon nga pabor sa tawhanong reputasyon gulpi makapaliso sa imo nga magnegatibo nahanungud sa doktrina sang Bibliya.

Ang sentro sang harambalon diri sini amo ang tumuluo nga nagapanglaghap sang kalibutanong pagkilala kag nagasikway sang doktrina sang Bibliya sa iya paghimud-os tungud sang dungog, kabantog, ukon manggad. Kinahanglan wala gid sing makapahamulag sang tumuluo sa mapinadayunon kag pagpadayon sa parte sang positibo nga kabubut-on nahanungud sang doktrina. Ang mapinadayunon kag determinadong positibo nga kabubut-on nagapahanas sang tumuluo sa grasya nga pananawon. Ang pagpahanas sa pagtolon-an amo ang unang andana sing istraktura sang edukasyon sa sulud sang kalag, ang pagpahanas sa grasya ang ikaduha, kag ining duha mga kinahanglanon sa pagpabakod sang espirituhanong pagtubo. Ang tagsa ka tumuluo mapaslawan kag nagahimo sang mga sayup samtang nagahingagaw siya dalan sang himaya sing amat-amat. Apang sa makaisa nga makapanimbang siya sa mataas nga salakaon sang pagkahamtong, indi na gid siya kaayo masamok sang tawhanong palanan-awon kag sang pagbutunganay sa tunga sang pagkabantog ni Kristo kag sang mga pagkilala sang tawhanong pagpanugot.

Ang paghanas sa grasya amo ang determinadong ti-

kang sa Kristohanong parapo sang maayo kaayong grasya. Kon ang kauswagan kag kadalag-an wala naghaling sa Ginoo, indi gid sila bililhon nga angkonon. Medyo posible nga ini amo ang nangin matuud nga harambalon nga nagadepende sa kapaitan kag pagdumut sang mga Judaizer sa kay Pablo. Naagum niya ang kadungganon nga indi gid nila matupungan, kag ang ginhalinan sini amo ang Ginoo.

Sa iya nagligad, si Pablo amo ang nagakaput sang pito ka 'pinakamaayo sa kalibutan' tungud sang legalismo; gani siya ang awtoridad nahanungud sa harambalon subong sang ginpakita pinaagi sa perfect middle indicative sang *hegeomai*, "nga konklusyonan subong isa ka ekspiyerto." Ini amo ang ekspiyerto nga opinyon ni Pablo nga ang iya kabantog nga kahimtangan ginakinahanglan "mabilang" subong kapiyerdihan. Ang pang-isahan sang *zemia* nagapahayag nga ang pito ka sayup nga mga kadalag-an sang Hudayismo nangin kapiyerdihan tanan. Sa pananawon sang Hudayismo, ang subong nga mga kamaayo mabintahaon, apang sa pananawon sang grasya, walay bili nga kabug-aton. Ang paghanas sa grasya sa sulud sang kalag nagabutyag sing peke nga kamaayo sang legalismo.

Pamangkuta ang imo kaugalingon, "nagapanglaghap bala ako sing kadungganon kag sang maayong kapalaran pinaagi sa akon kaugalingong abilidad, ukon nahanas bala ako sa grasya? Makahulat bala ako sing akon parapo sing may maayo kaayong grasya halin sa Dios?" Ang paghatag sing bili sa maayo kaayong mga pakamaayo sing may maayo kaayong grasya nga ginasangkap sang Dios pirmi gid ginaupdan sang paghanas sa grasya. Samtang ang doktrina nagaokupar sing pagpuyo sa sulud sang kalag, ang daan nga mga legalismo gin-ilisan sang isa ka bagong talaksan sang putling kamaayo nga grasya. Agud ma-

agum ang dungog luwas sa grasya kag paghanas sa pagtolon-an nga nagapanghikot sa kamut ni Satanas, tungud kay pirmi gid, ang garbo sang tawo, pagpanugot, kag kailigbon sa gahum makit-an sa laragway sang kaugalingong-hinimo nga tawo.

Tugoti nga balansihon ko ang pahayag pinaagi sa pagsiling nga ang divine nga panan-awon wala naangkon pinaagi sa pagsikway sang kalibutanong pagkakilala ukon sa mga naaguman. Ang akto sing pagsikway sa kaugalingon sini isa ka mapino nga sistema sing kamaayo nga nagasumpong sa grasya.: “Tan-awa bala ako Dios! Tan-awa bala ginbayaan ko na!” Ang palatukuran sang Kristohanong kinabuhi wala nagalakip sang pagbiya sa isa ka butang, kondi sa pag-ilis sang tawhanong kadalagan sa divine nga pagsangkap. Samtang ikaw nagasunud sa mga bandera kag nagaabante pakadto sa maayo kaa-yong grasya, may mangin parehong pag-ilis sang tawhanong reputasyon pinaagi sa pagkabantog ni Kristo kag sang aplikasyon sang doktrina sang Bibliya kag sang paghanas sa grasya sa kada kahitaboan.

Huo sa walay pagduhaduha, kag ginabilang ko ang tanang mga butang *subong* kapiyerdihan tungud sang pagpangibabaw sing ihibalo nahanungud kay Kristo Jesus nga akon Ginoo: kon kay sin-o nag-antos ako sing kapiyerdihan sang tanang mga butang, kag wala nagabilang sa ila *subong* iti [*skubalon*], agud mangin mandadaog [*kerdaino*] kay Kristo. (Mga Taga-Filipos 3:8)

Ang pinakalapit nga makalambot kita sa literal nga pagbadbad sang lima ka Griyegong mga particle nga

nagaporma sang panghambal, ang “Huo sa walay pagduhaduha kag,” mangin “Mas klaro, gani, bisan ako man.” Si Pablo wala gid nangayo pasensya tungud sing pagliwatliwat. Pinaagi sa pagliwatliwat sing panghambal nga, “ginabilang ko” (*hegeomai*), matalupangdon nga iya gindeklara nga nahibal-an na niya kon ano ang iya ginahambal. Ang iya mapiliton nga konklusyon nga “ang tanang mga butang” (pangdamoan) mangin isa ka kapiyerdihan (pang-isahan) wala nangin isa ka bahin sang garbo, kondi nahanungud sa pagsalig nga may maayo kaayong grasya, Tungud kay Kristo, ginbiyaan kag ginilisan ni Pablo, indi lang ginsikway, ang tanang mga naagum sa Hudayismo. Siya nag-antos indi sing kapiyerdihan kondi sang mas dako nga kadalag-an: ang benepisyong sang “pagpangibabaw [ang nagalabaw nga kadungganon] sang ihibalo nahanungud kay Kristo,” ang iya Ginoo.

Palihog talupangda kon ano ang nagaporma sang nagalabaw nga kadungganon sa Kristohanong kinabuhi: ang ihibalo sang doktrina nga nagatuytuy pakadto sa pagkanalikupan ni Kristo. Si Pablo nagapadayon sa paghimo sing konklusyon nga ang tawhanong mga bentaha sing pagpaninguha amo ang *skubalon* (sa pangdamoan)—“mga tumpok sang iti.” Si Pablo nagapaanggid sing tanang kusog-sang-unud nga mga binuhatan dira sa tumpok sang basura—ang pinakamalin nga pang-insulto. Bisang pa sina, si Pablo may matuud nga pananawon nahanungud sang nagalabaw nga kadungganon. Ang katuyoan sing bug-os nga pag-utod sing nagligad kag sang tawhanon nga palanan-awong pagpangatarungan amo ang pag-agum sing tinutuyo sang maayo kaayong grasya: “agud nga mangin mandadaog ako [aorist active subjunctive sang berbo *kerdaino*, “magdinalag-on”] kay Kristo.” Bilang isa ka maayong sundalo ni Jesu-Kristo, si

Pablo nagatutok sang iya mga panan-aw didto sa mataas nga kahimtangan kag didto sa pagkanalikupan sang iya Ginoo.

Apang ano bala nga kategorya sang mga butang ang mga kadalag-an [mga bentaha] para sa akon, ining amo man nga mga butang ginbilang ko sa akon kaugalingon nga kapiyerdihan [kadulaan] tungud kay Kristo [pagkanalikupan ni Kristo]. Mas klaro, gani, bisan ako man ang akon kaugalingon nagbilang sang tanang mga butang sing nagum sang tawo kag pagkabantog nga mangin kapiyerdihan tungud sang nagalabaw nga kadungganang sang ihibalo nahanungud kay Jesu-Kristo nga akon Ginoo [kahimtangan sing may maayo kaayong grasya], tungud sa kon kay sin-o ginbayaan ko ang tanang mga butang sing tawhanong pagkabantog, kag nagpadayon sa pagbilang sa ila nga mga tumpok sang iti agud nga magmadinalag-on ako kay Kristo [ang pagangkon kag pagpanag-iyang sang mataas nga kahimtangan sang maayo kaayong grasya]. (Mga Taga-Filipos 3:7–8, ginhusto nga pagbadbad)

ANG NAGAPADAYONG DESISYON NGA MAGSUNUD SA MGA BANDERA: MGA TAGA-FILIPOS 3:12–14

Ang Pagpabakod sang Imo mga Kadalag-an

Sang ikatatlo ka adlaw sang Inaway sa Gettysburg, ang mga Confederate nga guban ni Heneral Lewis A. Armistead naghimo sang katapusang pag-ataki. Ang “Pagsulong ni Pickett, subong nga nabantog ini nga, nakalambot sa tinutuyo sini, sa rabong nga mga kahoy kag sa pader nga bato sa sentro sang Union, apang dimasaranagan agawon ina nga posisyon. Ang pila ka ginatos ka mga Pabagatnon nga sa pagkamatuud nagtabok sa pader nalabwan kag nagkulang sing mga puwersa militar, kag nasakup sang mga linibo ka Federal nga mga tropa. Gani, nahunas ang “pagtaub sang Confederacy.”

Dikaangay sang mga Confederate didto sa pader, ang kada abante sa espirituhanong kinabuhi kinahanglan pahimuslan. Ang mga reserba dapat mahanda agud nga makasuporta sa pag-abante. Kay kon indi, ang pag-agresibo nagapiyerde sing sumbag kag ang nahamtangan indi mapanag-iya. Bisan pa nga nakalambot ka sa tinutuyo dira sa espirituhanong kinabuhi, luwas kon naangkon mo ang imo nahamtangan kag dason magpadayon sing mabaskog, mapilitan ka mag-atras. *Qui non proficit deficit*, “Siya nga wala nagaabante, nagaatras.”

Madamo sa inyo magaabot didto mismo sa kinaputokputokang kataason sang maayo kaayong grasya. Ika-sadya mo ang talan-awon kag magpatawhay sa katahum sini, apang ang nagaupod nga kauswagan magapamatuud sing sob-ra gid. Maengganyo ka palayo sa doktrina pinaagi

sa tama ka damo nga mga makadisturbo. Kon wala ka na nasuportahan sang doktrina, indi malikawan ang pag-atras. Dason sang ikaw ara na sa gamo, magtoon ka naman sang doktrina. Kon sige ka lang nagasaka kag nagapaduyos sa bungyod nga wala ka nagapabakod sang imo mga kadalag-an indi ka gid tunay nga maka-binagbinag sang imo maayo kaayong grasya nga parapo sing pakamaayo. Sa pagkamatuud, ang pakamaayo mabaylohan sing disiplina nga paghimalaut. Ang nagapadayon nga kasadya sing maayo kaayong grasya nga mga pakamaayo nakadepende sa imo determinasyon sa pag-panghikot sang GGP, nga nagatukod sing kota sang doktrina sa sulud sang kalag.

Si Apostol Pablo isa ka beses sadto anay nga ara sa tuyongtuyong sang maayo kaayong grasya, ginpahalin tungud sang rebersiyonismo. Nagpamatuk siya sa heyograpikanhong pagbuut sang Dios para sa iya kinabuhi, wala nagsapak sing patunda ni Manalagna Agabus (Mga Binuhatan 21:11), kag sa baylo nagkadto sa Jerusalem sadtong Mayo sang 57 A.D. Gusto gid kaayo ni Pablo ang Jerusalem. Diri gid sini nagsugod ang simbahan, kag diri sini, man, ang iya nagligad nga kadungganang kag ang karong panahon nga nabantog kaayo nga kahimtangan.

Apang bisan pa sina, ang simbahan sang Jerusalem nasuhot sang legalismo, kag si Pablo ginkabig nga kontrobersyal. Nagpinsar si Pablo nga ayhan ang kongregasyon magapamati sa iya kon tugotan niya ang pila ka hayag nga tanda sang kasuud sa mga Judaizer. Mas naka-hibalo siya, apang ang iya mabinatyagon nga kaangtanan sa balaan nga siyudad nagpasigar-um sang iya pang-inoino. Iya ginkompromiso ang grasya kag nagsulud sa Templo agud magpanaad (Mga Binuhatan 21:20–24). Si Pablo napaon sa legalismo kag sunud sina sa

rebersiyonismo. Kuntani napatay siya sa sala tubtub sa kamatayon kon indi lang tungud sa grasya sang Dios nga nagapanghikot pinaagi sa pagpanghilabot sang Romanhon nga militar.

Apat ka tuig sang disiplina sa sulud sang bilanggoan ang nagsunud, sa sinang panahon nga si Pablo nakabawi halin sa rebersiyonismo kag ginsulat ang mga sulat sa bilanggoan. Sa tinion nga iya ginsulat ang Libro sang Mga Taga-Filipos, si Pablo sa makaisa pa nga nakalambot sa mataas nga kahimtangan. Natubsok niya ang mga bandera, apang karon kinahanglan niya panag-iyahan ang iya posisyon sa pagpreparar para sa pag-abante pa gid.

Indi nga daw sa naagum ko na ini, ukon sa nangin perpekto na: kondi nga nagapadayon [*dioko*], ako agud ini mangin-akon [*katalambano*] tungud kay ako mangin-iyahan man ni Kristo Jesus. (Mga Taga-Filipos 3:12)

Ang panghambal nga, “Indi nga daw sa [*ouk hoti*] na-agum [*lambano*] ko na [*hede*—“sadto pa anay”],” wala nagatumod sa pagkabanhaw sang patay” sing bersikulo 11, kondi nagakadto sa ikaduhang konklusyon. Ang unang konklusyon sang katapusan sang bersikulo 8 may kaangtanan sa pag-agum sang mataas nga kahimtangan: “Nagapadayon ako sa paghimo konklusyon sa ila [tawhanong mga sistema sing pagkabantog] ang mga tumpok sang iti agud nga mangin mandadaog ako kay Kristo [mangkon ang mataas nga kahimtangan sing maayo kaayong grasya].” Ang ikaduha nga konklusyon sa bersikulo 12 nagatumod sa pagpabakod sini nga mga kadalag-an: “indi pa man perpekto na” ukon “wala ako sadto pa anay nakalambot sa tinutuyo.” Ini nagatanda nga si Pablo

nakabalik na sa mataas nga kahimtangan, apang wala pa gid bug-os nga naglig-on.

Tungud sang iya siguradong posisyon sa mataas nga kahimtangan, si Pablo indi na gid mapahalín liwat. Sa sini nga tinion pagahimuslan na niya ang pag-abante. Iya ginpamatud-an ang iya determinasyon pinaagi sa pahayag nga, “nagasunud ako” (*dioko*), ukon literal nga, nagalagas ako ukon nagapadayon sa pag-ataki.” Sang ulihing lima ka tuig sa kinabuhi ni Pablo, wala lamang niya naangkon ang iya nahamtangan kondi nag-abante sa pagkaespirituhanon labaw pa sa bisan kay sin-ong iban pa nga tumuluo sa kasaysayan. Halin sa sina nga katapusang kapanahonan sang kinabuhi nagbotwa ang pito ka dalagko nga mga sulat nga para gid sa pagbaliskad sing lakat sang kasaysayan para gid sa kada henerasyon pagkatapos sang 62 A.D.

Ang malig-on nga resolusyon ni Pablo nga indi na liwaton ang kaangay nga sayup kondi magpadayon ginpahayag sa tumalagsahong may kondisyon nga participle *ei*, “kon,” nga gindugangan sang aorist active subjunctive sang berbo *katalambano*. Ang subjunctive amo ang mood sang posibilidad. Ini, ginparisan sang unang klase sing may kondisyon nga particle *ei*, nagapabatyang nga samtang ang kinagowaan sang resolusyon ni Pablo madudahan gihapon sa tinion sang pagsulat, walay pagduhaduha sa hunahuna ni Pablo nga siya magapanag-iya sang mata-as nga kahimtangan. Busa, nagapadayon siya sa pag-maneho. Sa pag-ataki sa bungyod naggamit siya sing *lambano*; para sa pagpabilin didto, *katalambano*. Ang cul-minative aorist nagakilala nga naagum na niya ang unang tinutuyo agud madiskubrihan lamang ang bag-ong tinutuyo; nga kinahanglan niya magpabilin sa pinakaiba-baw tubtub sa kamatayon.

“Padayon sa pag-ataki” amo ang nangin paboritong mga pagsinggit sing inaway ni Stonewall Jackson. Sa ma-kaisa nga maagum niya ang pag-abante, magabiyahe siya sa isa ka grupo pakadto sa isa pa kag magsinggit, “Atakihon sila! Atakihon sila! Sang ang iya tropa nangin madinalag-on, nagpasopaso siya sa bug-os rehimyento nga nagahugyaw, “Maayo! Maayo kaayo!” Sa tapos ni Pablo napalig-on ang iya mga kadalag-an kag nagtindog didto sa intrada sang bulawanong taytayan sang grasya para sa tagumatayon, niyan ayhan siya nagsiling “Maayo! Maayo kaayo!” ukon, samtang nagasulat siya kay Timoteo nga: “Nakapakig-away ako sang maayong pag-away, na-tapos ko ang *akon* dalaganon [ang pag-abante pakadto sa mataas nga kahimtangan], natipigan ko ang pagtoo [doktrina]” (2 Timoteo 4:7). Sa bug-os kalibutan sang mga tumuluo nga may maayo kaayong grasya sa kasaysayan, si Pablo nagasilak sang pinakamasanag tungud kay iya ginpahi-muslan tubtub sa pinakadako ang mataktikanhong kada-ugan sang maayo kaayo nga grasya.

Ini katuyoan sang Dios nga ang kada tumuluo sa harianong pamilya magsunud sa mga bandera pakadto sa mataas nga kahimtangan sang maayo kaayong grasya. “Nangin-iyá [naangkon kag napanag-iyá]” kita ni Jesu-Kristo agud nga makatuman kita sina nga tinutuyo. Ang tanang butang nga aton kinahanglanon sa sini nga tinion kag sa eternidad ginsangkap na sadtong nagligad nga eternidad—sang wala pa kita. Karon, samtang ang indi pa naton makit-an, puwede naton maagum ang kinabuhi sang may maayo kaayong grasya agud nga ang dimakit-an nga Dios mangin kitaon sa aton pinaagi sa doktrina sang Bibliya.

Indi nga nakabaton na ako sadto anay sing

permanenteng kahimtangan sang may maayo kaayong grasya, wala man ako sadto anay nakalambot sa tinutuyo [maayo kaayong grasya kag labaw pa—ang dalan pakadto sa himaya]; niyan karon, nagapadayon ako agud nga puwede ako makaangkon kag makapanag-iya sang mataas nga kahimtangan sang maayo kaayong grasya tungud kay sa mataas nga kahimtangan sang maayo kaayong grasya ako man naangkon kag napanag-iya ni Kristo Jesus. (Mga Taga-Filipos 3:12, ginhusto nga pagbadbad)

Pagpaniguro sang Imo Posisyon

Si Pablo nakatoon halin sa nagligad nga mga kapaslawan. Indi na gid niya pagatugotan sila nga makabalabag sa iya pag-abante ukon mangin kabangdanan sang iya pag-atras pakadto sa rebersiyonismo. Iya ginpakita nga ang isa ka tawo nga nakasalum sa dalagkong mga kapaslawan kag mga sayup makabutwa gihapon nga isa ka bagani nga may maayo kaayong grasya.

Sa imo pag-abot sa kinaputokputokan sang mataas nga kahimtangan, nakapasad ka na sa normal nga pagpanghikot sang imo harianong pagkapari. Sa pagpa-dayon sa sina nga kahimtangan kag pagpanghikot sa kabugosan, kinahanglan mo himuslan ang pag-abante sa diin ang elemento sang posibilidad malampasan. Busa, sa pagpaniguro sang imo posisyon, indi ka mag-estar didto sa nagligad nga mga kapaslawan, kondi lipatan na sila.⁵¹

51. Thieme, *Pagpain sang Sala* (2014), 14–29.

Bisan pa nga si Pablo nagaangot sini nga palatukuran sa iya kaugalingong eksperyensya, ini nagaaplikar sa tagsa ka tumuluo.

Mga kauturan, wala ko ginaisip sa akon kaugalingon [*logizomai*] nga akon na [*katalambano*]: kondi *ining* isa ka butang nga akon ginahimo, ginakalimtan [*epilanthanomai*] yadtong mga butang nga mga tinalikdan, kag nagahimulat sa paglambot [*epekteinomai*] sa yadtong mga butang nga ginaatubang. (Mga Taga-Filipos 3:13)

Ang “mga kauturan”—harianong pamilya sang Dios—nagapanugyan nga puwede naton ton-an ang awto-byograpiya nga materyal ni Pablo kag gamiton ini sa aton kaugalingong mga kinabuhi. Ang “ginaisip ko” amo ang present middle indicative sang *logizomai* nga nagakahulugan “usisaon ang akon kaugalingon.” Si Pablo nagahunahuna sing walay pag-apin nahanungud sa iya kaugalingon. Ang negatibong pangsari nga berbo *ou*, “wala,” dapat mabasa sang “wala pa.” Ang pag-usisa ni Pablo sang iya kaugalingon amo nga wala pa siya “nakaangkon” (*katalambano* liwat)—nakahugakum kag naka-panag-iya sang mataas nga kahimtangan. Ang *katalambano* isa ka consummative perfect, ang proseso sang paghugakum kag pagpanag-iya nga wala pa makompleto. Apang bisan pa sina, si Pablo nagapaabot nga ang tinutuyo masigurado.

Ang “apang isa ka butang” amo ang panghulubaton nga pagpahayag sa Griyego nga nagakahulugan konsentrasyon: “kondi isa ka butang nga sa diin akon ginahatagan konsentrasyon.” Ang tagsa ka tumuluo dapat

maghatag konsentrasyon sa tinutuyo—ang pagsunud sa mga bandera, mag-abante pakadto sa mataas nga kahimtangan, magpadayon. Bisan pa sang kapaslawan, bangon kag mag padayon. Sa ano bala nga pamaagi ini matuman? Pinaagi sa “pagkalimot” (*epilanthanomai*) sang nagligad.

Ang imo kaugalingong mga handumanang pag-antos sing kapaslawan pagrabihon pa gid sang katawhan nga magapadumdum man sa imo sang imo mga kapaslawan. Mangin biktima ka sang paghukum, pagpangguba sing dungog, kabug-aton, kag iban pa nga mga reaksyon. Bilang resulta, kinahanglan maghatag ka sing konsentrasyon sa pagkalimot sang nagligad nga mga sala. Talupangda kon ano ang wala ginasiling diri: hibian ang imo mga kapaslawan, magdepende sa kaugalingon, pakatarungan ang imo mga aksyon, paninguhaan nga tadlungon ang mga bagaybagay. Ini tanan mapanas sang pulong “Kalimtan.” Parte sang imo pag-abante amo ang kompletong pagpanas sa imo memorya sang kon ano ang ara sa imo tinalikdan.

Apang indi ka makapundo dira. Ang pag-abante dapat padayunon. “Ang “nagahimulat sa paglambot” (*epekteino*) gingamit para sa manuglumba nga nagapasangkad sang kada paghimud-os samtang siya lapit na gid makalambot sa linya sing kadalag-an. Nagahatag siya sang tagsa ka kantidad nga kusog agud magdaog sa lumba ukon himuslan ang pag-abante. “Mapinadayunong nagaabante” padulong sa sinang “sa diin ara sa unahan”— ang mataas nga kahimtangan. Si Pablo nagapatalupangud sing importansya sang determinadong positibo nga kabubut-on nga nagaresulta sa adlaw-adlaw nga pagpanghikot sang GGP—bisan sa tapos mo maagum ang pagkahamtong. Kutub nga ikaw buhi pa, magpadayon. Amo ini ang

palaagihan sa diin masiguro mo ang imo posisyon.

Mga kauturan [harianong pamilya sang Dios], Ginausisa ko ang akon kaugalingon subong nga wala pa nakahugakum kag nakapanagiya sang mataas nga kahimtangan sang maayo kaayong grasya; apang isa ka butang nga akon ginahatagan sing konsentrasyon: ang pagkalimot sang kon ano ang tinalikdan [pagkarebersiyonistang kapaslawan] kag nagapadayon pakadto sa ginaatubang [maayo kaayong grasya, grasya para sa tagumatayon, nagapangibabaw nga grasya]. (Mga Taga-Filipos 3:13, ginhusto nga pagbadbad)

Ang Premyo sang Kadalag-an

Nagapadayon ako pakadto sa marka tungud sang premyo [*brabeion*] sang mataas nga pagtawag [*klesis*] sang Dios sa kay Kristo Jesus. (Mga Taga-Filipos 3:14)

Tungud sang tinion nga iya gin-usikan sa rebersiyonismo, si Pablo indi makatalupangud sing nagakaigo sang pagkinahanglan sa nagpadayon nga pag-abante. Wala lamang niya ginsulbar nga magpadayon sing bugos pakadto sa nagapangibabaw nga grasya, apang naglaum siya nga ang tanang mga tumuluo magasunud sa iya halimbawa.

Sa makaisa nga si Pablo ara na didto sa mataas nga kahimtangan, nakita na niya ang talan-awon sang sunud nga tinutuyo, “ang marka”—ang grasya para sa tagu-

matayon kag ang nagapangibabaw nga grasya. Samtang si Pablo naglantaw sa pihak nga bahin sang bungyod, nagpaabot siya kag nagsaludo sa iya parapo sing nagapangibabaw-nga grasya. Sang sa katapusan nga nakatabok na siya sa bulawanong taytayan sang grasya para sa tagumatayon, pagahakson niya ukon batonon ang *brabeion*, “ang premyo”—ang nagapangibabaw-nga grasya nga mga padya. Ang grasya para sa tagumatayon nagaangot sang kang-a sa tunga sang maayo kaa-yong grasya kag sang nagapangibabaw nga grasya. Pinaagi sa pagpaniguro sang iya posisyon, si Pablo naka-agum sang iya mga pakamaayo sang maayo kaayong grasya sa sini nga tinion, kalipay nga grasya para sa tagumatayon, kag nagapangibabaw-nga grasya nga mga padya didto sa eternidad. Ini nga bahin sang iya awto-byograpiya ginrekord sa 2 Timoteo.

Halin karon may ara natigana para sa akon nga korona [nagapangibabaw-nga grasya nga mga pakamaayo, labaw pa sa ordinaryong mga pakamaayo sa eternidad] sang pagkamatatayon, nga ang Ginoo, ang matarong nga hukum, magahatag sa akon sa sina nga adlaw; kag indi lamang sa akon, kondi tanan sa ila man nga nagahigugma sang iya presensya [mga tumuluo sing may maayo kaayo nga grasya]. (2 Timoteo 4:8)

Ang Ginoo nagatipig sang KG (kinaayong grado) sang tanang mga tumuluo (2 Mga Cronica 16:9) agud mapat-ud ang ila maayo kaayo nga grasya nga mga pakamaayo kag nagapangibabaw-nga grasya nga mga padya. Ining ‘mga dekorasyon’ ginsaysay sa Mga Taga-Filipos

3:14 subong nga panag-iya sang *klesis*, “ang mataas nga pagtawag” ukon “ang paibabaw nga istasyon.” Ang paibabaw nga istasyon amo ang walay katapusan nga kahimtangan, ukon ikatatlong bahin, sa kon diin ang tanang mga tumuluo magbaton sang mga resulta sang ila KG. Ang ginhalinan sang nagapangibabaw-nga grasya nga mga paka-maayo amo ang Dios; ang mga manugbaton, ang haria-nong pamilya sang Dios—yadtong “ara kay Kristo Jesus.” Ano bala ang adlaw-adlaw nga KG subong isa ka Kristohanong sundalo? Ang tumuluo bisan diin sini na-gapanaog sa ‘madugo’ nga dalan sang rebersiyonismo kag nagawala sa sining duha sang maayo kaayong grasya kag sang nagapangibabaw-nga grasya nga mga padya, ukon pilion ang mahimayaong dalan sang doktrina sang Bibliya kag nagadaog sang premyo sa sini nga tinion kag sa eternidad.

Nagapadayon ako sa pag-abante pakadto sa tinutuyo [nagasunud sa mga bandera didto sa dalan pakadto sa himaya: halin sa naga-luwas nga grasya pakadto sa maayo kaayong grasya, halin sa maayo kaayong grasya pakadto sa grasya para sa tagumatayon, halin sa grasya para sa tagumatayon pakadto sa nagapangibabaw nga grasya] tungud sa katuyoan sang padya [parapo sang nagapangibabaw-nga grasya didto sa eternidad] nga panag-iya sang paibabaw nga istasyon [ikatatlong bahin] halin sa Dios [parapo sang divine nga dekrito] sa kay Kristo Jesus [parte sang harianong pamilya]. (Mga Taga-Filipos 3:14, ginhusto nga pagbadbad)

May isa ka binalaybay nga gin-titulohan *The Colors*, nga akon ginbag-o, matahum gid nga nasuma sa dalan sang himaya—ang katuyoan sang Dios para sa aton sa anghelon nga pagsinumpunganay.

Indi ka makapili sang imo duug-awayan,
Ang Dios nagahimo sina para sa imo;
Apang puwede ka makabugsok sang mga
bandera
Sa diin ang mga bandera wala gid nakalu-
padlupad!⁵²

Batona ang hangkat: Sundi ang mga bandera!

52. Ini nga binalaybay ginbadbad halin sa ginbag-o nga *The Colors* ni Nathalia Crane, *The Singing Crow and Other Poems* (New York, 1926), 72.

DOKTRINA SANG HARIANONG PAMILYA SANG DIOS

- I. Pagpaathag
 - A. Bilang ang makita nga persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios, ang aton Ginoo nagagamit sang korona sing divine nga pagkaharianon. Ang Iya unang harinanong titulo amo ang “Anak sang Dios.” Ang mga sakup sang Iya harianong pamilya amo ang Dios nga Amay kag Dios Balaan Espiritu sa kon kay sin-o Siya may walay katapusan kag walay dulong ululupod nga pagkaara.
 - B. Si Jesu-Kristo naghalin sa mga linya sang duha ka mga anak ni David sa kay Bathseba. Ang linya sang harianong katigulangan halin sa kay Solomon, nga nalista sa Mateo, nga nagatapos sa kay Joseph (ang indi tunay nga amay sang aton Ginoo). Ang linya sang

harianong katigulangan halin kay Nathan, nga nabutang sa Lucas nga nagapanaog pakadto kay Maria, ang tunay nga iloy sang aton Ginoo. Si Jesus, gani, may pagkaharianong Hudiyo. Ang Iya ikaduhang harianong titulo amo ang “Anak ni David,” kag ang Iya harianong pamilya amo ang dinastiya ni David.

- C. Bilang resulta sang kalkuladong kadaugan sang aton Ginoo didto sa krus kag sang Iya pagkabanhaw, pagkayab, kag pakigtipon, nakabaton Siya sang Iya ikatatlong harianong lisensya: “Hari sang mga hari kag Ginoo sang mga ginoo” kag “sang masanag nga kabugwason” (1 Timoteo 6:15; Bugna 19:16; 22:16).
- D. Sang ang aton Ginoo nagbaton sang Iya ikatatlong harianong lisensya, wala Siya sang harianong pamilya nga mag-upod sa titulo. Ang ikatatlong harianong pamilya gani ginakinahanglan maporma. Ang Dios nga Amay nagpauntat sang pagdumala sang Israel kag ginsal-ot ang Panahon sang Simbahan para sa pagtawag sang (pagporma, pagpili) sang harianong pamilya agud mag-upod sa ikatatlong harianong titulo ni Kristo. Ang tanang mga tumuluo sa Panahon sang Simbahan amo ang harianong pamilya sang Hari sang mga hari kag Ginoo sang mga ginoo, nga si Jesu-Kristo (Bugna 1:6).
- E. Samtang ang pagkatawo liwat natabo sa kada pagdumala sugod pa sa ginsuguran sang pagdumala sang tinion, ang natawo liwat lamang sang Panahon sang Simbahan amo ang

magporma sining harianong pamilya.

- II. Ang masistema nga pagngalan para sa harianong pamilya sang Dios
 - A. “Simbahan” nagapatalupangud sang katungdanan sang harianong pamilya sang Dios sa sulud sang sa napanahon nga pagdumala. (1 Mga Taga-Corinto 11:18; 14:19, 34–35; Mga Taga-Filipos 4:15; 1 Mga Taga-Tesalonica 1:1; 2 Mga Taga-Tesalonica 1:1; Bugna 2—3).
 - B. “Lawas ni Kristo” nagapatalupangud sang paggamit sang amo man nga divine nga gahum kag doktrina sang Bibliya nga gingamit agud makasakdag sa pagkatawo ni Kristo sa hypostatic nga paghiusa (Mga Taga-Roma 7:4; Mga Taga-Efeso 4:12).
 - C. “Nobyas ni Kristo” nagapatalupangud sang harianong pamilya sang Dios pagkatapos sang pagkabanhaw (Bugna 19:7; 21:9)
 - D. “Templo” nagapatalupangud sang pag-istar sang Balaan Espiritu (1 Mga Taga-Corinto 3:16; 6:19).
- III. Ang basihanang sang pagkaharianon sa Panahon sang Simbahan
 - A. Ang hanas nga pamaagi para sa pagporma sa sining harianong pamilya amo ang bap-tismo sang Espiritu, nga nagabutang sang tumuluo sa paghiusa kay Kristo. Pinaagi sa pagkasulud sa paghiusa sa kay Kristo, ang tanang mga tumuluo sang Panahon sang Simbahan mga sinagup bilang harianong pamilya sang Dios (Mga Binuhatan 1:5; Mga Taga-

Roma 6:3–4; Mga Taga-Galacia 3:26–28).

- B. Sa kada pagdumala ang tumuluo natawo liwat pinaagi sa Balaan Espiritu sa mismong tion nga siya nagatoo kay Kristo, apang sa Panahon sang Simbahan sa mismong tion nga siya nagatoo ang Balaan Espiritu naga-baptismo man sa iya didto sa Lawas ni Kristo (1 Mga Taga-Corinto 12:13).
- C. Walay tumuluo sang wala pa ukon sang tapos na ang Panahon sang Simbahan nga nagabaton sang baptismo sang Balaan Espiritu. Ang baptismo pinasahi sa sini nga pagdumala (Mga Taga-Colosas 1:25–26).

IV. Halimbawa para sa pagkaharianon

- A. Ang sugo kay Melchizedek nagasangkap sining duha ang sulundan kag halimbawa (Mga Hebreo 5:6–10).
- B. Naangkon ni Melchizedek ang iya pagkaharianon sa pagkamangin hari sang Salem, samtang si Kristo natawo nga may pagkaharianon sa linya ni David (Mateo 1).

V. Ang relasyon sa Hari

- A. Bilang isa ka sakup sang Lawas ni Kristo, ang kada tumuluo sa Panahon sang Simbahan walay katapusan kag kinaugalingong may relasyon sa Hari sang mga hari (Mga Taga-Galacia 3:26–29).
- B. Si Kristo amo ang hingpit nga manugdumala sang Simbahan (Mga Taga-Efeso 5:24a; Mga Taga-Colosas 1:18).
- C. Kon ang Lawas ni Kristo makompleto na,

ang Panahon sang Simbahan nagatapos sa pagkabanhaw ukon Pagsabnit sa kon san-nga tinion ang Lawas ni Kristo mangin ang Nobya ni Kristo (Mateo 25:1–13; 1 Mga Taga-Tesalonica 4:16–18).

VI. Tanda sang pagkaharianon

- A. Ang tanda sang pagkaharianon amo ang walay halimbawa, pangbug-os kalibutan nga pag-istar sang Balaan Espiritu (1 Mga Taga-Corinto 6:19–20).
- B. Ang Balaan Espiritu nagaistar sa lawas sang tumuluo sa Panahon sang Simbahan agud magsangkap sang templo para sa pag-istar ni Kristo.
- C. Ang mga tumuluo sa Panahon sang Simbahan mga gin-istaran sa walay katubtuban kag gani harianon sa walay katubtuban.
- D. Ang katuyoan sa sining pag-istar amo ang paghimaya kay Jesu-Kristo (Juan 7:37–39).

VII. Ang kasigurohan sang pagkaharianon

- A. Ang pagselyo nga buluhaton sing pagpangalagad sang Balaan Espiritu nagagarantiya sang kasigurohan sa walay katapusan sang tumuluo sa Panahon sang Simbahan (Mga Taga-Efeso 1:13–14).
- B. Ang nakaposisyon nga pagpakabalaan naga-pakwalipikado sang kada tumuluo sa Panahon sang Simbahan nga magpuyo sa langit sa walay katubtuban (Mga Taga-Efeso 1:3–4, 11).

VIII. Katungdanan sang pagkaharianon

- A. Ang tanang mga tumuluo sa Panahon sang Simbahan ara sa bug-os nga tinion sang harianong pagserbisyo para kay Kristo bilang harianong mga pari kag harianong mga embahador.
 - B. Ang tumuluo nagatuman sang kahimtangan sang pagkaharianon pinaagi sa pagginawi sang bag-ong pagkapari (Mga Hebreo 7—13).
 - C. Ang tumuluo kinahanglan mag-abante pakadto sa tinutuyo sang maayo kaayong grasya, sa kon san-o nga tinion siya nagabaton sang mga kagamitan sang pagkaharianon subong man sang kalkuladong kadaugan sa anghelon nga pagsinumpunganay.
- IX. Ang palaabuton sang pagkaharianon
- A. Sa Pagsabnit sang Simbahan, ang harianong pamilya isaylo sa langit kag magabaylo subong Nobya ni Kristo (1 Mga Taga-Corinto 15:42—57). Ang Nobya ipresenta sa Iya Nobyo “*subong* isa ka ulay nga birhen,” ang pagpatumod sa pagkabanhaw nga lawas (2 Mga Taga-Corinto 11:2*b*; Mga Taga-Efeso 5:27).
 - B. Didto sa langit sa panahon sang Tribulation, ang Nobya preparado para sa iya madinalagon nga pagbalik upod sa Nobyo sa Ikaduhang Pagkari (Bugna 19:7—14). Ang harianong pamilya mangin ara gid sina nga tion agud magpanilag sa Operasyon Palatungan sang Tiil, sang ang tanang mga kaaway mabutang na sa idalum sang mga tiil ni Kristo (Mga Hebreo 1:13), kag magadumala upod kay Kristo

sa panahon sang Iya paghari sa millennium (1 Mga Taga-Tesalonica 3:13; Bugna 5:10).

- C. Pagkatapos sang Millennium, ang harianong pamilya magaupod kay Kristo sa walay katubtuban didto sa bag-ong mga langit, bag-ong kalibutan, kag bag-ong Jerusalem (2 Pedro 3:13; Bugna 21—22).

DOKTRINA SANG PAGPAKAHULUGAN SANG KASAYSAYAN

- I. Heyograpikanhong Pagpakahulugan
 - A. Ang teyoriya nga topograpiya nagapat-ud ukon nagapaathag sang lakat sang pungsod ukon sang katawhan.
 - B. Ang mga suba, mga kapatagan, mga bukid, kapanahonan, kag iban pa, may ara impluwensya sa katawhan; halimbawa, ang kauswagan sang siyudad-estado sang Griyego nga naimpluwensyahan sang nagapalibot nga mga kabukiran.

- II. Biyolohikal nga Pagpakahulugan
 - A. Ang paninguha agud ipaathag ang direksyon sang katawhan suno sa pagkompetensya pa-

ra sa pagkaon, mga kaupod, ukon gahum. Ang tawo nakadepende sa iya panubliong kaliwat ukon kultura.

- B. Ini nga teyoriya ginpaathag ni Thomas Malthus sa iya “Essay on Population” (1798): Kon ang tawhanong kinabuhi tama ka damo para sa suporta nga pagkaon, ang palibot may tatlo ka mga ahente agud magpabalik sang balanse—taggulutom, salot, kag gira.

III. Pangrasa nga Pagpakahulugan

- A. Ang Aryan-Nordic nga teyoriya: ang pagkalabaw sang rasa (unang pag-abante subong ang seryosong konsepto sa pagsulat ni Konde Joseph Arthur de Gobineau kag ginhimoan sing konklusyon ni Adolph Hitler).
- B. Ang duha ka pilo nga kasaypanan sang sini nga teyoriya: ang kaputli sang rasa wala na; ang teyoriya mangin isa ka yawan-ong kagamitan agud himoon ang isa ka tawo ukon katawhan nga mas pa sa iban.

IV. Mangin-alamon nga Pagpakahulugan

- A. Ang pagpatimbuok sang maayo kaayong-mangin-alamon agud palig-onon ang desperadong sitwasyon sa panag-on sang kasaysayan.
- B. Halimbawa: ang bantugan nga mga tawo subong kay Alexander the Great, Julius Caesar, ukon si Apostol Pablo nga nagaimpluwensya sang lakat sing kasaysayan sang kalibutan.
- C. Ang Dios nagabayaw sang mga tawo nga

mangin-alamon agud palig-onon ang pungsod—si Moises, Jeremias, Daniel, bisan ang Hentil nga mga hari subong kay Cyrus the Great.

V. Moralidad nga Pagpakahulugan

A. Ang pagpatimbuok kag pagkapukan sang mga pungsod nakabase sa ila kadakoon sang kamaayo kag moralidad.

B. Halimbawa: ang pagpatimbuok sang Hudiyong pungsod tungud sang mga kasugoan sini nga moralidad (Napulo ka mga Kasugoan); ang pagkapukan sang mga Canaanite nga nagaresulta sa pagkagaruk; ang pag-us-us sang Greece sa basihanang sang kawalay moralidad; ang pagpatimbuok sang Roma pinaagi sa pagpasad sang mga palatukuran. (Bisan pa nga nakabase sa pinanilagan, ini nga teyoriya kinahanglan may kaangtanan sa mga palatukuran sang doktrina agud nga mangin tunay.)

VI. Pang-ekonomiyang Pagpakahulugan

A. Ang pagpaathag sang kasaysayan suno sa mga pang-ekonomiya nga nagahulag (ginpresenta ni Karl Marx).

B. Halimbawa: ang Trojan nga Gira nga ginpaathag sang pangkomersyo nga pagdumala sang Dardanelles sang Griyego; ang mga Crusada nga ginpaathag sang Katundanong mga panginguha agud agawon ang mga rota sang komersyo pakadto sa Sidlangan; ang French

nga Rebolusyon ginpaathag pinaagi sa pagpatimbuok sang medyo-may sarangan nga grupo, nga nagakinahanglan sang pang-ekonomiya kag pangpamalaod nga kahilwayan para sa pangkomersyo kag negosyo. (Ang kasaysayan nagapatimbuok kon ang husto nga pinanilagan wala nagalakip kay Jesu-Kristo.)

VII. Divine nga Pagpakahulugan

- A. Ang divine nga labaw nga kagamhanan kag ang pagkamakagagahum sa tanan dira sa mga hilikuton sang katawhan kinahanglan kilalahon.
- B. Samtang ang naunang tawhanong mga pagpakahulugan sang kasaysayan may sulud nga mga elemento sang kamatuuran nga nakabase sa pinanilagan, wala sila makasugata sa sulundan tungud kay indi husto ang pagkaaplikar sa ila. Wala sila nagsapak ukon ginsikway nila si Jesu-Kristo nga amo ang nagadumala sang kasaysayan kag kon sin-o amo ang sentro sang kasaysayan; sa pagkamatuud, nga kon sin-o *amo* ang kasaysayan.
- C. Ang mga pagdumala lamang, ukon ang divine nga pagpakahulugan sang kasaysayan, ang nagapresenta sang kompletong laragway.
- D. Ang divine nga labaw nga kagamhanan kag ang hilway nga pagbuut sang tawo parehong ara sa plano sang Dios sa bug-os nga kasaysayan. Ang labaw nga kagamhanang divine nga plano sang Dios sa pag-angot sa hilway nga

pagbuut sang tawo nagapat-ud sang lakat sang kasaysayan. Indi man ang tawhanong kapaslwan ni ang yawan-on nga pagkagamo sang *cosmos diabolicus* ang magapat-ud sang pagkompleto sang kasaysayan sa pamaagi nga gindekrito sang Dios.⁵³

53. Thieme, *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, Dugang sa Basahon B.

Tutulanang sang Balaan nga Kasulatan

DAAN NGA KATIPAN

GENESIS	9:1.....	121
3:15.....		7
12:2.....		119
50:20.....		83
LEVITICO	NEHEMIAS	
26:27–39.....	4:14.....	102
82, 91		
DEUTERONOMIO	JOB	
8:11–14.....	5:24–27.....	93
29	23:12.....	46
14:2.....		
119	SALMO	
20:4.....	2:7.....	80
102	31:5.....	12, 87
2 MGA CRONICA	51:4.....	89
16:9.....	75:6–7.....	48
139	116:15.....	22
ESDRAS	138:2.....	86
6:21.....	148:6.....	80
121		

MGA HULUBATON	64:6.....	31
8.....		85
8:33–35.....		90
8:36.....		91
	DANIEL	
	9:24.....	80
	OSEAS	
ISAIAS	4:6.....	91
26:3–4.....		93
26:20.....		57
30:18.....		21, 48
53:10.....		88
53:12.....		90
55:7–9.....		93
	HABAKUK	
	2:3.....	61
	2:4.....	61

3:1–3.....	31	1:9.....	80
3:16.....	145	1:11.....	147
6:19.....	145	1:13–14.....	147
6:19–20.....	147	2:7.....	23, 90
6:20.....	62	2:8–9.....	16
9:27.....	52	3:19.....	93
10:13.....	60	3:20.....	49
11:18.....	145	4:8.....	7
12:13.....	146	4:11–13.....	92
14:8.....	33	4:12.....	96, 145
14:19.....	145	4:16.....	97
14:34–35.....	145	4:22.....	26
15:22.....	26	5:16–18.....	97
15:42–57.....	148	5:18.....	26
15:57.....	7	5:24.....	146
		5:27.....	148
		6:10.....	97
2 MGA TAGA-CORINTO		6:11–13.....	99
4:3–4.....	37	6:11–17.....	44
4:18.....	76	6:12.....	6
5:6–8.....	93		
10:5.....	93	MGA TAGA-FILIPOS	
11:2.....	148	Libro sang.....	132
11:14–15.....	31	1:21.....	71, 114
		3.....	114
MGA TAGA-GALACIA		3:3.....	116
2:16.....	62, 122	3:3–4.....	118
2:16–17.....	62	3:4.....	116
3:26–28.....	146	3:4–8.....	24, 114
3:26–29.....	146	3:5–6.....	118
5:16–17.....	7	3:7.....	124
		3:7–8.....	129
MGA TAGA-EFESO		3:8.....	127, 132
1:3–4.....	147	3:10.....	93
1:7.....	62		

3:11.....	132
3:12.....	132, 135
3:12–14.....	24, 94, 130
3:13.....	136, 138
3:14.....	138, 140
4:11–12.....	21
4:15.....	145
4:19.....	48

MGA TAGA-COLOSAS

1:18.....	146
1:25–26.....	146
1:25–29.....	92
1:29.....	97
2:5–8.....	99
2:6–7.....	55
2:12.....	18
2:16–21.....	43
4:5.....	97
4:6.....	99

1 MGA TAGA-TESALONICA

1:1.....	145
3:13.....	149
4:14–17.....	17, 61
4:16–18.....	147

2 MGA TAGA-TESALONICA

1:1.....	145
----------	-----

1 TIMOTEO

1:12–15.....	122
4:1.....	29

5:15.....	37
6:8–9.....	21
6:15.....	144

2 TIMOTEO

2:3.....	76
4:7.....	134
4:7–8.....	23
4:8.....	139

MGA HEBREO

1:13.....	7, 18, 148
2:10.....	14
4:15.....	113
5:6–10.....	146
6:6.....	30
7–13.....	148
9:7–9.....	16
10.....	72–73, 101
10:19–20.....	16
10:32.....	24, 28, 30
10:32–33.....	38
10:32–39.....	24
10:33.....	35
10:34.....	38, 40, 43
10:35.....	44, 49, 64, 93,
10:36.....	50, 56
10:37.....	57, 61
10:38.....	61, 64, 67
10:39.....	69, 72–74, 101
11.....	72–73, 106
11:1.....	73, 77
11:1–3.....	24, 72, 101
11:2.....	77, 79

11:3.....	79, 83–84
11:4–38.....	101
11:9–10.....	94
11:13.....	23, 94
12.....	101
12:1.....	101, 106
12:1–2.....	99
12:1–3.....	24, 100
12:2.....	106–07, 110
12:2–3.....	94
12:3.....	111–12
12:4–15	115
12:6.....	66
13:7.....	92
13:10.....	95
13:17.....	92

SANTIAGO

1:8.....	93
1:25.....	94
2:12–13.....	94
4:6.....	20, 95

1 PEDRO

1:18–19.....	62
3:20.....	84
5:6–7.....	22

5:8.....	7
----------	---

2 PEDRO

1:3.....	97
1:12–21.....	74, 92
3:13.....	149

1 JUAN

1:9.....	26
2:2.....	7
2:16.....	7
3:8.....	7
5:16.....	70

BUGNA

1:6.....	144
2–3.....	145
2:4.....	114
5:10.....	149
6:2–4.....	1
19:7.....	145
19:7–14.....	148
19:16.....	144
21–22.....	149
21:4.....	23
21:9.....	145
22:16.....	144

SULATANAN

SULATANAN

PANGUNA NGA MGA LIBRO NI R. B. THIEME, JR.
GINPASALIG NGA PAGPASUNUD

Ang Plano sang Dios
Ang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios
Tiyanggihan sa Ulipon sang Sala
Ang Balabag
Panumbalik kag Magpadayon!
Pagpain sang Sala
Ang Kinabuhi sang May Pagtoo nga May Kapahuwayan
Dios Balaan Espiritu batok Ang Makasasala nga Kinaiya
Makagalalum nga Panghunahuna
Ang Pagkaditumuluo
Diosnon nga Pagtuytuy
Pangamuyo
Pagpanaksi
Ang Mausikon nga Anak

SA PAGTOLON-AN NGA MGA PAGTOON SA BIBLIYA

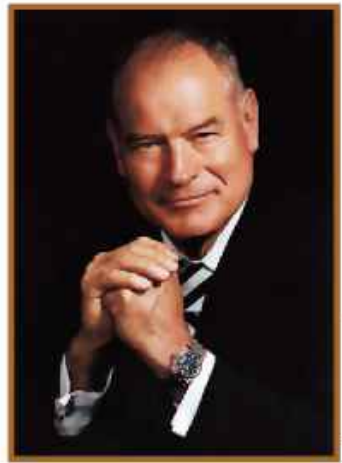
Doktrina sang Bibliya, ang kabilogan sang pagpanudlo nga ginkuha halin sa literal nga pagpakahulugan sang Balaan nga mga Kasulatan, amo ang talaksan para sa espirituhanong kamatuuran. Ang pagtoon sa Bibliya nagasangkap sang espirituhanong nutrisyon para sa Kristohanon (Mateo 4:4).

Ang importansya sing doktrina sang Bibliya indi puwede pasobrahan sing pagpatalupangud (Salmo 138:2). Ang Dios nagasugo sang Kristohanon nga magbaylo sa sulud (Mga Taga-Roma 12:2). Ini nga pagbaylo nagakinahanglan sang kada adlaw nga pagbag-o sang hunahuna pinaagi sa pagtoon kag pag-aplikar sang Pulong sang Dios (2 Mga Taga-Corinto 4:16; Mga Taga-Efeso 4:23).

Sa madamong mga tinuig ang sa pagtolon-ang mga klase sa Bibliya nga gintudlo ni R. B. Thieme, Jr., nakasangkap sang espirituhanong pagkaon para sa iya kongregasyon. Ang mga bantalaan kag mga ginrekord sa audio kag video sang iya mga pagpanudlo nahanda na sa wala sing bayad ukon obligasyon. Para sa pag-order kag sa impormasyon, palihog sulat ukon tawag sa Ministries ukon magbisita sa website. Ang katalogo (sa English) sang sa pagtolon-ang mga pagtoon sa Bibliya igasangkap sa tion nga pangayoon.

R.B. THIEME, JR., BIBLE MINISTRIES
P.O. BOX 460829
HOUSTON, TEXAS 77056-8829
www.rbthieme.org
713-621-3740

ROBERT B. THIEME, JR. (1918-2009), nagpabilin nga makahuluganong tingog sang pagka-Kristohanon sa bug-os nga kalibutan. Ang iya mapisanon kag mahimulaton, maathag nga pagpanudlo nakabase sa kinaunahan nga mga panghambal sang Balaan nga Kasulatan sa kapawa sang makasaysayang konteksto sa diin ang Bibliya ginsulat. Ang iya makabag-o nga mga sistema sang bokabularyo, mga paglaragway, kag bibliyanhon nga mga kategorya klaro nga nagapahibalo sang wala nagakasayup nga mga kamatuuran sang Pulong sang Dios. Si Thieme may narekord sang sobra sa onse ka libo ka oras sang mga wali kag nagbantala sang sobra sa isa ka gatos ka mga libro nga nagalakip sang madamo nga mga bersikulo sang Bibliya.

Ginlaragway ni Robert Becker

Si Thieme naggradwar sa Unibersidad sang Arizona (Phi Beta Kappa) kag Dallas Theological Seminary (summa cum laude). Ang iya mga pagtoon sa seminaryo nauntat tungud sang katungdanan sa serbisyo militar sang Ikaduha nga Gira sa Bilog nga Kalibutan sa panahon nga diin ginpataas siya sa ranggo sang lieutenant colonel sa United States Army Air Corps. Pagkatapos makompleto ang iya buluhaton sa paggradwar sang 1950, nangin pastor siya sang Berachah Church sa Houston, Texas. Ang iya masangkad kaayo nga kahanasan sa Griyego, Hebreo, teyolohiya, istorya, kag pagpangusisa sang teksto nagsangkap sang pundasyon para sa iya mahangkaton kaayo nga propesyonal nga kinabuhi sang pagtoon kag pagtudlo sang Pulong sang Dios. Si Thieme nagretiro subong pastor sang Berachah Church pagkatapos sang singkwentay tres ka tuig sang matutum nga pagpangalagad.

SUNDI ANG MGA BANDERA Sa bug-os nga mga panahon, ang organisasyon sang militar nakagamit sang sarisari nga mga tipo sang mga hayahay, ukon “mga bandera,” sa palibot nga diin ang mga sundalo puwede makatipon sa tunga sang kagamohan sang pakig-away. Ang singgit sa inaway, “Sundi ang mga bandera” nangin mando sa pag-ataki sang makamatay nga pagpamusil batok sa kaaway, magpakig-away kag lambuton ang mataas nga kahimtangan—ang duug sang kadaugan.

Si Jesu-Kristo ang kinataasan nga Komandante, nagatuytuy sang Iya mga batalyon sa espirituhanong pag-ilinaway. Iya ginabuklad ang pangrehimyentong mga bandera sing doktrina sang Bibliya kag nagatawag sang harianon nga rehimyentong pamilya sang Dios nga magsunud. Pinaagi sa ihibalo sing doktrina sang Bibliya nga nagapuyo sa kalag, ang tumuluo nagapanalakay didto sa duug awayan sang anghelon nga pagsinumpunganay. Bisan kon diin man ang mga bandera nagatuytuy, ang tumuluo nga nagasunud makasiguro sang espirituhanong kadaugan didto sa mataas nga kahimtangan kag makatipon sang tumalagsahong mga padya sa eternidad.